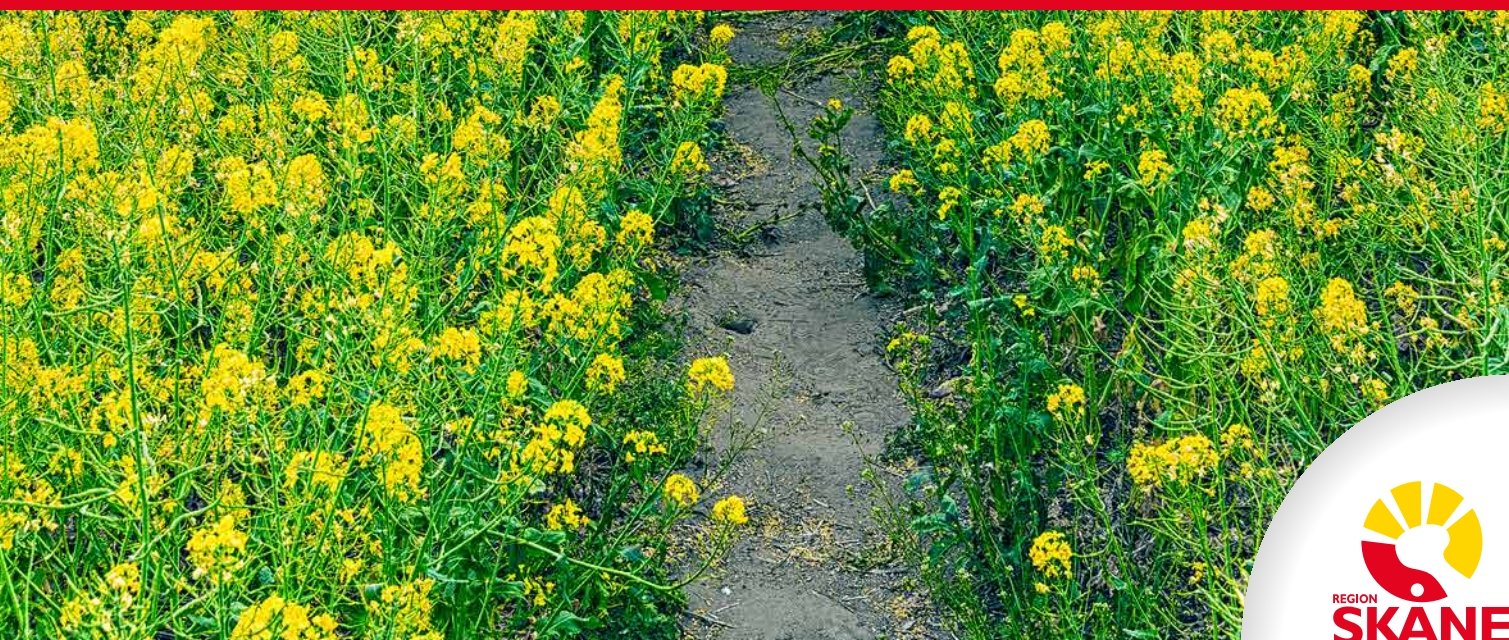

Region Skånes årsredovisning 2019

Innehåll

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

- 3 Förord
- 4 Detta är Region Skåne
- 5 Ögonblick från året som gått
- 6 Styrsystem och principer för god ekonomisk hushållning

- 9 Vision och mål för Region Skåne**
- 9 Samlad bedömning av de regiongemensamma målens uppfyllelse
- 10 Samlad bedömning av arbetet med den regionala utvecklingsstrategin

- 13 Hälso- och sjukvård**
- 13 Samlad bedömning av de regiongemensamma målens uppfyllelse
- 13 Nationella öppna jämförelser av hälso- och sjukvården
- 13 En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet
- 18 Särskilt prioriterade områden
- 20 En drivande utvecklingsaktör
- 21 Utbildningsuppdraget
- 21 Ekonomiskt resultat och utveckling

- 23 Kollektivtrafik**
- 23 Samlad bedömning av de regiongemensamma målens uppfyllelse
- 23 Region Skånes uppdrag inom kollektivtrafik
- 23 En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet
- 24 En drivande utvecklingsaktör
- 25 Serviceresor
- 25 Uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare
- 25 Ekonomiskt resultat och utveckling

- 27 Kulturverksamhet**
- 27 Samlad bedömning av de regiongemensamma målens uppfyllelse
- 27 Konst och kultur i Skåne
- 27 En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet
- 29 En drivande utvecklingsaktör
- 29 Ekonomiskt resultat och utveckling

- 31 Allmän regional utveckling**
- 31 Samlad bedömning av de regiongemensamma målens uppfyllelse
- 31 Hållbar utveckling i Skåne
- 31 En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet
- 31 En drivande utvecklingsaktör
- 36 Ekonomiskt resultat och utveckling

- 37 Verksamhetsstöd**
- 37 Strategisk och effektiv administration stödjer verksamheten
- 37 Kontinuitetsplanering och krisberedskap
- 39 Service och IT-stöd till vårdprocessen
- 40 Upphandlingar
- 40 Region Skånes miljöprogram för det interna arbetet
- 42 Tillgänglighet och dialog bygger förtroende för Region Skåne
- 43 Patientnämnden stödjer patienterna och verksamheten

- 45 Medarbetare**
- 45 Stärkt attraktionskraft
- 48 En god och hälsofrämjande arbetsmiljö
- 49 Den framtida kompetensförsörjningen ska säkras
- 54 Förenkla och utveckla HR-stödet
- 54 Region Skånes medarbetare i siffror

- 57 Region Skånes samlade ekonomi**
- 57 Finansiella mål
- 57 Omvärldsanalys
- 58 Resultatbegrepp
- 58 Investeringar
- 63 Finansiell analys
- 66 Riskhantering
- 68 Koncernen – sammanställd redovisning
- 69 Resultaträkning
- 70 Kassaflödesanalys
- 71 Balansräkning
- 72 Redovisnings- och värderingsprinciper
- 74 Noter
- 79 Investeringar
- 80 Strategiska investeringar
- 81 Leasingredovisning/Jämförelse med andra
- 82 Driftsredovisning
- 83 Fem år i sammandrag/
Koncerninterna mellanhavanden
- 84 Vårdproduktion/vårdkonsumtion
- 85 Befolkningsförändringar
- 87 Utdrag ur revisionsberättelsen
- 88 Ekonomisk ordlista

- 89 Region Skånes bolag**

- 93 Bilaga Intern kontroll**

STRUKTUR

Målgrupper

Region Skånes årsredovisning avlämnas av regionstyrelsen till regionfullmäktige. Rapporten är avsedd för medborgare, kunder, patienter, medarbetare, revisorer, kreditgivare, leverantörer, samarbetspartners och övriga intressenter. Årsredovisningen produceras av Koncernkontoret i Region Skåne.

Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen redovisas året som gått, i enlighet med kapitel 4 i lagen om kommunal redovisning. I den inledande delen sammanfattas och

kommenteras det viktigaste från året. I förvaltningsberättelsen finns uppföljning av de uppdrag som gavs i verksamhetsplan och budget 2019 kopplat till mål och prioriterade områden. Den ekonomiska redogörelsen kommer sist.

Verksamhetsberättelser

Regionstyrelsen och övriga nämnder har tagit fram motsvarande uppföljningsrapport för helåret, i form av en verksamhetsberättelse. Dessa kan läsas i sin helhet via hemsidan skane.se under "Ekonomi och uppföljning".

Digital version

Årsredovisningen finns främst i digital version och endast ett fåtal tryckta versioner görs. Den är anpassad till surfplattor och andra digitala plattformar, och det finns möjlighet att följa länkar för dem som vill fördjupa sig.

Region Skånes årsredovisning 2019

RF 2020-04-16

Grafisk form: Lena Granell, Colloco Grafisk Form

Foto omslag: iStock

FOTO: © REGION SKÅNE

Regionstyrelsens ordförande har ordet

När detta skrivs är vi inne i en

extremt turbulent period. Coronaviruset med spridningen av covid-19 gör att den skånska hälso- och sjukvården utsätts för enormt stora påfrestningar. Alla skåningar berörs. Samhällets krisberedskap prövas på ett sätt som vi aldrig tidigare har varit med om. På alla politiska nivåer tas beslut för att underlätta en återgång till vardagen igen.

Att då ha ett rekordbra årsresultat i ryggen känns tryggt. 2019 har varit ett av de ekonomiskt starkaste åren i Region Skånes historia. Det är ett styrkebesked att kostnadsutvecklingen har hållits nere, samtidigt som verksamheten i många fall

presterar bättre än tidigare. Den som får vård i Region Skåne får ett fantastiskt omhändertagande. Medicinskt är det få andra regioner i världen som når samma höga nivå. Allt fler reser med kollektivtrafiken, samtidigt som punktligheten har ökat och passagerarna blivit mer nöjda med servicen.

Men ekonomin är alltjämt ett orosmoment, inte minst efter utbrottet av covid-19. Konjunkturbedömare varnar för en avmattning, vilket riskerar att minska välfärdens resurser. Med de mångmiljardinvesteringar i nya sjukhusbyggnader i Malmö, Helsingborg och Lund som vi är mitt uppe i krävs fortsatt ordning och reda i finanserna. När vardagen kommer kan inte arbetet med att förbättra tillgängligheten i vården börja om från ruta ett igen. Vi måste parallellt fortsätta det goda arbete som kännetecknade 2019. Alla ansträngningar för att analysera verksamheten och skapa nya samarbeten till gagn för hela Skåne har bäring på framtiden och måste förvaltas väl.

Mandatperiodens största organisatoriska förändring var införandet av åtta sjukhusstyrelser. Efter första året märker vi att det finns fördelar med ett närmare ledarskap som ger tydligare styrning och ökad närvaro. Politikerna finns där patienterna och personalen är. I Ängelholm har sjuktalet drastiskt sjunkit. I Kristianstad har nya arbetsmetoder lett till de kortaste köerna till operation eller annan åtgärd sedan 2015.

Samtidigt har ett regiongemensamt tänk äntligen börjat sprida sig. Gemensamma köer, som tidigare ibland sågs på med misstänksamhet och ledde till ansvarsflykt, är nu en naturlig del när alla tillsammans blir en del av helheten.

Region Skåne måste klara av både dagens och morgondagens krav. Grunden för att göra det är en stabil ekonomi.

Carl Johan Sonesson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Regiondirektören har ordet

År 2019 var ett starkt år på många sätt. Stora investeringar gjordes för en ytterligare förbättrad hälso- och sjukvård genom om- och nybyggnation på sjukhusområdena och digitalisering av vården, samt för en utbyggd kollektivtrafik.

Skånetrafiken har ett mycket framgångsrikt år i ryggen med resandökningar, mer nöjda kunder och ökade intäkter. Vårt regionala utvecklingsarbete har tagit viktiga steg framåt under 2019 då vi gjort en översyn av den regionala utvecklingsstrategin *Det öppna Skåne 2030*. I dialog med de skånska kommunerna, näringslivet och andra samverkanspartners har vi fångat upp viktiga och riktiga behov och önskemål för ett fortsatt framgångsrikt regionalt utvecklingsarbete. Region Skåne står inför en omfattande omställning där nya förutsättningar, såväl de medicinska som tekniska, ställer krav på stora förändringar inom sjukvården. En kärnpunkt i Region Skånes omställningsarbete är att verka för *Bättre hälsa för fler*. Vi behöver fortsätta flytta fokus från vård till hälsa

genom utvecklad samverkan med invånare och samhällsaktörer, och arbeta mer proaktivt för att möjliggöra och stärka individens egenkraft och hälsa genom hela livet.

Resultatet 2019 var bättre än budget och intäkterna från skatt och generella statsbidrag ökade. Även kostnaderna ökade, men klart mindre än den genomsnittliga ökningen bland Sveriges regioner. Det är viktigt att ha en ekonomi i balans, eftersom vi har stora investeringar planerade fram till 2026.

I ljuset av coronakrisen som drabbat världen, Sverige och Skåne i början av 2020, känns det som hände 2019 som avlägset. Allt fokus har riktats om och Region Skånes verksamheter ägnar nu all kraft åt att mildra effekterna av pandemin, såväl på invånarnas liv och hälsa som på samhället och näringslivet. Jag tror på styrkan och kraften i mångas bidrag! Det goda resultatet 2019, ekonomiskt såväl som i vården, trafiken och utvecklingen av Skåne, är frukten av engagerade och professionella insatser

FOTO: © BENGT FLEMARK

från alla Region Skånes medarbetare. Krisen som nu är över oss ställer i ett slag helt andra krav på vårt arbete. Och jag blir stolt och rörd när jag ser den hängivenhet som våra medarbetare visar, när så många riktar om sitt arbete för att med kompetens och omtanke skapa trygghet för invånarna i Skåne. Det stärker mig i tron att Region Skåne och Skåne kommer att stå starkt även när vi kämpat oss genom denna svåra tid.

Alf Jönsson
Regiondirektör

Detta är Region Skåne

Region Skåne ansvarar för hälso- och sjukvården i Skåne och har dessutom ett ansvar för utvecklingen av näringsliv, kommunikationer, kultur och samarbete med andra regioner i och utanför Sverige. Region Skånes högsta beslutande organ är regionfullmäktige, som väljs direkt av invånarna i Skåne. Samarbete med kommunerna och andra landsting samt med andra regioner i och utanför Sverige är en viktig dimension i arbetet. Region Skånes roll är att verka som koordinatör, inspiratör och samlade kraft för Skånes 33 kommuner, myndigheter, näringsliv, universitet och högskolor samt organisationer och individer.

FOTO: © XRAY FOTO

En vanlig dag i Skåne

- föds 40 barn.
- besöker 10 103 skåningar en läkare.
- besöker 15 490 skåningar en annan vårdgivare än läkare.
- blir 480 skåningar inskrivna i slutenvården.
- flyttar 111 personer till och 80 från Skåne.
- blir vi 42 fler skåningar.
- är 189 nationaliteter representerade bland skåningarna.
- görs cirka 462 000 dagliga resor med Skånetrafikens bussar och tåg.

Skåningarnas vårdkonsumtion

Skåningarna gjorde cirka 3,6 miljoner läkarbesök under 2019. Detta innebär att skåningarna i genomsnitt besökte läkare cirka 2,6 gånger under året.

	Läkarbesök totalt _____	3 595 319
	Läkarbesök per invånare _____	2,6
	Övriga besök totalt _____	5 543 316
	Övriga besök per invånare _____	4,0
	Distanskontakter totalt _____	3 892 987
	Distanskontakter per invånare _____	2,8
	Vårdtillfälle totalt _____	162 728
	Vårdtillfälle per 1000 invånare _____	118

FOTO: © EMIL LANGVAD

Skåningarnas kollektivresor

Cirka 170 miljoner resor gjordes med Skånetrafiken under 2019. Resandet ökade med 2,2 procent jämfört med 2018.

Regional
busstrafik
20%

Regional
tågtrafik
30%

Stadsbusstrafik
49%

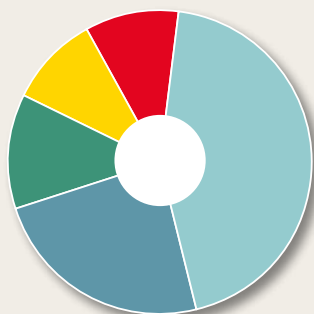
Service-
resor
1%

FOTO: © JOHAN WESSMÄN

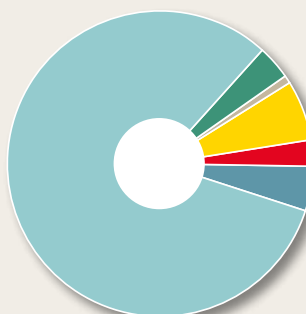
Region Skånes ekonomi 2019

Resultatet 2019 blev ett överskott med 1 056 miljoner kronor. Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar uppgår till 49,4 miljarder kronor. Den största kostnaden är personal som utgör nästan hälften.

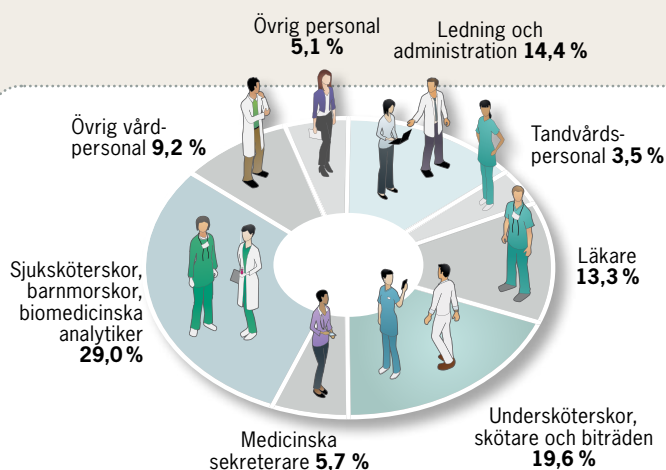
Detta var Region Skånes kostnader

- Personalkostnader 44,2%
- Köpt vård 12,3%
- Läkemedel 9,9%
- Köpt trafik 9,6%
- Övriga kostnader 24,0%

Så här finansierades Region Skåne

- Skatteintäkter och generella statsbidrag 81,9%
- Biljettintäkter från kollektivtrafiken 6,2%
- Specialdestinerade statsbidrag 3,5%
- Försäljning av sjukvård 2,8%
- Patientavgifter inom hälso- och sjukvård 0,9%
- Övriga intäkter 4,7%

Anställda inom Region Skåne

Region Skåne (inklusive helägda Folk tandvården AB) är en av landets största arbetsgivare med 36 149 anställda. De allra flesta är anställda inom hälso- och sjukvården.

Största arbetsplats är Skånes universitetssjukvård, med verksamheter i Lund och Malmö, där mer än var tredje anställd jobbar. Under 2019 ökade antalet anställda med 581.

Region Skånes politiska organisation

Regionfullmäktige är Region Skånes högsta beslutande församling. Fullmäktige har 149 ledamöter som väljs direkt av Skånes invånare vart fjärde år. Regionfullmäktige beslutar i de stora övergripande frågorna för Region Skåne, bland annat budget, skattesats och patientavgifter. Regionfullmäktige väljer samtliga ledamöter i styrelse, revision och nämnder.

Sedan valet 2018 styrs Region Skåne av Alliansen. Tillsammans har de 62 av de 149 platserna i regionfullmäktige. Den politiska oppositionen består av Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna.

Regionstyrelsen är Region Skånes "regering". Regionstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av Region Skånes intressen och har uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Regionstyrelsen utses av regionfullmäktige.

Ögonblick från året som gått

JANUARI

» Arbetet med Region Skånes nya vårdssystem inleds med ett introduktionsmöte för cirka 200 medarbetare. Projektet berör både offentlig och privat vård och är det mest omfattande omställningsarbetet i Region Skånes historia.

» Den årliga undersökningen Nationell patientenkät visar att 80 procent av patienterna i Skåne är nöjda med helhetsintrycket av sin kontakt med primärvården.

» Den medicinska kvaliteten i skånsk hälso- och sjukvård är god enligt den riksomfattande undersökningen *Öppna jämförelser*. Men patienternas förtroende för vården i sin helhet är lägre i Skåne än i övriga Sverige.

MAJ

» För sjätte året hålls heldagskonferensen Skåne Innovation Day, nu i Varvsstaden i Malmö. Temat för dagen är cirkulär ekonomi, mobilitet och framtidens digitala vårdssystem.

AUGUSTI

» I en rapport kring utvecklingen av sjukhusområdet i Helsingborg rekommenderar Konsultföretaget PWC att den ekonomiska kalkylen kvalitetssäkras och att styrning, ledning och rapporteringsrutiner stärks i projektet.

SEPTEMBER

» 15 000 slumpmässigt utvalda kvinnor i Skåne får ett självtest för gynekologisk cellprovtagning skickat till sig från Region Skåne. Provtagningen är frivillig och riktar sig till kvinnor som annars skulle få en kallelse till provtagning på barnmorskemottagning.

» David Piros får Region Skånes ledarskapspris 2019. Piros är sektionschef för ST-läkarna som genomgår specialistutbildning på intensiv- och preoperativ vård vid Skånes universitetssjukhus.

NOVEMBER

» Marint Kunskapscenter i Malmö och Gårdsfisk i Kristianstad tilldelas Region Skånes miljöpris. Maria Glawe och Caroline Mårtensson får Region Skånes miljöstipendier, och Catarina Rolfsdotter Jansson tilldelas Region Skånes hederspris för miljö.

FOTO: © REGION SKÅNE

» Skånes arkitekturpris går till Brf Shiitake i Malmö med Hauschild+Siegel som arkitekt och byggherre.

FOTO: © PETER CARLSSON

MARS

» Vårdcentralen Anderslöv utses för andra året i rad till Skånes bästa vårdcentral.

» Regissören Giulia Gandini får Region Skånes kortfilmspris för bästa barn- och ungdomskortfilm för sin film *My time*.

FOTO: REGION SKÅNES MND

APRIL

» Skånes största ungdomsmottagning öppnar i Malmö. Det är de tre mottagningarna Lönnen, Rooseum och Triangeln som flyttar ihop och bildar Ungdomsmottagningen Malmö.

» Region Skåne och Region Hovedstaden i Danmark tecknar en avsiktsförklaring om att fördjupa och utveckla sitt samarbete inom hälsa och vård.

JUNI

» Sydkustleden invigs och blir Sveriges tredje nationella cykelled. Leden går längs kusten från Simrishamn till Helsingborg, och knyter samman Kattegattleden och Sydostleden.

FOTO: © MICHAEL TANNUS

» Regionsamverkan Sydsverige, med regionerna i Halland, Jönköping, Kalmar, Kronoberg och Skåne, tecknar ett samverkansavtal med företaget IP-Only för att bredbandsutbyggnaden i Sydsverige även ska nå glesbygden.

» Region Skåne firar 20-årsjubileum. Skåne län hade bildats 1997, och 1999 slogs landstingen i Kristianstads och Malmöhus län samt sjukvården i Malmö kommun samman och bildade Region Skåne.

REGION SKÅNE

OKTOBER

» Skåneveckan för psykisk hälsa firar 10-årsjubileum. Med 120 arrangemang på 20 olika orter var årets program det mest omfattande hittills.

» Region Skåne genomför under hösten den största folkhälsoundersökningen någonsin. 107 000 personer mellan 18 och 84 år blir inbjudna att berätta om sina livsvillkor, levnadsvanor och hälsa.

» Regissören Ronny Danielsson tilldelas Region Skånes kulturpris 2019 och Region Skånes kulturpalett 2019 tilldelas Wanås Konst.

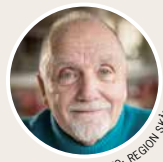

FOTO: REGION SKÅNES MND

DECEMBER

» Regionfullmäktige beslutar om medel för att fullfölja anskaffningen av ett nytt tågsystem som ska öka kapaciteten och ge fler skåningar möjlighet att resa kollektivt. Fullmäktige beslutar också att Malmö ska få fler elbussar.

FOTO: © PETER KRÖÖN

Styrsystem och principer för god ekonomisk hushållning

Regionfullmäktiges och verksamhetsplanens/budgetens övergripande mål skapar ramverket

Nöjda medborgare är det primära målet för Region Skåne. Hög legitimitet och stort förtroende kräver god kvalitet och kundnytta i de tjänster som Region Skåne erbjuder. Våra resurser är verksamheten, medarbetarna och ekonomin. Utifrån detta är våra gemensamma övergripande mål

- Serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet
- En drivande utvecklingsaktör
- Attraktiv arbetsgivare
- En långsiktigt stark ekonomi

Regionfullmäktiges övergripande mål i verksamhetsplan och budget är styrande och omfattar all verksamhet. Dessa övergripande mål skapar ramverket för prioriteringar och utgör en röd tråd genom hela budget- och uppföljningsprocessen. I verksamhetsplan och budget anges, utifrån dessa mål, inriktning och mer specifika mål och uppdrag i de olika verksamhetsavsnitten.

De övergripande målen bryts ned i delmål och mätbara måttal för verksamheten. Med mål avses vad som särskilt sätts i fokus under budgetåret och planperioden. Måttal anger ambitionsnivån för det som ska mätas och följas upp. Det kan handla om en ökning från ett nu-läge eller uppfyllelse av en procentuell nivå.

Regionstyrelsens uppsiktsplikt och intern kontroll

Regionstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av Region Skånes angelägenheter och övervaka övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i Region Skånes bolag och därvid uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på Region Skånes utveckling och ekono-

miska ställning. Uppsiktsplikten fullgörs bland annat genom att begära in uppföljningar och prognoser från olika nämnder (tillika sjukhusstyrelser) och bolag. I uppsiktsplikten ingår också att säkerställa att Region Skåne har en väl fungerande intern kontroll.

Månads-, kvartals- och delårsrapporter
Nämnder har ansvar för att löpande följa upp verksamhet, resultat och ekonomi samt att vidta åtgärder för att korrigera befarade avvikelser. Nämndernas uppföljningar sammanfattas i månads-, kvartals- och delårsrapporter som delges regionstyrelsen. Prestationer, resultat och effekter av verksamheten samt prognoser, analyser och kommentarer ska framgå. Vid behov ska åtgärdsplaner för att rätta till eventuella avvikelser redovisas. En koncernövergripande kvar-

talsrapport tas fram per mars och delårsrapporten för januari-augusti är en fördjupad uppföljning av årsredovisningskaraktär.

Bokslut och årsredovisning

Efter årets slut upprättas ett bokslut med resultat- och balansräkning med bilagor och specifikationer. I årsredovisningen görs en sammanfattande uppföljning av årets verksamhet som redovisas till regionfullmäktige.

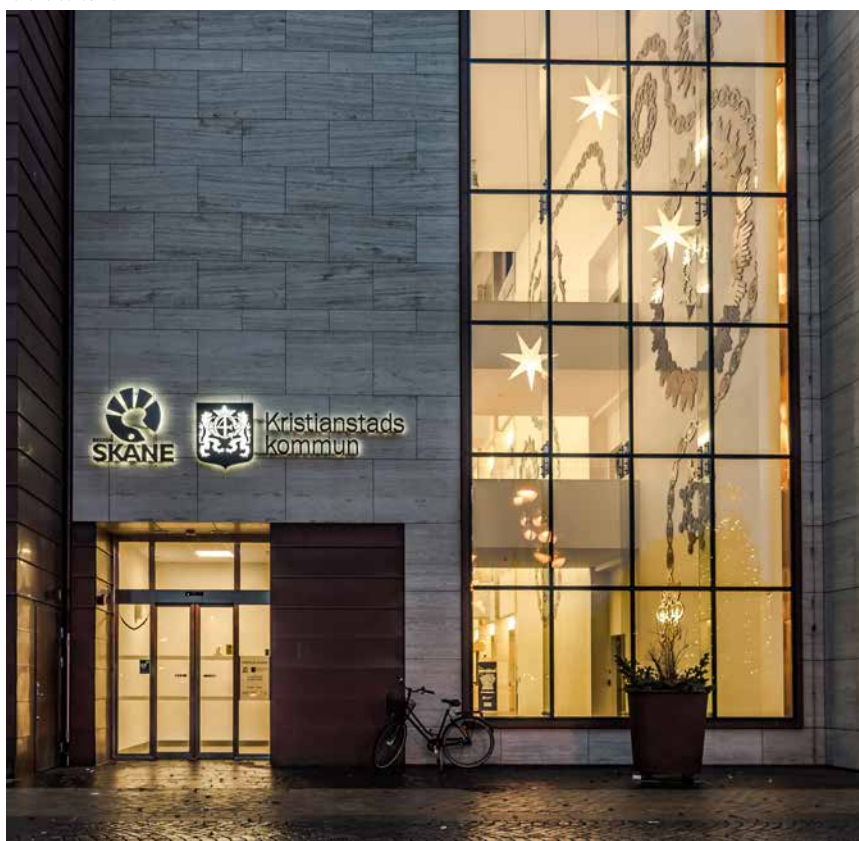
Intern kontroll

En bra intern kontroll ska bidra till att bygga och stödja trygghet, ordning och reda samt utveckling. Intern kontroll är en del i system för styrning och ledning och består av olika delar däribland en robust organisation, riskanalyser som

FOTO: © REGION SKÅNE

FOTO: © COLOURBOX

riktar arbetet, planerade åtgärder, kontroller och förbättringar samt uppföljning och utvärdering. Uppföljningen är också en viktig del i arbetet med att förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som kan utgöra hinder för att Region Skåne ska kunna nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt. Intern kontroll ingår som en del i regionstyrelsens uppsiktsplikt och ska bland annat säkerställa

- ändamålsenlig och effektiv verksamhet
- tillförlitlig rapportering
- efterlevnad av gällande lagar och förordningar

Intern kontroll påverkar alla delar av organisationen. Den är inte begränsad till uppföljning av ekonomi utan ingår som en del av systemet för styrning och led-

ning. Nämnderna genomför kontroller i enlighet med de av nämnderna beslutade och av regionstyrelsen godkända interna kontrollplanerna, och har lämnat rapporter utifrån det genomförda arbetet. Dessa rapporter, inkluderande gjorda riskbedömningar, visar att det krävs fortsatta åtgärder inom de aktuella kontrollområdena för att förbättra måluppfyllelsen såväl för verksamhet som ekonomi. För vidare information om rapporteringen se bilaga *Intern kontroll*.

Måluppfyllelse

Mål	
Serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet	● delvis uppfyllt
En drivande utvecklingsaktör	● uppfyllt
Attraktiv arbetsgivare	● delvis uppfyllt
Långsiktigt stark ekonomi	● ej uppfyllt
Samlad bedömning	● delvis uppfyllt

Med utgångspunkt från nämndernas rapportering av planer och uppföljning utvärderar regionstyrelsen Region Skånes samlade system för intern kontroll.

Systematiskt risk- och sårbarhetsarbete

Det systematiska risk- och sårbarhetsarbetet har under året vidareutvecklats och fortsatt integrerats med övriga styr- och ledningsfrågor samt i övrigt bedrivits enligt plan. Läs mer i avsnitt *Verksamhetsstöd*.

God ekonomisk hushållning och uppföljning av Region Skånes mål

Samlad bedömning

av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning anges. Region Skåne har i verksamhetsplan och budget 2019 med plan för 2020–2021 beslutat om fyra övergripande mål, som ska leda till god ekonomisk hushållning. Målen, som kan bestå av olika delmål, följs upp genom måltal.

Det bör noteras att de finansiella målen har uppnåtts under 2019, vilket är positivt och lägger en grund för den uttåliga förbättring som krävs för att långsiktigt stark ekonomi ska kunna uppnås. Sammantaget blir bedömningen att det behövs fortsatt vidareutveckling och förbättring för att Region Skåne ska anses ha en god ekonomisk hushållning. Grunden för detta uttalande är att en sammantagen bedömning för de övergripande målen blir ”delvis uppfyllt”. Läs mer om god ekonomisk hushållning i avsnittet *Ekonomi*.

FOTO: © NEWS ØRESUND/JOHAN WESSMAN

Vision och mål för Region Skåne

Samlad bedömning av de regiongemensamma målens uppfyllelse

Nöjda medborgare är Region Skånes främsta mål. För att uppnå detta måste vi använda våra resurser på ett effektivt sätt för att skapa medborgarservice och samhällsnytta genom de tjänster som Region Skåne erbjuder. De gemensamma övergripande målen *Serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet*, *En drivande utvecklingsaktör*, *Attraktiv arbetsgivare* och *En långsiktigt stark ekonomi* har, i anslutning till utvärdering av ”god ekonomisk hushållning”, sammantaget bedömts ”delvis uppfyllt”.

Beträffande *Nöjda medborgare* blir därmed slutsatsen att det krävs fortsatt utvecklingsarbete med fokus på ständiga förbättringar innan detta mål kan anses vara uppnått. Vissa saker går dock i rätt riktning, och under 2019 kan bland annat följande med koppling till *Nöjda medborgare* noteras:

- Den medicinska kvaliteten är god, där 13 av 18 indikatorer är lika med eller bättre än riket, även om det finns förbättringspotential vad avser tillgänglighet och preventivt arbete.
- Arbetet med digitalisering för framtidens sjukvård bedrivs på bred front för att lägga grunden för kommande förbättringar rörande verksamhet och ekonomi.
- Avseende kunskapsstyrning har ett flera riktlinjer och vårdprogram tagits fram och fastställts.
- Många pågående insatser, till exempel kunskapsstyrning, vårdprogram och utbildningsinsatser, bidrar till en mer jämlik vård.
- Antalet kliniska disputationer och doktorander fortsätter att öka i Skåne samtidigt som det i övriga landet är en tydligt negativ trend.
- Den nedåtgående trenden avseende nöjd kund-index (NKI) inom kollektivtrafiken är bruten, och för färdtjänst och sjukresor ser det särskilt bra ut. Den allmänna kollektivtrafiken i Skåne är också fossilbränslefri, vilket är positivt ur både utvecklings- och miljöperspektiv.
- Skånetrafikens marknadsandel av motorbunden trafik har ökat från 2018 års 30 procent till 32 procent 2019.
- Kulturverksamhetens måloppfyllelse bedöms vara god utifrån de nationella och regionala kulturpolitiska målen samt regionfullmäktiges och kulturnämndens verksamhetsplaner för 2019.
- Översynen av den regionala utvecklingsstrategin har under året skett i nära dialog med alla Skånes kommuner.
- Det regionala utvecklingsarbetet har fortsatt med fokus på sysselsättning och tillväxt.
- Sjukfrånvaron uppvisar en fortsatt positiv trend samtidigt som frisknärvaron (andel medarbetare med färre än 5 sjukdagar) ökar.

FOTO: © ÅSA ADOLFFSSON

Samlad bedömning av arbetet med den regionala utvecklingsstrategin

Skånes regionala utvecklingsstrategi utgår från visionen om *Det öppna Skåne 2030*, med målet att skapa förutsättningar för en god livskvalitet i hela Skåne. Strategin fokuserar på vad som behöver göras för att stärka Skånes utveckling. En revidering av utvecklingsstrategin har genomförts, i enlighet med förordning om regionalt tillväxtarbete, under 2018 och 2019. Översynen, som har omfattat uppföljning, utvärdering, dialog med de skånska utvecklingsaktörerna och en bred remittering med svar från ett 90-tal aktörer, visar att det finns ett fortsatt stöd för strategins innehåll och målbild. Det bör dock förtydligas hur alla Skånes utvecklingsaktörer kan delta, bidra och känna ägarskap i genomförandet. Region Skåne ansvarar inte bara för att samordna den regionala utvecklingsstrategin, utan även för att realisera sin del av genomförandet inom befintlig verksamhet. Nedan följer exempel på betydelsefulla insatser som genomförts under året:

Näringslivsutveckling, långsiktig kompetensförsörjning och stärkt innovationssystem

- *Kompetenssamverkan Skåne* är en plattform som syftar till att skapa en samsyn bland skånska aktörer kring hur arbetet med kompetensförsörjning

ska bedrivs. Under året har plattformen omstrukturerats i syfte att göra kommunerna mer delaktiga och för att tydliggöra prioriteringar och resursättning.

- Kompetensråd inom IT, life science och industri har fortsatt att utvecklas. Strukturer är nu uppbyggda för konstruktiv dialog med näringsliv och utbildningsanordnare om framtidens kompetensförsörjning, vilket bland annat har använts vid större varsel.
- Region Skåne har under året fördelat 19,35 miljoner kronor, vilket motsvarar 28 procent av det nationella anslaget, till 80 skånska företag i affärsutvecklingscheckar för digitalisering och internationalisering. Syftet med checkarna är att öka företagets konkurrenskraft och göra det möjligt för företag att växa och nyanställa.
- Region Skåne har under det gångna året varit drivande i att utveckla *Skånes innovationsstrategi för hållbar tillväxt*. Strategin innehåller förutom förslag på breda näringslivsfrämjande insatser även satsningar på sex utpekade specialiseringsområden: Livsmedel, Life Science och hälsa, Tech, Avancerade material och tillverkningsindustri, Smarta hållbara städer samt ESS, Max IV och innovationssystemet Science Village.

- Under året har ett antal aktiviteter genomförts för att främja innovationskulturen, bland annat genom *Skåne Innovation Week*. Region Skåne främjar också ungas intresse för att utvecklas till entreprenörer genom satsningar på ungt entreprenörskap. Genom finansiering och uppdrag arbetar Region Skåne nära Skånes klusterorganisationer. Under året har fokus legat på att öka samverkan mellan kluster och näringsgrenar, kopplat till digitalisering, hälsa och grön omställning.

Stärka den regionala tillgängligheten genom utbyggd infrastruktur och kollektivtrafik

- Utifrån Skånebildens förslag tagits fram tillsammans med Skånetrafiken och Handelskammaren för att utveckla infrastrukturen och förbättra tillgängligheten i Skåne och den gränsöverskridande kopplingen. Paketet innehåller satsningar på järnväg, som en ny södra stambana, samt motorväg. Vidare arbetar Region Skåne med Skånebildens prioriterade projekt med utbyggd infrastruktur och med målet att tidigarelägga flera av dem. Det gäller exempelvis delar av Västkustbanan, Skånebanan men också Ystadbanan. Sammantaget kan detta beskrivas som en *Kraftsamling för Skåne*.

- Resandet med Skånetrafikens bussar och tåg fortsätter att öka och den positiva utvecklingen bidrar till att minska Skånes sammanlagda klimatbelastning. Under 2019 ökade det kollektiva resandets marknadsandel med två procentenheter till 32 procent. Det innebär att målsättningen, att marknadsandelen ska uppgå till minst 40 procent år 2030, ligger inom räckhåll.
- Under 2019 har ett treårigt digitalt kompetenslyft för bibliotekspersonal, *Digitalt först*, startat för att främja en ökad digital kompetens hos allmänheten.
- Under hösten har Region Skåne genomfört en folkhälsoundersökning. 107 000 personer mellan 18 och 84 år har erbjudits att delta i undersökningen. Underlaget ger värdefull kunskap både till den enskilda kommunens folkhälsoarbete och i det samlade regionala arbetet med hälsoutmaningar i Skåne.

Stärka arbetet med en hållbar utveckling

- Region Skåne fortsätter att arbeta för ett klimatneutralt 2030 och fossilbränslefritt Skåne 2020 genom exempelvis *Klimatsamverkan Skåne*. Flera klimat- och energiprojekt delfinansieras såsom *Future*, som handlar om att effektivisera avfalls- och energiflöden på Skånes universitetssjukhus. I projektet *LifeCoastAdapt* som Region Skåne har initierat och leder, provas olika metoder för att förhindra de negativa effekterna av kusterosion genom att stärka de naturliga ekosystemtjänsterna.
- Region Skåne samordnar arbetet med *Skåneleden* och de tre nationella cykelleder som går genom Skåne. I juni invigdes Sydkustleden, vilket innebär att nationella cykelleder går längs hela Skånes kust.

Internationell samverkan

- Region Skånes internationella arbete sker främst genom medverkan i interregionala samarbetsplattformar såsom *Greater Copenhagen*. Arbetet har under 2019 fokuserat på att undanröja gränshinder för den gränsöverskridande arbetsmarknaden. En annan viktig samverkansplattform är STRING som täcker transportkorridoren mellan Oslo och Hamburg och vars syfte är att stärka ekonomisk tillväxt och säkra en hållbar samhällsutveckling i regionen.
- Under 2019 har förberedelser gjorts inför start av nya EU-program för perioden 2021-27. Parallellt med detta fortsätter arbetet med att koordinera Region Skånes uppdrag för EU:s nuvarande fonder och program och bevaka utvecklingen av sammanhållningspolitiken.

Samverkan för en utvecklad regional fysisk planering

- Region Skåne har fått formellt ansvar att samordna den fysiska planeringen i regionen och senast år 2022 ska en regionplan ha tagits fram. Under våren 2019 har projektet utformats och dialogprocessen med berörda aktörer påbörjats och under hösten har arbetet fortsatt, bland annat med workshops med kommunernas planerare.

Utveckla kulturlivet

- Statens kulturråd har beviljat förlängning av perioden för *Regional kulturplan för Skåne 2016–2019* till och med 2020. En förlängning av den aktuella kulturplaneperioden har skapat utrymme för analys och dialog, så att Region Skånes kulturnämnd, tillsammans med kommuner, kulturliv och civilsamhälle, kunnat identifiera de satsningar och utvecklingsområden som ska prioriteras under nästa kulturplanepериод.

Framtidens hälso- och sjukvård

- Under våren 2019 påbörjades arbetet med att ta fram en regiongemensam färdplan för framtidens hälsosystem. Färdplanen ska ange färdriktning för omställningsprocessen med målbilden bättre hälsa för fler och den ska tydliggöra hur de befintliga resurserna ska kunna användas på bästa tänkbara sätt på lång sikt.

Hälso- och sjukvård

Region Skåne ansvarar för att Skånes befolkning får den hälso- och sjukvård som behövs. Vården kan bestå av allt från råd på telefon till besök på vårdcentralen och specialistinsatser på sjukhus. Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för den samlade bedömningen av behovet av hälso- och sjukvård samt tandvård i Skåne. Sjukhusstyrelser och nämnderna har ett övergripande ansvar för att resurser används på ett rationellt och effektivt sätt utifrån politiska beslut om utbud, tillgänglighet och kvalitet. Hälso- och sjukvården i Region Skåne ska vara säker, jämlik, hälsoinriktad, personcentrerad, tillgänglig, kunskapsbaserad och effektiv. Alla verksamheter ska sträva efter en sammanhållen vård anpassad efter patientens behov.

Samlad bedömning av de regiongemensamma målens uppfyllelse

Inför varje verksamhetsår beslutas om ett samlat uppdrag för hälso- och sjukvården i Skåne. Vårdens kvalitet följs regelbundet upp med hjälp av specifika indikatorer inom ett tiotal områden. I tabellerna i detta avsnitt anges måluppfyllelse med grön färg om målet är helt uppfyllt, gul färg om delmålet är uppfyllt och röd färg om inget av målen är uppfyllda. I de fall det finns nationella målnivåer är det dessa som används.

Den medicinska kvaliteten är god men det finns förbättringspotential

Målet är att samtliga Region Skånes kvalitetsområden ska ha en positiv utveckling och minst hälften av indikatorerna inom respektive område ska nå högsta målnivå. Sedan uppföljningen för 2018 har en omorganisation av hälso- och sjukvården genomförts, vilket resulterat i stora anpassningar i de olika informationssystemen. Anpassningen pågår i vissa delar fortfarande, varför resultatet behöver tolkas med försiktighet. Drygt 42 procent av indikatorerna,

FOTO: © REGION SKÅNE

61 av 146, uppvisar en positiv utveckling och/eller måluppfyllelse, drygt 18 procent, 27 av 146 indikatorer, når högsta målnivå, det vill säga är gröna, vilket är en försämring jämfört med 2018 (21 procent).

Indikatorer och målnivå beskrivs i detalj i Region Skånes Indikatorbibliotek (IB)¹. [Läs mer.](#)

Nationella öppna jämförelser av hälso- och sjukvården

Öppna jämförelser följer upp hälso- och sjukvårdens kvalitet och effektivitet i hela Sverige med hjälp av indikatorer. Resultaten av jämförelserna ger insyn och kan användas för att vidare följa upp, analysera och utveckla hälso- och sjukvårdens verksamheter på olika nivåer. Nedan presenteras några slutsatser från Socialstyrelsens *Öppna jämförelser 2019* ([Läs mer](#)), som publicerades i slutet av februari 2020. Det är fortsatt stora utmaningar avseende tillgängligheten till vård och det preventiva arbetet. Region Skåne redovisar goda resultat avseende den medicinska kvaliteten, där 13 av 18 indikatorer är lika med eller bättre än riket (med Stockholm 14/18 och med Västra Götaland

1. I Indikatorbiblioteket framgår respektive indikatornummer (Nr i IB), målnivå och mätmetod m m. Målnivåer avser Skånenivå.

12/18). En fortsatt positiv utveckling ses avseende benskörhet och olämpliga läkemedel hos äldre. Likaså ses förbättringar inom femårsöverlevnad efter cancer, medan försämring ses gällande överlevnad efter stroke och hjärtinfarkt.

Kvinnor skattar fortfarande sin hälsa sämre än män och har nästan dubbelt så hög sjukfrånvaro jämfört med männen. Kvinnor råkar ut för betydligt fler fallskador jämfört med männen. Däremot är det sämre utfall för män när det gäller påverkbar slutenvård vid hjärtinfarkt, diabetes och astma/KOL, vårdrelaterade infektioner samt dödlighet vid höftfraktur. Bättre utfall ses för män när det gäller läkemedelsanvändning hos äldre, långvarig behandling med sömnmedel/lugnande medel och antalet återfrakturer.

Minskningen av suicid fortsätter, och Skåne ligger nu klart bättre än riket. Dock ses fortsatt stora skillnader mellan könen, med positiv avvikelse för kvinnor men negativ avvikelse för män.

Förtroendet har ökat men ligger fortfarande under riket. Förtroendet för sjukvården i sin helhet och tillgången till hälso- och sjukvård är i stort sett den samma jämfört med 2018.

En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet

Enligt Region Skånes verksamhetsplan och budget 2019 med plan för 2020-2021 ska hälso- och sjukvården i Region Skåne vara jämlik, hälsoinriktad, tillgänglig, kunskapsbaserad, personcentrerad, säker och effektiv. Särskilt prioriterade områden innefattar primärvård, cancervård, akutsjukvård, psykisk hälsa, förlösnings- och neonatalvård och kvinnors hälsa. Uppföljningen av hälso- och sjukvårdens resultat inriktas på de övergripande målen som fastställs i Region Skånes uppdrag för hälso- och sjukvård.

Digitalisering för framtidens sjukvård

Om mindre än tio år, 2025, ska Sverige vara bäst i världen på e-hälsa. Region Skånes ambition är att bli Sveriges ledande region i att utveckla, erbjuda och använda digitala tjänster inom hälso- och sjukvården. Användningen av e-tjänster erbjuder möjligheter för ett modernt arbetssätt som måste tas tillvara. Utvecklingen av e-hälsa i Region Skåne ska bidra till de nya lösningar och arbetssätt som krävs för att vi även i framtiden ska kunna erbjuda invånarna en tillgänglig, trygg och kvalitetssäkrad hälso- och sjukvård. Digitala lösningar ska bidra till att förbättra kvalitet, patientsäkerhet och tillgänglighet, få en mer jämlik vård och använda resurserna mer effektivt. Som strategi och stöd för arbetet finns *E-hälsostراتيجية för Region Skåne* och *Program för e-hälsa och digitalisering i Region Skåne*.

Målgrupperna i arbetet är:

- Patienter, anhöriga och invånare
- Vård och omsorg
- Forskning, utveckling och innovation
- Myndigheter, övriga regioner och kommuner

Arbetet bedrivs på bred front och handlar bland annat om att fortsätta utveckla 1177-konceptet med såväl telefonsom e-tjänster som ska underlätta för och bistå med stöd och information till patienter och invånare. Digitaliseringen av hälso- och sjukvården med nya tekniska lösningar och framväxten av digitala tjänster skapar förutsättningar för utveckling av nya moderna vårdprocesser och kan därigenom bidra till hälso- och sjukvårdens omställning. Region Skåne ingick 2018 ett sjukvårdsavtal med Skånes kommuner. Det innebär ett åtagande att skapa nya arbetssätt och gemensamma lösningar över huvudmännens ansvarsgränser. Detta ställer också nya krav på mobila lösningar och e-hälsa. Införandet av Skånes digitala vårdssystem (SDV) ska ge vård- och omsorgspersonal tillgång till rätt information på rätt plats och i rätt tid. Effekten blir minskad administration och mer tid till det personliga mötet med patienter och brukare. Införandet av SDV förbereds sedan 2018, tas i drift från 2021 och beräknas vara fullt ut infört under

Jämlik hälso- och sjukvård

Övergripande mål: Omotiverade skillnader i vård, behandling och bemötande ska minska

Indikatorer	Målnivå 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Delmål: Förbereda införande av riktade hälsosamtal på vårdcentral			
Andel ADL-oberoende 3 månader efter stroke	ID0150 >80%	83,5 ● Grön	83,1
Andel direktintag på strokeenhet, IVA eller NKK	ID0270 >90%	84,1 ● Gul	81,6
Andel med HbA1c > 70 mmol/mol (T1D>18år)	ID0193 <20%	20,6 ● Gul	20,8
Andel med HbA1c > 70 mmol/mol (T2D>18år)	ID0197 ≤10%	9,9 ● Grön	9,6
Andelen som deltagit i fysiskt träningsprogram efter 12-14 månader efter akut hjärtinfarkt*	ID0160 ≥60%	6,5 ● Röd	53,4

* Indikatorn justerad över åren, se mer på VIS.

2023. Ett betydande inslag av innovation är en förutsättning i arbetet med att utveckla och implementera nya e-hälsolösningar. Vårdens egna processer måste utvecklas och e-hälsa måste bli en naturlig del av arbetsprocesserna. Ett långsiktigt och målmedvetet samarbete mellan olika professioner och organisationer, akademien och näringslivet ska också bidra till både kunskapsutveckling hos medarbetare och utveckling och implementering av e-hälsa. Arbetet pågick 2019 med att ta fram en utvärderingsmodell för att säkra att införandet av SDV bidrar till önskade effekter för både verksamhet och ekonomi. Införandet av nya tekniska lösningar innebär i sig ingen förbättring om inte arbetssätt och processer samtidigt förändras och anpassas till de helt nya möjligheter som följer med tekniken. För att lyckas krävs ett långsiktigt stöd och engagemang från ledare på alla ledningsnivåer och ett klimat som prioriterar öppenhet för nya arbetssätt, samtidigt som vårdens medarbetare involveras i arbetet med att utveckla dem. Utvecklingen av e-hälsa är gränsöverskridande, påverkar alla, utmanar och förändrar etablerade arbetssätt och styrformer samt kräver omställningsinvesteringar. Många olika aktörer måste samverka för att satsningarna på e-hälsa ska lyckas. Detta ställer krav på en regionalt sammanhållen ledning av e-hälsarbetet, med en tydlig regional samordning och ett tvärfunktionellt samspel mellan olika professioner och organisatoriska ansvarsområden i Region Skånes organisationsstruktur.

Jämlik hälso- och sjukvård

Det finns ett stort engagemang för ökad jämlikhet i hälso- och sjukvården. I Region Skåne bedrivs flera arbeten för att synliggöra omotiverade skillnader i vården, detta för att kunna bedriva en kunskapsstyrd vård. Omotiverade strukturella skillnader kan förklaras av olika faktorer och skiljer sig mellan olika områden. Kön, socioekonomin, samsjuklighet och geografi är viktiga perspektiv att studera när omotiverade skillnader ska identifieras. Många pågående insatser bidrar till en mer jämlik vård, till exempel kunskapsstyrning, vårdprogram och utbildningsinsatser.

Hälsoriktad hälso- och sjukvård

Det systematiska arbetet med hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärder fortsätter i enlighet med de nationella riktlinjerna för behandling och prevention vid ohälsosamma levnadsvanor. Kunskapscentrum för levnadsvanor och sjukdomsprevention arbetar med kompetens- och verksamhetsutveckling genom utbildningsinsatser inom området och verksamhetsbesök i primärvård, för uppföljning av det hälsoinriktade arbetet. Förberedelser för införandet av riktade hälsosamtal har initierats.

Tillgänglig hälso- och sjukvård

Tillgängligheten till den skånska hälso- och sjukvården har inte, vid en sammantagen bedömning, förbättrats under 2019 jämfört med 2018. Andel väntande i högst 90 dagar har varit i stort sett oförändrad för besök (första kontakt), medan den minskat till operation eller åtgärd. Även det totala antalet personer

Hälsoinriktad hälso- och sjukvård

Övergripande mål: Stärka primär- och sekundärprevention inom hälso- och sjukvården

Indikatorer	ID nr	Målnivå 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Delmål: Förbereda införande av riktade hälsosamtal på vårdcentral				
NPE Diskuterade läkare eller någon annan ur personalen levnadsvanor med dig?				
– om alkoholkonsumtion	IDO356			23,3
– om matvanor	IDO357			24,7
– om motion	IDO354			34,1
– om tobaksbruk	IDO355			27,8
Delmål: Förbättra sekundärprevention inom hjärta-kärl, diabetes och stroke				
Andel icke-rökare (T2D>18 år)	IDO202	≥ 95%	75,4 ● Röd	81,4
Andel med rökstopp 3 mån efter stroke	IDO207	≥ 80%	33,2 ● Röd	31,7
Andelen som deltagit i fysiskt träningsprogram efter 12-14 månader efter akut hjärtinfarkt	IDO160	≥ 60%	16,5 ● Röd	53,4*
Andelen rökare som slutat efter 12-14 månader efter akut hjärtinfarkt	IDO159	≥70%	56,2 ● Röd	57,7
Andel fysiskt inaktiva (T2D>18år)	IDO297	<30%		

*Annan indikatoruträkning

Tillgänglig hälso- och sjukvård

Övergripande mål: God tillgänglighet till hälso- och sjukvård

Indikatorer	ID nr	Målnivå 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Delmål: Följsamhet till vårdgarantin inklusive förstärkt vårdgaranti i primärvård				
Telefontillgänglighet i primärvården (enl vårdgaranti)	IDO075	> 95%		78,4
Förstärkt vårdgaranti i primärvård inom 3 dagar	IDO397	> 95%		
Vårdgaranti väntande inom 90 dagar, första besök	IDO069	> 95%	81,4 ● Röd	82,0
Vårdgaranti väntande inom 90 dagar, operation/åtgärd	IDO070	> 95%	66,3 ● Röd	68,6
Delmål: Öka tillgänglighet till specialistvård avseende besök samt operation/åtgärd				
Följsamhet till medicinskt måldatum för genomförda återbesök	IDO139	> 70%	66,0 ● Gul	29,2
Väntande inom 60 dagar, första besök	IDO071	> 80%	66,7 ● Röd	67,7
Väntande inom 60 dagar, operation/åtgärd	IDO072	> 80%	54,1 ● Röd	54,5
Övrigt aktiva indikatorer				
Hanteringstid för remisshantering				
– beslut till ankomst	IDO073	≥90%	76,0 ● Röd	75,2
– ankomst till granskning	IDO074	≥90%	89,0 ● Gul	79,5
Tillgänglighet MR, väntande inom 30 dagar	IDO078	>80%	39,7 ● Röd	36,4
Tillgänglighet till operation av höftfraktur inom 24 timmar	IDO081	>80%	68,0 ● Röd	69,0

som väntar (oavsett hur länge de väntat) och antalet personer som har väntat mer än 90 dagar, har ökat för såväl besök som för operation eller åtgärd. Andel personer som får tillgång till vissa undersökningar inom den tid som regionen satt som mål, har förbättrats för exempelvis MRT (magnetisk resonans-tomografi, kallas i folkmun för magnetkamera) och ett antal hjärtundersökningar. Antalet patienter som samordnas för besök eller operation i annan verksamhet i syfte att hålla vårdgarantin har ökat, både externt och

internt. Det finns stora skillnader i tillgänglighet mellan de olika sjukhusstyrelserna. Det kan konstateras att sjukhusstyrelserna i Kristianstad, Ystad, Hässleholm och Ängelholm, i jämförelse med övriga styrelser, har relativt god tillgänglighet.

Region Skåne uppnår inte målet när det gäller följsamhet till medicinskt måldatum för genomförda återbesök (>70 %). Under 2019 fick 67 procent sitt återbesök inom medicinskt måldatum, vilket är en ökning jämfört med

de två föregående åren. Från och med årets uppföljning, ingår när patienten "får en tid i handen" vid sitt tidigare besök, detta antas ha bidragit till den ökade målpuffyllelsen. Fortsatt arbete med kvalitetssäkring av registreringar, indikationer och vårdnivå för återbesök samt att i ökad utsträckning boka tider i samråd med patient, snarare än via kallelse, är fortsatt nödvändigt.

Sedan den 1 januari 2019 följs barn- och ungdomspsykiatriens En väg in/Första Linjen-mottagning i enlighet med den förstärkta vårdgarantin för primärvård, där en första kontakt ska tas inom tre dagar. Alla Första Linjen-mottagningarna i Skåne nådde upp till målet att ge en första bedömning inom tre dagar till alla sina patienter. Andel väntande till besök inom specialistvården i högst 90 dagar minskade jämfört med föregående år, från 84 procent till 80 procent. Förklaringen till minskningen är ett ökat inflöde och svårigheter att rekrytera personal, framförallt läkare, psykologer och sjuksköterskor. Psykiatrien tappar framförallt psykologer till privata vårdgivare.

När det gäller barn- och vuxenhabilitering samt syn-, hörsel- och dövheten så är målsättningen att minst 80 procent av patienterna ska få tid för ett första besök inom 60 dagar. Samtliga verksamhetsområden levde under året upp till denna målsättning.

Totalt under 2019 har 2 100 vuxna patienter diagnostiserats inom det neuropsykiatriska spektret (inkomna remisser 5 500). Totalt under 2019 har 1 800 barnpatienter diagnostiserats inom det neuropsykiatriska spektret (inkomna remisser 3 800). Även tillgängligheten gällande könsdysfori följs upp. Inom barn- och ungdomspsykiatri väntar 65 patienter och den längsta väntetiden är 12 månader. Viktigt att beakta är att det för just barn med frågeställningen könsdysfori kan finnas ett värde i att "skynda långsamt", det vill säga att genom viss fördröjning få ett underlag avseende varaktigheten i önskan att byta kön. Alla patienter som väntar får vård i öppenvården under väntetiden. Inom vuxenpsykiatri väntar 162 patienter och längsta väntetid är 20 månader. Väntetiden är fortsatt lång på grund av brist på resurser.

FOTO: © REGION SKÅNE

FOTO: © REGION SKÅNE

De offentligt drivna LARO-mottagningarna (läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende) har under året behandlat nästan 1 000 personer, vilket i stort sett är oförändrat jämfört med föregående år. LARO-mottagningarna har ökat sina distanskontakter med 20 procent under 2019.

Kunskapsbaserad vård

Arbetet med att anpassa Region Skånes organisation för kunskapsstyrning efter den nya nationella kunskapsstyrning modellen pågår. En översyn av Region Skånes kunskapscentra har genomförts för att säkerställa integrering i kunskapsstyrningsorganisationen. Ett kunskapsstyrningsråd med representation från sjukhusen, primärvård, tandvård, och kommunal vård har inrättats. Rådet har också en patientrepresentant. Företrädare från Region Skåne deltar i nationella och regionala programområden. Kunskapsstyrning är också en viktig del i den fortsatta utvecklingen av Skånes digitala vårdinformationssystem (SDV). Under 2019 har ett flertal riktlinjer och vårdprogram tagits fram och fastställts och Skånes ämnesgrupper inom AKO² har varit mycket aktiva med att revidera och skriva nya riktlinjer till de nationella kliniska kunskapsstöden för primärvården som administreras av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

2. AKO Skåne – allmänläkarkonsulter – arbetar för samverkan mellan primärvårdens Hälsoval och specialiserad sjukvård. Det är en enhet inom Kompetenscentrum för primärvård i Skåne som arbetar producentneutralt.

Personcentrerad vård

Det övergripande målet för en personcentrerad vård är att patientens förtroende för hälso- och sjukvården ska öka genom att tillgänglighet, information, bemötande och delaktighet förbättras. Detta följs upp genom *Nationell patientenkät*. Upplevelsen av tillgång på vård, rimliga väntetider, jämlik vård och förtroendet för hälso- och sjukvården visar inga påtagliga förändringar i 2019 års mätningar. Den patientupplevda kvaliteten i primärvården visar på bättre resultat 2019 i samtliga områden. Implementeringsarbetet av det regionala vårdprogrammet kring våld i nära relationer har fortgått i samverkan med olika delar av vården, barnskyddsteam, kunskapscentra med flera. Även införande av patientkontrakt pågår med aktivt stöd från SKR. Den övergripande målsättningen är att patientkontrakt ska föras in i rätt sammanhang inom utvecklingen av arbetet med det framtida hälso- och sjukvårdssystemet på samma sätt som arbetet med digitalisering.

En viktig del i barn- och ungdomspsykiatri (BUP) inflytandearbete är dialogen med brukare och närstående, vilken är en betydelsefull byggsten i att bygga en modern barn- och ungdomspsykiatri. Brukarstyrda inläggningar är en del av BUP:s behandlingsutbud och idag har drygt 20 ungdomar i Skåne tillgång till metoden. Habiliteringen har erbjudit direkttillgång till sina journaler sen 2014. Vuxenpsykiatri var

2015 först i landet med direkttillgång till psykiatriska journaler. Sedan februari 2019 har även patienter i barnpsykiatri och rättspsykiatri nu tillgång till sina respektive journaler. För barnhabiliteringen och barnpsykiatri gäller att vårdnadshavare kan läsa journaler för patienter upp till 12 år, och barn från 16 år har själva tillgång och kan läsa sina journaler.

Säker hälso- och sjukvård

Vårdrelaterade infektioner är tillsammans med trycksår en av de största riskerna mot patientsäkerheten. Region Skåne följer det nationella mönstret där andelen vårdrelaterade infektioner varit oförändrad de senaste åren. Resultaten av patientsäkerhetsarbetet i Region Skåne fortsätter att i huvudsak ligga på rikets nivå eller bättre. För många av indikatorerna är inga stora förändringar att vänta jämfört med föregående år vilket är normalt inom området. Dock kan även små förbättringar få stor påverkan på totalen förutom för de enskilda patienterna som undgår vårdskada. Det är med andra ord viktigt att fortsätta arbeta systematiskt och med tålamod och uthållighet för att ytterligare öka patientsäkerheten i regionen. Trots ambitiöst satta målnivåer uppnås flera målnivåer eller delmålnivåer, men det finns också förbättringspotential inom samtliga delmål. Ett fokuserat och strategiskt arbete är därför fortsatt av vikt.

Metoden *Gröna korset* används nu i

Säker hälso- och sjukvård

Övergripande mål: Minska vårdskador

Indikatorer	ID nr	Målnivå 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Delmål: Minska förekomsten av trycksår, fallolyckor, vårdrelaterade infektioner och undernäring				
Riskbedömning avseende fall	ID0012	>79,5%	78,8 ● Gul	77,5
Andel patienter 18 år och äldre med trycksår uppkomna under vårdtiden (ppm)	ID0240	≤4,0%	6,7 ● Röd	7,1
Riskbedömning avseende undernäring 18 år och äldre (slutenvård)	ID0337	>79,5%	67,8 ● Röd	66,7
Vårdplan undernäring 18 år och äldre	ID0338	>95,0%	84,0 ● Gul	84,7
Vårdrelaterade infektioner (ppm)	ID0025	SUS ≤8 CSK/Hbg ≤6 Övriga ≤4	1,0	10,4
Delmål: Minska överbeläggning, utlokalisering samt överflyttning av patienter				
Utlokaliserade patienter	ID0010	<0,5/100	1,1 ● Röd	1,0
Överbeläggning	ID0128	<1/100	6,4 ● Röd	4,8
Överflyttning IVA patienter pga resursbrist	ID0136	<1,5	3,1 ● Röd	5,1
Delmål: Ökad säkerhet i läkemedelsanvändningen				
Utskrivningsinformation läkemedel ett eller fler läkemedel	ID0306	>70%	70,0 ● Röd	73,0
Tvårprofessionella läkemedelsgenomgång (primärvård)	ID0016	>50%	24,0 ● Röd	22,0
Tvårprofessionell läkemedelsgenomgång, inkl läkemedelsavstämning (slutenvård)	ID0015	>50%	24,0 ● Röd	29,0
Olämpliga läkemedel Äldre (>75 år)	ID0028	<25 000 DDD/1000	24 735 ● Grön	25 909
Delmål: Minska antibiotikaförskrivningen				
Öppenvårdsantibiotika (vårdcentralerna)	ID0011	<320	313 ● Grön	322
Bredspektrum antibiotika vid urinvägsinfektion	ID0049	<10,0%	12,0 ● Röd	12,0
Penicillin V vid behandling av barn med luftvägsantibiotika	ID0050	>75,0%	75,0 ● Grön	75,0
Övrigt aktiva indikatorer				
Vårdplan avseende fallrisk	ID0013	>95,0%	88,0 ● Gul	89,0
Riskbedömning avseende trycksår	ID0021	>79,5%	79,0 ● Gul	78,0
Vårdplan avseende trycksår	ID0223	>95,0%	85,0 ● Gul	85,0

såväl psykiatrien som habiliteringen. Gröna korset sätter fokus på patientsäkerhet i det dagliga vårdarbetet med målet att minimera skador och förbättra säkerhetskulturen men också den medicinska kvaliteten. Patienter och anhöriga involveras alltid i uppföljning och utredning av svåra händelser. Markörbaserad journalgranskning (MJG) görs inom psykiatrien för att fånga skador och vårdskador (undvikbara skador) hos patienter i heldygnsvård och öppenvård. Vårdrelaterade infektioner följs enligt regional rutin med mätningar årligen och ligger över tid på en låg nivå. Resultat för våren 2019 var 1 procent vilket motsvarar tre patienter. Den dagliga vårdplatssamordningen har lett till relativt få överbeläggningar. Dock noteras att överbeläggningarna ökat under slutet av året. Beläggningsgraden ligger något över 90 procent.

Förekomsten av överbeläggningar är fortsatt låg regionalt sett men ökade något från 1,0 till 1,8 per 100 vårdplatser. Med stöd av utökad apotekarresurs ge-

nomfördes fler tvårprofessionella läkemedelsgenomgångar än 2018, men målet på >50 procent nåddes inte.

Effektiv hälso- och sjukvård

Ur ett internationellt perspektiv är hälso- läget jämförelsevis bra i Skåne. De allra flesta skåningar uppskattar sin hälsa som bra eller mycket bra. Hälsopolitiskt åtgärdbar dödlighet visar en över åren nedåtgående trend. Ställt mot kostnads- måttet strukturjusterad kostnad ligger Region Skåne jämförbart lägre än riksgenomsnittet, men kostnaderna har

ökat de senaste åren. Omställning mot en mer nära vård är en utgångspunkt för att möta invånarnas behov och förväntningar men också för att realisera en nödvändig effektivisering. Flera kvalitetsindikatorer visar på tydliga förbättringar. En genomlysning, som fokuserade på akutsjukhusen, visade att kostnader och personal ökat i snabbare takt än vårdproduktionen. Ett antal förbättringsområden identifierades, och ska genomföras för omställningen till en nära vård. Flera förändringsarbeten visar på en tydlig riktning där ytterligare

Effektiv hälso- och sjukvård

Övergripande mål: Skapa bästa möjliga hälsa för patienten utifrån tillgängliga resurser

Indikatorer	ID nr	Målnivå 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Delmål: Utveckla effektiv vård inom nära vården				
Återinskrivning 1-30 dagar för äldre	ID0091		15,3	15,0
Delmål: Utveckla uppföljningen av effektiv vård, patientnytta och resultat, produktions- och kapacitetsplanering				
Samlad målbild för kvaliteten	ID0396	50	18 ● Röd	21

utveckling av mobila team är ett exempel men även att fler söker öppenvård snarare än slutenvård. Det är fortfarande en för hög andel patienter som oplanerat återinskrivs. Genom framgångsrik implementering av digitala pulstavlor på de flesta vårdavdelningarna i Region Skåne ökar samtidigt möjligheten till rätt och säker utskrivning.

Psykiatri, habilitering och hjälpmedel genomför fem till sex gånger per år verksamhetsdialog med alla verksamhetsområdena kring effektiv vård, patientnytta och resultat samt produktions- och kapacitetsplanering. Under år 2019 har utmaningarna med att matcha resurser och efterfrågan varit fortsatt svåra framförallt för BUP Skåne. Det är ett fortsatt högt inflöde av nya patienter, och för vissa har ledtiderna blivit långa. Även övergångarna mellan olika vårdnivåer har ställt höga krav på verksamheten, med tanke på att vård inom BUP i Skåne ges till runt 20 000 patienter.

Tandvård

Ökat samarbete
för att förbättra tandhälsan

Tandvården är en del i projektet *Växa tryggt* som samverkar över professionsgränserna. Växa tryggt är ett utökat hembesöksprogram för förstagångsföräldrar. Syftet är att förbättra förutsättningarna för barnets hälsa. Dialoger med tandvårdens aktörer med fokus på en god och jämlik tandvård utifrån förfrågningsunderlag, vårdprogram och regelverk med mera, samt för att säkerställa det planeringsövergripande ansvaret för tandvården i Skåne. Information och dialog till olika målgrupper och patientgrupper har skett under året. Planering av samverkansprojekt mellan Region Skåne, Skurups kommun och Oral Care AB, *Bättre munhälsa på särskilt boende*, har skett under året. Projektet startar i februari 2020.

Fortsatt arbete med
vårdprogram och regelverk

Region Skåne har fortsatt sitt arbete med att tydliggöra kraven i förfrågningsunderlagen för tandvården för barn och unga vuxna för såväl allmän som specialiserad tandvård. I detta arbete har ingått att skapa ett vårdpro-

gram som ger möjligheter för en tandvård på rätt vårdnivå och med rätt innehåll för att bibehålla och stärka den orala hälsa.

Särskilt prioriterade områden

Primärvård

Under 2019 har det skett en positiv utveckling, och vid årets slut hade drygt hälften av alla skåningar fast vårdkontakt med namngiven läkare. Tillgängligheten, såväl vid akuta åkommor som för patienter med kronisk sjukdom, ska vara hög. Hög tillgänglighet och kontinuitet skapar trygghet och förtroende och ska prioriteras. Vårdcentralerna ska ta ett större ansvar för patientens hela vårdprocess och har ett särskilt ansvar för att koordinera vården av dessa patienter med den kommunala hälso- och sjukvården och specialistkliniker på sjukhus med prioritering av målgrupperna mest sjuka och tidvis sviktande individer.

Psykisk hälsa

Arbetet med att öka patienters delaktighet i vården pågår, bland annat genom patientforum. Tillgängligheten har blivit sämre till första besök inom BUP (barn- och ungdomspsykiatri) och vuxenpsykiatri medan tillgängligheten till fördjupad utredning och behandling

inom BUP har förbättrats. Det självmordsförebyggande arbetet i Skåne pågår i linje med *Handlingsplan för suicidprevention i Skåne 2018-2022*.

Förlossningsvård och neonatalvård och kvinnors hälsa

Vid fyra av fem förlossningsavdelningar uppfylldes under 2019 målet att minst 95 procent föder på självvald förlossningsavdelning. Kompetensförsörjning inom hela graviditetsvårdkedjan är ett angeläget område. En ny vårdform i form av *BB hemma* (BB-vård i hemmet efter förlossning) har etablerats både i Malmö och Helsingborg vilket har skapat fler valmöjligheter för födande. Ett förstärkt kunskapsläge gällande riskfaktorer för dödföddhet har lett till att Expertgrupp för förlossningsvård under 2019, i väntan på nationella rekommendationer, har tagit fram en handlingsplan med prioriterade åtgärder för att bättre omhänderta denna grupp. Denna handlingsplan kommer att implementeras med start under 2020.

Tillgänglig och effektiv akutsjukvård

Vistelsetiderna på våra akutmottagningar är fortsatt längre än uppsatta målnivåer. En viktig orsak är att patienter som kräver inskrivning på sjukhus

Psykisk hälsa

Övergripande mål: God vård vid psykisk ohälsa

Indikatorer	ID nr	Målnivå 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Delmål: God tillgänglighet till vård vid psykisk ohälsa				
Tillgänglighet BUP				
– genomförda förstabetesök inom 30 dagar	ID0079	≥95%	83,6 ● Röd	92,3
– genomförda fördjupad utredn och behandling	ID0080	≥80%	90,0 ● Grön	88,3
Tillgänglighet till vuxenpsykiatri inom 30 dagar	ID0233	≥60%	29,2 ● Röd	31,6
Antal akutsökanden på vuxenpsykiatriska akutmottagningar	ID0222	Ingen ökning	14,9 ● Röd	
Delmål: Nollvision för suicid				
Suicidprevention – återbesök inom 8 dagar	ID0009	>55%	59,0 ● Grön	57,4
Suicidincidensen i Skåne	ID0164	Minska	Minskar ● Grön	
Övrigt aktiva indikatorer				
Tvångsvård	ID0002	≥10% minskning	3,2 ● Grön	
Förskrivning av pregabalin (Lyrica)	ID0042	0% ökning	-3,4 ● Grön	-0,7
Återfallsförebyggande läkemedel vid alkoholmissbruk	ID0045	>5% ökning	-5,0 ● Röd	
Registreringar för orosanmälan enligt Socialtjänstlagen	ID0255		14,0 ● Grön	
Samordnad individuell plan	ID0001	≥10% ökning	-5,1 ● Röd	-4,4

Tillgänglig och effektiv akutsjukvård

Övergripande mål: Tillgänglig och effektiv akutsjukvård

Indikatorer	ID nr	Målnivå 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Delmål: Öka tillgängligheten i akutsjukvården				
Andel patienter som nås inom 20 minuter av ambulans vid prio 1 larm	ID0211	>90%	80,7 ● Röd	82,4
Andel patienter med misstanke om svår sepsis som erhåller antibiotika inom 1 timme	ID0303		98,1	97,2
Andel patienter som vistas kortare tid än 4 timmar på akutmottagningen	ID0068	>80%	59,8 ● Röd	63,3
Andel patienter som väntar kortare tid än 2 timmar på inskrivning till vårdavdelning från akutmottagning	ID0340	>80%	48,5 ● Röd	55,3
Andel patienter som väntar mindre än 1 timme på första läkarbedömning (akutmottagn)	ID0210	≥80%	44,7 ● Röd	45,3
Tillgänglighet till operation av höftfraktur inom 24 timmar	ID0081	≥80%	6,0 ● Röd	69,0
Reperfusion vid STEMI/LBBB inom rekommenderad tid	ID0153	≥90%	75,6* ● Gul	74,9**
Mediantid från ankomst till sjukhus till trombolysstart	ID0269	≤40 min	43,5* ● Gul	46,5**

* Avser tidsperioden 1809-1908

** Avser tidsperioden 1709-1808

ofta måste vänta på vårdplats. Tillgängligheten till ambulans har försämrats och ligger nu på 80,7 procent att jämföra med målnivån som är mer än 90 procent. Mediantiden till trombolysbehandling för patienter med stroke ligger fortfarande på en otillfredsställande nivå.

Högkvalitativ cancervård i hela Skåne

Regionalt cancercentrum syd (RCC syd) har i juli 2019 publicerat en strategisk utvecklingsplan, *Regional cancerplan 2019-2022*, för cancervården i södra sjukvårdsregionen, som har som huvudmål-sättning att minska antalet cancerfall, öka överlevnaden och förbättra livskvaliteten hos patienter med cancer. I Region Skåne pågår ett långsiktigt arbete för att utveckla vården för personer med cancer. Skåne har varit framgångsrika med att involvera primärvården. Den viktigaste förbättringen, som är uppnådd, är att alla medborgare idag kan garanteras en likvärdig och jämlik utredning vid misstanke om cancer oavsett, var i Skåne man söker vård. Ett stort förbättringsarbete för att förkorta väntetiderna har genomförts och genomförs dagligen i hela Skåne i både privat och offentligt driven vård. Dock ses en försämring jämfört med tidigare år. 1 av 31 cancerprocesser når ledtidmålet (80 procent) och 9 av 31 når deltidmålet (50 procent). Flertalet får idag stöd av en kontaktsjuksköterska och måluppfyllelsen avseende tidig rehabiliteringsbedömning har förbättrats jämfört med förra året.

Högkvalitativ cancervård i hela Skåne

Övergripande mål: Högkvalitativ cancervård i hela Skåne

Indikatorer	ID nr	Målnivå 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Delmål: Fortsatt utveckling av standardiserade vårdförlopp (SVF)				
Kontaktsjuksköterska vid cancer	ID0242	≥80%	78,2 ● Gul	
SVF 80 procent inom stipulerad tid	ID0341	≥80%	38,8 ● Röd	
Andel patienter med cancerdiagnos som ingår i SVF	ID0342	≥70%	79,2 ● Grön	
Delmål: Förbättra tillgången till cancerrehabilitering				
Andel nydiagnostiserade patienter som erbjuds rehabiliteringsbedömning	ID0343	≥80%	50,6 ● Gul	
Övrigt aktiva indikatorer				
Akut leukemi, AML/ALL	ID0272	> 80%	92,6 ● Grön	96,9
Huvud-halscancer	ID0273	> 80%	55,3 ● Gul	58,8
Matstrupe-magsäckscancer	ID0274	> 80%	35,6 ● Röd	25,0
Prostatacancer	ID0275	> 80%	26,5 ● Röd	21,6
Urinvägscancer	ID0276	> 80%	1,6 ● Röd	8,3
Lungcancer	ID0277	> 80%	25,6 ● Röd	21,5
Bröstcancer	ID0278	> 80%	34,6 ● Röd	43,2
Tjock- och ändtarmscancer	ID0279	> 80%	36,3 ● Röd	31,4
Lymfom	ID0280	> 80%	33,0 ● Röd	40,4
Allvarliga ospecifika symtom AOS	ID0307	> 80%	55,5 ● Gul	64,5
Bukspottskörtel	ID0308	> 80%	24,3 ● Röd	31,3
Cancer med okänd primärtumör CUP	ID0309	> 80%	50,4 ● Gul	59,3
Gallvägar	ID0310	> 80%	18,4 ● Röd	37,9
Hjärntumörer	ID0311	> 80%	60,0 ● Gul	66,7
Levercancer	ID0312	> 80%	21,2 ● Röd	17,4
Hudmelanom	ID0313	> 80%	70,2 ● Gul	68,6
Myelom	ID0314	> 80%	58,9 ● Gul	68,9
Äggstockscancer	ID0315	> 80%	25,5 ● Röd	35,5
Analcancer	ID0326	> 80%	50,9 ● Gul	31,0
Sarkom	ID0327	> 80%	66,7 ● Gul	85,0
Sköldkörtel	ID0328	> 80%	19,0 ● Röd	34,9
Testikelcancer	ID0329	> 80%	25,8 ● Röd	32,1
Peniscancer	ID0330	> 80%	38,7 ● Röd	45,0
Livmoderkroppscancer	ID0331	> 80%	24,8 ● Röd	40,1
Livmoderhalscancer	ID0332	> 80%	10,8 ● Röd	13,1
Njurcancer	ID0333	> 80%	18,5 ● Röd	9,6
Vulva cancer	ID0390	> 80%	26,7 ● Röd	29,0
Buksarkom	ID0391	> 80%	31,6 ● Röd	21,4
Neuroendokrina tumörer	ID0392	> 80%	50,0 ● Gul	50,0

FOTO: © REGION SKÅNE

En drivande utvecklingsaktör

Hälso- och sjukvården arbetar med de delstrategier i den regionala utvecklingsstrategin *Det öppna Skåne 2030* (RUS), som berör hälso- och sjukvårdssektorn. Delstrategier finns nedbrutna i inriktning och mål i Region Skånes *Uppdrag för hälso- och sjukvård*, och redovisas i sina respektive områden.

Under året har hälso- och sjukvården arbetat med att förbättra sina processer rörande kliniska forskningen, såväl avseende kontroll av uppföljningsmått, en förbättrad ekonomihantering som att arbeta med sina samverkansprocesser. Region Skåne är Sverigeledande avseende ekonomihantering av forskningen.

Antalet kliniska disputationer och doktorander fortsätter att öka i Skåne samtidigt som det i övriga landet är en tydlig negativ trend. Region Skåne bedriver i dag över 2000 akademiska studier och 230 kliniska uppdragsstudier vilket är en svag ökning. Under 2019 erhöll Skånes sjukhus nordost (SSNO) sina första regionala forskningsmedel för att på olika sätt bygga upp sin forskningsverksamhet.

Region Skånes ledningsstruktur för forskning och utveckling (FoU) och arbete med forskning, utveckling och utbildning, såväl centralt som i förvalt-

ningarna, är mycket framgångsrik och kommer väl ut när verksamheten utvärderats. Region Skåne har en klinisk forskning som i alla delar är väl integrerad med hälso- och sjukvården. Det syns genom att de flesta specialiteter strävar efter att ha en hög närvaro på nationella och internationella möten där nya forskningsrön presenteras, samt att interna PM och riktlinjer inom specialiteterna löpande uppdateras i enlighet med internationella guidelines. En välfungerande HTA-verksamhet (Health Technology Assessment) samt vårt värdskap för ett Cochrane-center borgar för att rätt metoder med god vetenskaplig evidens samt kostnadseffektivitet införs samt att omoderna metoder utrangeras.

I Region Skånes life science-strategi prioriteras bland annat e-hälsa, personlig medicin och funktionell mat. Region Skåne deltar tillsammans med övriga universitetsregioner i ett nationellt projekt, CAMP, med syfte att utveckla ATMP (Advanced Therapy, Medical Products). Region Skåne ansvarar för att utveckla produktionsprocessen.

Under 2019 har det nationella projektet, Genomic Medicins Sweden (GMS) som också kategoriseras som personlig medicin, fortsatt att utvecklas. Projektet är ett av regeringens högst prioriterade

life science-projekt och Region Skåne är koordinatörer för det nationella projektet.

Region Skåne tillsammans med Lunds universitet ingår i ett nationellt Swelife-projekt *Noll fetma vid skolstart 2030* där våra barnkliniker är aktiva. I Skåne pågår även ett arbete tillsammans med akademi och näringsliv för att bygga upp kunskap så att vi framöver ska kunna utnyttja Max IV och ESS på ett optimalt sätt. Viktigt här är arbetet med att tillskapa ett MedMax.

Lagen om rikssjukvård (2007) syftade till att viss definierad högspecialiserad vård skulle centraliseras till ett eller två sjukhus för att uppnå högre kvalitet och bättre resursutnyttjande. Femton områden beslutades att omfattas av lagen. Region Skåne har sju tillstånd att bedriva rikssjukvård. Dessa är hjärtkirurgi på barn och ungdomar, hjärtkirurgi på vuxna med medfödda hjärtfel, hjärttransplantation och lungtransplantation samt inom avancerad kirurgi på barn, kirurgi vid medfödda missbildningar på matstrupen, kirurgi vid medfött diafragmabräck och viss kirurgi vid vissa anorektala och vissa urogenitala missbildningar samt vid Hirschsprungs sjukdom.

Inom södra sjukvårdsregionen pågår ett arbete kring regional nivåstrukturering inom ramen för gruppen *Samarbete för bättre vård* där 23 olika områden genomlyses. Av dem har Södra regionvårdsnämnden beslutat i 13. Områdena omfattar både administrativa regler, kompetensförsörjning och förflyttning av patientvård inom Södra sjukvårdsregionen.

Förberedelserna för införande av Skånes digitala vårdssystem (SDV) pågår sedan hösten 2018. SDV innebär en gemensam, heltäckande modern digital plattform för hela vården med enbart en inloggning för medarbetaren. Införandet är en stor omställning och kommer att påverka hela hälso- och sjukvården de kommande åren. SDV ska knyta ihop vården i hela Skåne med gemensamma arbetssätt. På Medicin Village i Lund arbetar just nu runt 250 personer med att tillsammans med verksamheterna gå igenom alla arbetssätt och ta fram nya där det behövs, så att det system som köpts in kan användas i Skåne. 2019 enades man om standardiserade

arbetsätt och processer för vården i Skåne, stärkte samarbetet med vårdförvaltningarna, fastslog en reviderad plan för utrullningen av SDV och gjorde tekniska framsteg. Arbetet med SDV är en viktig del i utvecklingen med målsättningen bättre hälsa för fler.

Utbildningsuppdraget

En del i att säkra den framtida kompetensförsörjningen är att ha en god genomströmning av studenter på lärosätenas sjuksköterskeprogram. Som ett led i detta genomfördes täta dialoger med Skånes tre lärosäten: Malmö universitet, Högskolan Kristianstad och Lunds universitet. Dialogerna mynnade ut i tre överenskommelser, en med respektive lärosäte, där lärosätena från hösten 2019 har antagning till specifika orter där studenterna kommer att göra den största delen av sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU).

- Malmö universitet – antagningsorter Malmö, Ystad och Trelleborg.
- Högskolan Kristianstad – antagningsorter Kristianstad-Hässleholm och Helsingborg-Ängelholm.
- Lunds universitet – antagningsort Lund-Landskrona

Målsättningen är att den lokala anknytningen till sjukhusorterna ska ge studenterna en ökad trygghetskänsla under

VFU-perioderna, att sjukhusen känner ett större ansvar för studenterna under den verksamhetsförlagda utbildningen och att lärosätena får en större genomströmning av studenter som kommer att kunna anställas i Region Skåne.

För att den praktiska delen av utbildningarna ska bli kvalitativt bra för både studenter och arbetsgivare är det av största vikt att det finns handledare i verksamheterna. Handledarna finns bland Region Skånes medarbetare, och de ska ha rätt kompetens och rätt förutsättningar för att klara uppdraget. Tillgången till handledare är av avgörande betydelse för framtida kompetensförsörjning. De praktikavtal som Region Skåne har med utbildningsanordnare ställer särskilda krav på handledning som en viktig del i den verksamhetsförlagda utbildningen. Ett flertal interna handledningskurser har genomförts med deltagare från olika yrkesgrupper och över förvaltningsgränserna. Region Skåne har även köpt uppdragsutbildningar i handledning från Malmö universitet.

Som ett led till att säkra tillgången till handledare under verksamhetsförlagda utbildningen för studenter under terminen påbörjades på hösten en dialog med lärosätena i syfte att nyttja hela de samlade verksamhetsförlagda utbildningsplaceringarna med jämnare fördelning över terminerna.

Diskussioner förs om att öka det in-

terprofessionella lärandet genom att låta olika professionsutbildningar mötas under praktiken. Utvecklingen går från handledning av enskilda studenter i enskilda moment till att integrera lärandet på arbetsplatserna där studerande på olika nivåer och i olika program kan mötas i aktiviteter för att lära genom kliniskt arbete. Detta kan göras under praktik på kliniska utbildningsavdelningar och -salar och med patientfall som ska lösas tillsammans. Arbetsättet för studenterna gynnar framtida teamarbete i vården.

Ekonomiskt resultat och utveckling

Hälsa- och sjukvårdssektorn redovisar ett sammanlagt resultat på -839,1 miljoner kronor vilket är 178 miljoner bättre än föregående år, men 876,6 miljoner sämre än budget. I resultatet ingår all verksamhet som är finansierad med skattemedel, det vill säga såväl resultat för verksamhet som bedrivs i offentlig och egen regi som regionens kostnader för vård som bedrivs i privat regi.

De totala intäkterna är något bättre än budget, framför allt har sjukhusstyrelse Sus ökat sin försäljning av vård till andra regioner. Vid jämförelse med föregående år är det framförallt regionbidraget som har ökat, vilket beror på kompensation för löne- och prisuppräknings (LPIK), demografi samt nya politiska satsningar på sjukvården.

Den totala kostnadsmassan överstiger budget med 2,8 procent eller 1 095,6 miljoner kronor. Bruttokostnadsutvecklingen uppgår till 6,8 procent jämfört med förra året.

Personalkostnaden avser enbart ofentlig och egen regi och står för cirka 50 procent av den totala kostnadsmassan. Här ingår inte personalkostnaden för vård som bedrivs av andra utförare. Kostnaden överstiger budget med knappt 1 procent, men jämfört med föregående år uppgår personalkostnadsutvecklingen till 4,8 procent.

Kostnaden för inhyrd personal uppgår till närmare 503 miljoner kronor, vilket är en ökning jämfört med föregående år med 29 procent. Kostnaden för inhyrd personal från bemanningsföretag har ökat med 109 miljoner kronor jämfört med föregående år, vilket motsvarar en ökning med 31 procent. Kost-

naden för inhyrd personal från bemanningsföretag utgör 2,3 procent av den totala personalkostnaden.

Läkemedelskostnaden ligger ett par procentenheter lägre än budgeterat. Det regionala arbetet med kunskapsstyrning i kombination med ekonomisk styrning har lett till att Region Skånes kostnader för läkemedel nu ligger betydligt lägre än i de flesta andra regioner. Från 2015 har dock ökningstakten stigit märkbart, såväl i Region Skåne som i andra regioner, vilket huvudsakligen har väl motiverade orsaker, som tillkomst av nya effektiva läkemedel. Den nationella processen för ordnat införande av nya läkemedel bidrar dessutom till snabbare introduktion. Andra områden med höga kostnadsökningar är exempelvis kostnad för köpt vård. Mer detaljerad information finns i respektive nämnds verksamhetsberättelse.

Läs mer i följande verksamhetsberättelser:

- Hälsö- och sjukvårdsnämnden
- Primärvårdsnämnden
- Psykiatri-, rehabilitering- och hjälpmedelsnämnden
- Sjukhusstyrelse Sus
- Sjukhusstyrelse Trelleborg
- Sjukhusstyrelse Ystad
- Sjukhusstyrelse Helsingborg
- Sjukhusstyrelse Ängelholm
- Sjukhusstyrelse Kristianstad
- Sjukhusstyrelse Hässleholm
- Sjukhusstyrelse Landskrona

Resultatsammanställning

Miljoner kronor	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse utfall - budget
Regionbidrag	33 454,5	36 151,5	36 151,5	0,0
Patientavgifter	447,6	462,5	450,4	12,1
Försäljning av verksamhet, varor och tjänster	2 195,2	2 297,9	2 265,8	32,1
Övriga intäkter och bidrag inkl statsbidrag	1 243,0	1 226,7	1 083,8	142,8
Verksamhetens intäkter	37 340,4	40 138,6	39 951,5	187,0
Personalkostnader	-19 208,3	-20 132,0	-19 940,4	-191,6
Kostnader för inhyrd personal	-388,6	-502,6	-280,7	-221,9
Köp av verksamhet, material och tjänster	-8 390,2	-9 394,2	-8 595,0	-799,2
Läkemedel	-4 738,2	-4 867,5	-4 988,2	120,7
Övriga kostnader och bidrag	-5 156,1	-5 608,5	-5 604,9	-3,6
Verksamhetens kostnader	-37 881,5	-40 504,9	-39 409,3	-1 095,6
Kapitalkostnad	-476,0	-472,8	-504,7	31,9
RESULTAT	-1 017,1	-839,1	37,5	-876,6

FOTO: © PETER KROON

Kollektivtrafik

Samlad bedömning av de region-gemensamma målens uppfyllelse

En summering av 2019 visar att kollektivtrafiken i Skåne utvecklats positivt. Kostnadskontrollen i verksamheten har varit god samtidigt som det högt satta målet för försäljning infriades, och därför kan kollektivtrafiknämnden redovisa ett överskott på 110 miljoner kronor. Den nedåtgående trenden avseende nöjd kund-index (NKI) är bruten och NKI visar att 55 procent av Skånetrafikens kunder är nöjda. Det är en förbättring med två procentenheter jämfört med 2018.

Under 2019 har Skånetrafiken infört det nya biljettsystemet, ett system som ger skåningen helt nya möjligheter att hitta och betala sin resa. Man har även fortsatt arbetet för att höja kundnöjdheten (NKI) genom att fokusera på punktlighet, information till kunderna och genom ett bra bemötande ombord. Resultatet har inte låtit vänta på sig. Det finns dock mycket kvar att göra innan NKI når den långsiktiga nivå som regionfullmäktige fastställt, och därför kommer arbetet med kundnöjdheten att fortsätta med oförminskad styrka.

Som drivande utvecklingsaktör ligger Skånetrafiken i framkant. Redan nu är den allmänna kollektivtrafiken i Skåne fossilbränslefri, och i enlighet med miljö- och hållbarhetsprogrammets prioritering av förnybar eldrift infördes under 2019 42 stycken elbussar i Skånetrafikens trafikavtal.

Region Skånes uppdrag inom kollektivtrafik

Skånetrafikens huvuduppdrag är att bidra till Region Skånes tillväxt och att skapa livskvalitet i världsklass. En väl fungerande kollektivtrafik kopplar ihop boende, studier och arbete i hela Skåne vilket ökar förutsättningarna för fortsatt skånsk tillväxt. Kollektivtrafiken är en av förutsättningarna för att Region Skåne ska kunna motverka de följder som en låg sysselsättningsgrad medför.

De två viktigaste målen, som regionfullmäktige fastställt, är att:

- År 2025 ska 8 av 10 skåningar vara nöjda med Skånetrafiken.
- År 2030 ska Skånetrafikens marknadsandel av motorburen trafik vara 40 procent.

En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet

I maj 2019 uppdaterades Skånetrafikens miljö- och hållbarhetsprogram med bland annat ett CO2-mål för den allmänna kollektivtrafiken bortom fossilbränslefriheten, ett inriktningsbeslut att arbeta för en klimatneutral kollektivtrafik utifrån ett livscykelerspektiv, en ny bränslestrategi och ett nytt fokusområde som handlar om att förebygga och eliminera förekomsten av farliga kemikalier i Skånetrafikens trafik.

Cirka 9 600 skåningar lämnade under 2019 sina synpunkter på Skånetrafiken och sin resa via Kollektivtrafikbarometern – en nationell undersökning som görs i Svensk kollektivtrafiks regi. I Kollektivtrafikbarometern mäts såväl marknadsandel som nöjda kunder. NKI för 2019 visar att 55 procent av Skånetrafikens kunder är nöjda, vilket är en förbättring med två procentenheter jämfört med 2018. Årets resultat motsvarar årsmålet för 2019, men det är fortfarande en bit kvar till fullmäktiges långsiktiga mål om 80 procents kundnöjdhet. På frågan: "Hur nöjd är du med din senaste resa?" svarade 77 procent av

FOTO: © ISTOCK

FOTO: © SKÅNETRAFIKEN

resenärerna att de är nöjda. Detta är en ökning med två procentenheter jämfört med 2018.

Under 2019 ökade punktligheten för både Öresundståg och Pågatåg. Även punktligheten för busstrafiken ökar trots utmaningar med framkomligheten i och i anslutning till de större städerna. Det krävs fortsatt arbete med att leverera bättre kundupplevelser genom att öka både den faktiska och den kundupplevda punktligheten. Fokus ligger på linjer och stråk under "rusningstid" där de flesta reser. Måluppfyllelsen är beroende av att de skånska kommunerna bidrar med god framkomlighet och fortsätter att utveckla möjligheterna för kollektivtrafiken.

En trygg kollektivtrafik

Tryggheten i den skånska kollektivtrafiken är god. Trots det finns det invånare som drar sig för att ta bussen hem efter mörkrets inbrott. För att motverka detta initierar Skånetrafiken på prov flexibla nattstopp på en regionbuss- och en stadsbusslinje, för att efter genomförd utvärderingsperiod införa det på bred front. Skånetrafiken deltar i ett nationellt forum för trygghet med Svensk Kollektivtrafik och samverkar med kommuner för gemensamt arbete för en trygg kollektivtrafik.

Utökad dialog och samarbete med kommunerna

Under 2019 har Skånetrafiken tagit fram en ny metodik för kommundialogen.

Man har använt en mer transparent process som innebär att allt underlag delas med samtliga kommuner, och en dialogmetod som ger kommunerna mer tid att inkomma med förslag och synpunkter. Detta ska förhoppningsvis ge kommunerna en bättre insyn i processen. Utvärdering av den nya metoden kommer att göras under 2020 i syfte att förfinna den ytterligare.

En drivande utvecklingsaktör

Kollektivtrafikbarometern visar även att Skånetrafikens marknadsandel ökat från 2018 års 30 procent till 32 procent 2019. Störst marknadsandel finns bland de yngre och i åldersgruppen 15-19 år är den 72 procent. Medan siffran för 45-64-åringar är det omvända med 24 procent som väljer att resa kollektivt. Kollektivtrafikbarometern visar även att 77 procent av kunderna tyckte att det var enkelt att köpa biljett – en procentenhet sämre än 2018, men en kraftig ökning i ett längre perspektiv. År 2012 tyckte 54 procent att det var enkelt att köpa biljett.

Antalet resor i den skånska kollektivtrafiken 2019 var cirka 170 miljoner resor, vilket motsvarar en ökning på 2,2 procent (mål 3 procent). Det innebär att den långsiktiga trenden med ett ökat kollektivt resande i Region Skåne består även under 2019.

När det gäller rekrytering av nya kunder och fler resor har Skånetrafiken under året lanserat två nya koncept, som

båda har hållbarhet som tema. Det ena är sommarbiljetten som går under kampanjen "Hemestra". En kampanj som tagits fram i samarbete med Visit Skåne samt trafikföretagen. Den riktar sig till alla de som befinner sig i Skåne för att inspirera till ökat resande för kollektivtrafiken. Den andra kampanjen är "Flexa" vars målgrupp främst är bilister för att uppmana dem att ta tåget eller bussen så ofta de kan. Man har även haft två framgångsrika lovbiljetter för skolungdomar.

Utvecklingsarbetet för Skånetrafikens nya biljettsystem har fortsatt i hög takt under 2019. Dessutom har ett intensivt in- och utfasningsarbete pågått hela året för att planera och säkra datumet 15 december, då det gamla Jojo-systemet skulle släckas ner. Projektet har varit stort och komplext och involverat alla avdelningar och många medarbetare på Skånetrafiken samt även samarbetspartners. Under hösten har en omfattande informations- och utbildningsinsats genomförts för samtlig ombordpersonal hos trafikföretag samt personal hos cirka 60 ombud. Trots att väldigt många kunder gått över till det nya biljettsystemet med *Skå-appen* och den nya pris- och zonmodellen sedan lansering i mars 2017, var det knappt hälften av kunderna som ändå haft kvar Jojo-kortet in i det längsta. Både informations- och marknadskampanjer som pågått sedan lansering intensifierades under hösten 2019, men många kunder väntade in i

det sista och det uppstod köer på kundcenter och kundtjänster. Under 2020 fortsätter utvecklingen för att leverera fler funktioner och kundönskemål.

Serviceesor

Nöjdheten hos de av våra kunder som reser färdtjänst och sjukresor är bättre än 2018 och över uppsatt mål för 2019. Resultatet är 88 procent, jämfört med målet som är 86 procent.

För att möta de behov som kunderna inom Serviceesor har vill man göra kunden mer delaktig i sin resa. Kopplat till en ökad självservicegrad kommer driftsättningen av appen inom detta område ske, i syfte att kunderna ska få fler möjliga ingångar till att boka sin resa. Webbokning utvecklas för att kunna underlätta och möta vårdens behov.

Uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare

Uppföljningen syftar till att säkerställa att leverantörer, i huvudsak trafikföretag, levererar enligt avtal. Den dagliga samverkan med trafikföretagen styrs av samverkansavtal, affärsplaner, särskilda planeringsprocesser samt styrgrupps- och ledningsmöten mellan avtalsparterna.

Affärsområde buss

Uppföljningen grundas på mål och nyckeltal och beskrivning av genomförda aktiviteter som redovisas enligt särskilda rutiner till förvaltningen. Produktionsnyckeltal redovisas dagligen, varefter de tillsammans med övriga mål och aktiviteter analyseras i månatliga uppföljningsmöten inom ramen för respektive trafikavtal. I de fall avvikelser konstateras i den löpande uppföljningen upprättas handlingsplaner och aktiviteter som stäms av i samband med avtalsmöten med trafikföretagen.

Utöver uppföljningsmöten träffas avtalsansvariga i särskilda avtalsmöten för att stämma av mer principiella frågor och övergripande aktiviteter.

Ärligen sker en omfattande extern kundundersökning ombord på våra bussar. Kundernas bedömning av leveransen inom olika kvalitetsområden avgör om de fastställda kvalitetsmålen har uppnåtts, och genererar bonus eller vite till trafikföretaget.

Affärsområde tåg

Tillsammans med företagen som bedriver tågtrafik på uppdrag av Skånetrafiken styrs verksamheten med hjälp av affärsplanen. Planen definierar årsmålen och aktiviteter för att nå målen. Affärsmöten sker månadsvis mellan de båda parterna. Under dessa möten går vi tillsammans igenom rapporterna och tar fram handlingsplaner i de fall det finns avvikelser från plan.

Skånetrafiken följer även upp andra nyckeltal som punktlighet, utförandegrad och förseningsorsaker. Uppföljningsarbetet förstärks i det nya Pågatågsavtalet som startade i december 2018. Tillsammans med trafikföretaget har Skånetrafiken satt upp en enklare rapporteringsstruktur och lagt fast tydligare mät-punkter, framförallt under ett stort läge.

Ärligen sker två omfattande externa kundundersökningar ombord på våra tåg. Kundernas bedömning av leveransen inom olika kvalitetsområden avgör om de fastställda kvalitetsmålen har uppnåtts och genererar bonus eller vite till trafikföretaget.

Affärsområde serviceesor

En viktig del i förbättringsarbetet är aktivt arbete med nyckeltal. Löpande uppföljning sker med trafikföretagen, dels genom regelbundna affärsplanemöten med respektive trafikföretag men även via så kallade förarråd, egenkontroller och revisioner.

Trafikavtal som trädde i kraft 2019 innebär uppföljning, löpande stickprovskontroller i trafiken samt att drivmedel, miljökrav och förarcertifiering kontrol-

leras. Om brister upptäcks kallas fordonet eller trafikföretaget till en extra kontroll. Utöver den ekonomiska bedömningen av trafikföretagen som görs i samband med prekvalificering till trafikupphandling, sker en löpande ekonomisk uppföljning av trafikföretagen via UC.

Ekonomiskt resultat och utveckling

Kollektivtrafiknämndens resultat för 2019 uppgår till 110 miljoner kronor. På intäktssidan uppgår totala utfallet till 6 323 miljoner kronor. Detta består av regionbidraget till 2 869 miljoner, biljett och kortintäkter till 3 269 miljoner samt övriga intäkter till 185 miljoner kronor. Poster som sticker ut är bland annat mer resande över Öresund än planerat (55 miljoner kronor), serviceesor (7 miljoner kronor) samt tillköp av trafik (10 miljoner kronor). Intäkterna under 2019 är totalt 113 miljoner kronor mer än budget för perioden. På kostnads-sidan uppgår totala kostnader till 6 213 miljoner kronor. De största posterna är köp av verksamhet, som uppgår till 4 723 miljoner kronor samt övriga omkostnader med ett utfall på 580 miljoner kronor. Poster som sticker ut är bland annat kostnader för busstrafiken (24 miljoner kronor) samt övriga trafik-kostnader (37 miljoner kronor). Kostnaderna under 2019 är totalt 3 miljoner kronor mer än budget.

Läs mer i:

- Kollektivtrafiknämndens verksamhetsberättelse

Resultatsammanställning

Miljoner kronor	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse utfall-budget
Regionbidrag	2 580,3	2 869,3	2 869,3	0,0
Biljettintäkter	3 121,6	3 269,0	3 242,8	-26,2
Övriga intäkter	205,4	184,5	97,7	-86,8
Verksamhetens intäkter	5 907,4	6 322,8	6 209,8	-113,0
Personalkostnader	-241,9	-268,9	-295,2	-26,3
Köp av verksamhet	-4 562,3	-4 722,6	-4 819,3	-96,8
Fastighetskostnader	-25,3	-52,0	-32,3	19,6
Lämnade bidrag	-32,9	-41,6	-22,7	18,9
Övriga omkostnader	-501,2	-580,1	-455,3	124,8
Verksamhetens kostnader	-5 363,7	-5 665,1	-5 624,9	40,2
Kapitalkostnader	-512,1	-547,8	-584,9	-37,1
RESULTAT	31,6	110,0	0,0	-110,0

Kulturverksamhet

Samlad bedömning av de regiongemensamma målens uppfyllelse

Kulturnämndens arbete sker processinriktat tillsammans med kommunerna och kulturlivets intressenter med utveckling av film och rörlig bild, teater, dans, nycirkus, musik, bildkonst och form, bibliotek och kulturarv, litteratur, serier, digital kultur, folkbildning, kultur och hälsa samt kultur för barn och unga. Dessutom inkluderas främjande av kulturella och kreativa näringar. Utfallet för verksamhetsåret har sammanställts och analyserats med avseende på de nationella och regionala kulturpolitiska målen samt regionfullmäktiges och kulturnämndens verksamhetsplaner för 2019. Bedömningen är att måluppfyllelsen varit god.

Kulturnämnden har för verksamhetsåret haft att hantera förändrade ekonomiska förutsättningar. Detta har krävt prioriteringar. Ett minskat regionbidrag har också inneburit minskad statlig finansiering 2019, och kulturnämnden beslutade i budgeten att pausa sökbara utvecklingsmedel under året.

Konst och kultur i Skåne

Region Skåne bedriver en mångfacetterad kulturpolitik med en verksamhet som både vill bredda och fördjupa kulturlivet. Målet för kulturverksamheten är att göra kulturen tillgänglig för så många som möjligt. Skånes invånare ska ha tillgång till ett kulturutbud med stor mångfald, innehållande både bredd och spets och som präglas av kvalitet och nytänkande. Kulturnämnden verkar genom strategiska insatser, samarbeten och bidragsgivning för att skapa förutsättningar för kultur för alla och minska avståndet till kulturen i hela Skåne. Barns och ungas tillgång till konst och kultur är särskilt prioriterat.

Statens kulturråd beviljade förlängning av perioden för *Regional kulturplan för Skåne 2016-2019* till och med 2020.

FOTO: © ÅSA ADOLFSSON

En förlängning av den aktuella kulturplanperioden skapade utrymme för analys och dialog, så att Region Skåne tillsammans med kommuner, kulturliv och civilsamhälle, kunnat identifiera satsningar och utvecklingsområden som ska prioriteras under nästa kulturplanperiod.

Kulturnämnden beslutade i slutet av året om politisk inriktning för *Regional kulturplan för Skåne 2021–2024* i form av mål, kulturpolitiska utgångspunkter och utvecklingsområden. Utgångspunkterna beskriver det kulturpolitiska uppdraget utifrån tre perspektiv som genomsyrar kulturnämndens utvecklingsarbete: kulturens egenvärde, kulturens demokratiska grund och kulturens kraft i samhällsbygget. Inriktningsbeslutets utvecklingsområden bygger på slutsatser från kulturnämndens workshops, samverkan med kommuner och de samråd som genomförts med kulturliv.

En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet

Tillgång och tillgänglighet till kulturlivet

Kulturnämnden ska verka för att alla invånare i Skåne ska få jämlika förutsättningar att ta del av ett rikt konst- och kulturliv av hög kvalitet. Kultur-

vaneundersökningar visar dock på stora ojämlikheter när det gäller vilka befolkningsgrupper som tar del av den offentligt finansierade kulturen. Det råder också stora skillnader mellan vilka skånska kommuner som är mottagare av och engageras i regionala utvecklingsinsatser. Kulturnämnden har i sitt utvecklingsarbete under året särskilt fokuserat på stad och land-perspektivet och på de kommuner som inte ingår i regionala utvecklingsinsatser. Utlysning av särskilda kultursamverkansmedel syftade också till ett närmare samarbete mellan kommuner.

Kulturnämndens verksamhetsbidrag har 2019 omfattat 80 verksamheter och bidrag för pågående utvecklingsprojekt beviljades till elva verksamheter. Verksamhetsbidragen har, tillsammans med basfinansieringen till Malmö stad, utgjort cirka 90 procent av nämndens budget. I villkoren för verksamhetsbidrag betonas allas lika möjligheter att ta del av och delta i kulturlivet och att kulturen ska vara livskraftig i hela Skåne.

Bidragsformernas villkor och former

Strategisk bidragsgivning är ett av kulturnämndens viktigaste styrmedel. En översyn har gjorts av bidragsstrukturen och beslut har tagits om inriktning för ny stödstruktur. Strukturen ska säkra såväl långsiktigheten som dynamiken i kulturnämndens strategiska bidragsgivning och skapa balans mellan långsiktighet och flexibilitet, målstyrning och konstnärlig frihet, profilering och samverkan. Stödstrukturen innefattar formerna verksamhetsstöd, projektstöd och särskilda stöd. Projektstöd avser kategorierna produktionsstöd, utvecklingsstöd och tematiska stöd. Uppföljningen av stödformerna ska bidra till uppföljning av kulturplanen men också vara ett underlag i den strategiska verksamhetsplaneringen.

FOTO: © SKÅNES DANSTEATER/MATS BÄCKER

Digital utveckling

Sedan 2010 har kulturnämnden arbetat aktivt för att stödja kultursektorns utveckling inom det digitala området, bland genom bidragsgivning. Kulturnämndens insatser för att påverka kulturaktörernas digitala utveckling har sammanställts och utvärderats i rapporten *Uppföljning av Region Skånes arbete med digital kultur*.

Kulturförvaltningen har inom det digitala området ett samarbete med Malmö universitet. Under våren genomfördes en enkät som berörde bland annat effekter av användning av internet och digital teknik, planerade utvecklingsområden, behov av kompetensutveckling och hinder för att genomföra, förvalta eller vidareutveckla digitala projekt. Resultatet, som presenterats i rapporten *Digital utveckling inom kulturområdet*, visar på att digital utveckling är en integrerad del i organisationernas verksamhet. Effekterna av digital teknik och utveckling är dock i första hand är kopplade till den publika verksamheten.

Regional biblioteksverksamhet

I Region Skånes uppdrag ligger att bedriva regional biblioteksverksamhet. Uppdraget innebär även att initiera och stimulera samverkan mellan bibliotek och andra aktörer inom offentlig sektor, universitet, idéburen sektor samt övriga konst- och kulturlivet. Arbetet utgår från

Regional biblioteksplan 2017-2020. Biblioteksplanen har fokus på fyra områden:

- Demokrati och fri åsiktsbildning
- Folkbibliotek för alla
- Digitalisering
- Litteratur- och läsfrämjande

Utvecklingen inom de fyra områdena sker genom fortbildning för bibliotekspersonal och bidrag till utvecklingsprojekt på folkbibliotek. Fokus ligger på gemensamt lärande och forskning för utveckling samt nätverk och dialog.

Den regionala biblioteksverksamheten har under tre år fått särskilda nationella resurser för att kunna delta i projektet *Digitalt först*. Projektet syftar till att öka den digitala kompetensen hos befolkningen. Region Skåne erbjuder tre paket inom projektet: *Ledarpaketet*, *Folkpaketet* och *Startpaketet*.

Under maj månad beviljade Statens kulturråd medel till en läsfrämjande satsning i Skåne: *Läslov blir högläsning*. Det läsfrämjande arbetet fortsätter också genom arbetet med det nationella programmet *Bokstart* för att främja små barns språkutveckling och läsning.

Kultur och hälsa

Kultur och hälsa är ett tvärsektorielt område och avser kultursektorns samverkan med hälso- och sjukvården, äldreomsorgen och folkhälsoområdet. De

prioriterade målgrupperna är barn, äldre och personer med psykisk ohälsa. Samarbetet mellan kulturnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden har fördjupats genom inrättandet av en gemensam tjänst med krav på forskarkompetens. Tjänsten är gemensamt finansierad och har placerats inom ramen för Centrum för primärvårdsforskning. I uppdraget ingår att främja samarbete mellan primärvården och kulturförvaltningen.

Region Skåne och Kommunförbundet Skåne genomförde under förra året en undersökning av vilket stöd de skånska kommunerna behöver i utvecklingen av kultur i äldreomsorgen. Resultatet presenterades vid en gemensam konferens i juni och kommer också att redovisas i en rapport. Undersökningen visar att det råder stora skillnader mellan kommunernas arbete med kultur i äldreomsorgen. Det nätverk för kultur i äldreomsorgen som under året bildats av skånska kommuner, beviljades projektmedel inom ramen för utlysning av kommundagsverksamhet. Projektet syftar till att öka samverkan över förvaltningsgränser inom och mellan kommuner.

Film och rörlig bild

Filmsektorn är ett viktigt och växande utvecklingsområde för Skåne, såväl kulturpolitiskt som näringspolitiskt. Nya format för berättande och rörlig bild bidrar också till utveckling inom områden som scenkonst, kulturarv, museum, utställningar, bibliotek och det offentliga rummet.

Arbetet med att stärka infrastrukturen för visning och spridning av film och rörlig bild i hela Skåne har fortsatt under året. Med projektet *Filmplatser med och för unga i hela Skåne* ska den internationella barn- och ungdomsfilmfestivalen Buff arbeta med mer uppsökande verksamhet och skapa möjligheter för fler barn och unga i Skåne att få se och samtala kring film. Film i Skåne beviljades bidrag för att stärka arbetet inom nätverket *CineSkåne* och filmens roll i det lokala kulturlivet.

Samarbete mellan folkhögskolor, studieförbund och kulturinstitutioner

Samarbetet mellan Region Skåne, studieförbunden och folkhögskolorna i Skåne, representerade av respektive förening,

utgår från *Överenskommelse mellan folkbildningen i Skåne och Region Skåne*. Inom ramen för den strategiska samverkan genomfördes förra året en gemensam verkstad och mötesplats för folkbildningen. Syftet med mötesplatsen var att operativt driva samverkan och stärka dialoger och utbyten mellan folkbildningens och konst- och kulturlivets aktörer, även med medborgarfokus. Planering för det fortsatta arbetet har gjorts under året, och seminarier med olika teman kommer att genomföras 2020, till vilka kommuner, lärosäten, kulturföreningar och kulturarbetare bjuds in.

En drivande utvecklingsaktör Kultursamverkansmodellen

Region Skåne ingår i den nationella kultursamverkansmodellen. Målet med samverkan är att öka samspelet mellan den statliga, regionala och kommunala kulturpolitiken och samordna resurserna på de områden där det är möjligt och önskvärt. Samverkan mellan kommunerna och med Region Skåne ger därför utrymme för satsningar som är anpassade efter både lokala och regionala förutsättningar och ambitioner. Delregionala kulturpolitiska överläggningar är en av mötesplatserna mellan kulturnämnden och de skånska kommunerna. På agendan för årets överläggningar stod bland annat hur samverkan ska kunna öka tillgängligheten till konst och kultur i Skåne.

Bidrag till kommunsamverkansprojekt inom kulturområdet utlystes under sommaren. Med bidraget ville Region Skåne verka för ett närmare samarbete såväl mellan kommunerna som mellan kommuner och det professionella kulturlivet samt för att stärka förutsättningarna för alla invånare att få möjlighet att ta del av och delta i Skånes konst- och kulturliv. Elva projekt, som involverar 29 av de skånska kommunerna, beviljades bidrag.

Kulturella och kreativa näring

Region Skåne deltar i *Cultural and Creative Spaces and Cities*, ett EU-projekt med elva deltagande organisationer i hela Europa. Projektet leds av Trans Europe Halles i Lund och pågår till mars 2021. Projektets syfte är att lyfta fram potentialen hos kulturella och kreativa

platser och resurser när det gäller deras positiva inverkan på ekonomi, arbetsmarknad, social integration och stadsutveckling. Startkonferens hölls i april och under året har Region Skåne svarat för en serie med tre workshoppar kring frågor om hur samarbetet mellan kulturorganisationer, medborgare, kulturell och kreativ sektor samt offentlig sektor kan utvecklas för att bidra till lösningar av samhällsutmaningar.

Inom ramen för handlingsplanen för kulturella och kreativa näringar har utbildningsinsatser för kommuner genomförts. Under våren slutfördes en utbildning för kommunala tjänstemän med inriktning på stödstrukturer för kulturella och kreativa näringar. Utbildning har genomförts i samarbete med regionala utvecklingsnämnden inom ramen för Regionsamverkan Sydsverige.

Kulturarv och kulturmiljöer

Kulturarvsområdet är under ständig utveckling och förändring. Museilagen lyfter också fram kulturarvsaktörernas samhällsbyggande och folkbildande funktion. Genom museilagen stärktes också kulturmiljöns betydelse i samhällsplaneringen. *Kulturmiljö Skåne* är ett permanent forum för samverkan kring det regionala kulturmiljöarbetet och programförklaring och handlingsplan har tagits fram. Nätverket ska arbeta för att öka kunskapen och intresset för kulturmiljöfrågornas betydelse i samhällsutvecklingen och utveckla kulturmiljöarbetet i Skåne.

Forskningsprojektet *Våra museer – strategisk kompetensförsörjning och tjänstutveckling för en kulturarvssektor i ut-*

veckling med samhället har slutförts och redovisats i antologin *Kompetens i museisektor*. Syftet med projektet har varit att bidra med kunskap och aktuell forskning om de omvärldsförändringar som kulturarvssektorn står inför. Utmaningar för sektorn är bland annat deltagande, tillgänglighet för nya målgrupper, digitalisering och samhällelig relevans.

Arbetet inom *Samverkansgruppen för kulturarvs pedagogisk utveckling och teori* har fortsatt under året. I gruppen ingår representanter för Region Skåne, kulturarvsinstitutionerna, olika nätverk och akademi. Samarbetet syftar bland annat till forskningsinriktat lärande.

Ekonomiskt resultat och utveckling

Kulturnämndens budget för 2019 avslutar 501,4 miljoner kronor. Av dessa uppgår regionbidraget till 302,7 miljoner kronor vilket är en minskning med 17,1 miljoner kronor jämfört med budget 2018. Den statliga finansieringen inom ramen för kultursamverkansmodellen uppgår till 198,7 miljoner kronor vilket är en minskning med 2 miljoner kronor jämfört med budget 2018. Statens kulturråd beviljade Region Skåne 11 miljoner kronor under 2019 för förstärkning av scenkonsten. Dessa fördelades i mars till fyra musikinstitutioner.

Kulturnämnden redovisar ett resultat på 1,5 miljoner kronor för 2019. Resultatet beror till största delen av överskott på övriga personalkostnader.

Läs mer i:

- Kulturnämndens verksamhetsberättelse

Resultatsammanställning

Miljoner kronor	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse utfall-budget
Regionbidrag	320,5	302,7	302,7	0,0
Försäljning av varor och tjänster	1,5	0,9	0,5	-0,4
Specialdestinerade statsbidrag	212,7	198,7	198,7	0,0
Bidrag och övriga intäkter	2,0	4,4	1,1	-3,4
Verksamhetens intäkter	536,7	506,8	503,0	-3,7
Personalkostnader	-24,3	-23,9	-24,8	-0,9
Lämnade bidrag	-489,7	-461,1	-460,1	1,0
Övriga omkostnader	-19,4	-20,2	-18,1	2,1
Verksamhetens kostnader	-533,4	-505,2	-503,0	2,2
RESULTAT	3,3	1,5	0,0	-1,5

Allmän regional utveckling

Samlad bedömning av de regiongemensamma målens uppfyllelse

Fokus för det regionala utvecklingsarbetet har under perioden varit ökad produktivitet och innovation i näringslivet, ett förbättrat transportsystem och bättre hälsa för fler. Kompetensen inom Region Skåne har stärkts bland annat vad gäller företagens kompetensförsörjning, kommunsamverkan, digitalisering, smarta material och livsmedel. Det har inneburit att framdriften i det regionala utvecklingsarbetet har fått ny och ökad fart och att förutsättningarna för att nå de regiongemensamma målen har förbättrats.

Hållbar utveckling i Skåne

En revidering av utvecklingsstrategin *Det öppna Skåne 2030* har genomförts under 2018 och 2019, enligt förordning om regionalt tillväxtarbete. Översynen, som omfattade uppföljning, utvärdering och dialog med de skånska utvecklingsaktörerna, visade att det finns ett fortsatt stöd för strategins innehåll och målbild. Det nya förslaget innehåller bland annat modeller som tydliggör genomförandet av strategin. Utöver detta har hållbarhetsperspektivet och relationen till Agenda 2030 stärkts. Målsättningen är att det ska bli enklare för alla utvecklingsaktörer att anamma strategin i det dagliga arbetet och att strategin ska främja ett gemensamt förhållningssätt i arbetet för en hållbar framtid.

I oktober 2019 sändes strategin ut på bred remiss till samarbetspartners och medborgare. Remissperioden sträcker sig fram till 15 februari 2020. De skånska utvecklingsaktörerna har även haft möjlighet att framföra sina synpunkter under de dialogmöten som Region Skåne har genomfört under hösten.

Vid sidan av arbetet med den regionala utvecklingsstrategin har det bedrivits ett omfattande regionalt utveck-

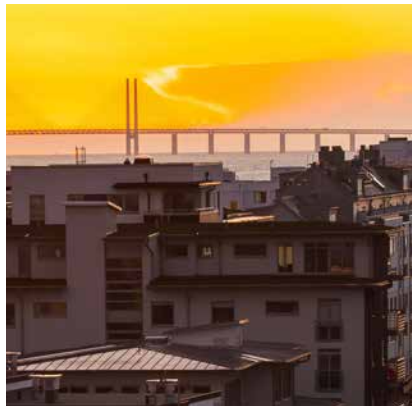

FOTO: © SHARING SKÅNE/ULF LINDGREN

lingsarbete. Med fokus på ökad produktivitet, stärkt sysselsättning, ett sammanbundet Skåne samt bättre hälsa för fler har Region Skåne, i rollen som finansör, planupprättare, samordnare, kunskapsgenerator och påverkare, genomfört en lång rad av insatser.

En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet

Region Skåne har under året utvecklat samarbetet med kommunerna i Skåne, bland annat genom det nya arbetssättet *Regionen flyttar ut*, vilket innebär att medarbetare från avdelningen för regional utveckling finns på plats på näringslivskontoren i främst Ystad, Kristianstad och Helsingborg en gång per månad. Kommunerna är mycket positiva till arbetssättet och upplever regionen som mer synlig.

Rollen som kunskapsgenerator är viktig för att nå framgång i det regionala utvecklingsarbetet och under året har ett flertal analysrapporter publicerats såsom *Modell för bostadsefterfrågan i Skåne*, *Invandringens betydelse för kompetensförsörjningen i Skånes arbetsliv* samt *Produktivitet och tillväxt i skånskt näringsliv med fokus på Yrkehögskolan*.

Under året har även en ny folkhälsoenkät, för den vuxna befolkningen, genomförts. Syftet är att ta fram ny kun-

skap om skåningarnas hälsa och levnads- och livsvillkor utifrån ett regionalt utvecklingsperspektiv. Undersökningsresultatet kommer att presenteras under 2020.

En drivande utvecklingsaktör Internationellt samarbete

Region Skåne är en aktiv part i Greater Copenhagen-samarbetet och drivande i arbetet för att öka hållbar tillväxt och sysselsättning i Öresundsregionen. Under 2019 har Greater Copenhagen-samarbetet initierat framtagandet av en arbetsmarknadscharters, där Region Skåne tillsammans med arbetsmarknadens parter ska identifiera behov av åtgärder för den gemensamma, gränsöverskridande arbetsmarknaden. Inom ramarna för samarbetet har en mängd påverkansinsatser gentemot nationell nivå i såväl Danmark som Sverige genomförts, bland annat på Almedalsveckan och Folke-mödet. Särskilt fokus har legat på infrastruktur och gränshinder.

Transportkorridoren mellan Oslo och Hamburg (*String*) är ett annat viktigt samarbete, vars syfte är att stärka ekonomisk tillväxt och säkra en hållbar samhällsutveckling i regionen. Under 2019 har String antagit en ny strategi för år 2030, där de huvudsakliga prioriteringarna är arbetet med transport och infrastruktur samt grön ekonomi. Under 2019 har två nya medlemmar gått med i String, Göteborgs stad och Oslo kommun. Detta innebär att samarbetet idag omfattar 13 medlemmar.

I februari startade Interreg-projektet *Halos*, ett samarbete med Hamburg kring ESS och Max IV och kopplingen till de tyska systemanläggningarna DESY och European XFEL, med fokus på life science. Region Skåne samarbetar med City of Hamburg och Region Hovedstaden för att stärka de gemensamma regionala utvecklingsperspektiven inom området.

FOTO: © NEWS ØRESUND/JOHAN WESSMAN

Under 2019 har förberedelser gjorts inför start av nya EU-program för perioden 2021-27, där Region Skåne väntas få en drivande roll i framtagandet. Parallellt med detta fortsätter arbetet med att koordinera Region Skånes uppdrag för EU:s nuvarande fonder och program och bevaka utvecklingen av sammanhållningspolitiken, i nära samverkan med Skåne European Office i Bryssel.

Region Skånes strategi för forskning och utveckling har som mål att Skåne ska fortsätta vara innovativt och konkurrenskraftigt. Inte minst handlar det om att ta tillvara den potential som den omfattande forskningsinfrastrukturen i Öresundsregionen erbjuder. Satsningen på forskningsanläggningarna ESS och Max IV i Lund följs nu av satsningar på initiativ som tar forskning till affärsutveckling i syfte att visa världsklass även på kommersialisering.

Näringsklimat och fler i arbete

I strävan efter att nå målet om ett tillgängligt stödsystem har Region Skåne i samarbete med Tillväxtverket utvecklat en regional version av webbportalen *verksam.se*. Den fungerar som ett skyltfönster för allt offentligt stöd i Skåne riktat till företag.

Dialogforum är ett nyskapat nätverk för Skånes näringslivsansvariga och det första mötet genomfördes under hösten

med tema näringslivsklimat. Genom systematiserad kommunal och regional samverkan skapas möjligheter till samarbeten, ökad kunskap och utvecklingsprojekt som i förlängningen bidrar till att öka företagens konkurrenskraft.

Under året har ett digitaliseringsprojekt med säljfokus avslutats. Resultaten visar ökad omsättning samt bättre digital närvaro och säljprocesser hos ett hundratal små och medelstora företag. Tillväxtverket har beslutat att finansiera en fortsättning som integreras i Almis verksamhet. Almi har under 2019 träffat 3000 företag i individuella möten och rådgivning, 300 företag har beviljats lån eller garantier och Almi Invest har gjort 28 investeringar i tidiga skeden om totalt 37 miljoner kronor.

Region Skåne har fördelat 19,35 miljoner kronor i affärsutvecklingscheckar vilket motsvarar 28 procent av det totala nationella anslaget. Utvärderingar har visat att det skapas fler jobb hos de företag som tilldelats en check, i jämförelse med företag i en kontrollgrupp. Skillnaden uppgår till i snitt två jobb.

Exportcentrum Skåne har stärkt samarbetet framgångsrikt och lyfts som best practice nationellt. Under 2019 har sex exportaktiviteter arrangerats med 463 deltagare varav 90 procent företag. 444 företag har fått exportrådgivning och 36 gemensamma företagsmöten har genomförts.

Region Skåne stödjer entreprenörskap hos unga bland annat genom satsningen *Sommarentreprenörerna*. Under 2019 deltog 22 skånska kommuner och 292 ungdomar i detta program där de unga ges möjlighet att starta företag istället för att sommarjobba. Utvärderingar visar att fler ungdomarna kan tänka sig att starta företag efter att de deltagit och en mindre del av dem driver också vidare sina företag efter programmets avslut.

Jämställd utveckling Skåne (Jus), en kunskapsorganisation finansierad av Region Skåne, arbetar för att öka kunskap och engagemang för jämställd regional utveckling och tillväxt. Jus har under 2019 med gott resultat gjort insatser för att öka andelen kvinnor i inkubatorer och innovationsmiljöer.

Kompetensförsörjning

Under året har ett strategiskt påverkansarbete bedrivits som bland annat resulterat i en dialog med regeringskansliet om Region Skånes prioriteringar för fler i arbete, kompetensförsörjning och utökat regionalt mandat. Region Skåne har även varit en aktiv remissinstans som, tillsammans med Västra Götalandsregionen och inom Regionsamverkan Sydsverige (RSS), genomfört olika påverkansaktiviteter. Vidare har en ny och mer ändamålsenlig struktur för Kompetenssamverkan Skåne beslutats och implementerats.

Som första region i Sverige har Region Skåne under året utarbetat nya rutiner för mobilitetsstödet till folkhögskolor, som säkerställer att ersättningar hålls inom budget. I december fattade regionala utvecklingsnämnden beslut om att förändra mobilitetsstödet från och med år 2021. Förändringen innebär att skolregionen ersätter folkhögskolorna oavsett var deltagarna kommer ifrån.

Under året har en plan utarbetats för att i högre utsträckning kunna tillvarata utrikesföddas kompetens på arbetsmarknaden. Exempel på insatser som har genomförts är Yalla Trappans samverkan med Ikea för ökad sysselsättning hos utrikesfödda kvinnor och ESF-projektet *MatchIT*, vars upplägg innebär att deltagare antas genom test till en utbildning på akademisk nivå, genomgår intensivutbildning för att därefter matchas mot arbetsgivare.

I Region Skånes arbete med att påverka ungas studie- och yrkesval har en rad insatser genomförts. Cirka 10 000 elever har nåtts av *Arbetsmarknadskunskap* under 2019. En gymnasiekampanj pågick under november till och med februari, målgruppen är de 15 000 skånska ungdomar som står inför sitt gymnasieval 2020. Fokus för arbetet är möjligheterna med yrkesprogram. Cirka 2 000 elever har under hösten besökt *Jobbcirkus*, utvärdering av effekter pågår. ESF-projektet *Pris*, är beviljat för fortsatt arbete med att utveckla och kvalitetssäkra praoverksamheten i Skåne. 30 kommuner medverkar och projektet pågår till år 2022.

Arbetet med att främja utveckling av Yrkehögskolan har under året drivits enligt plan. Det förväntas mynna ut i effekter som fler beviljade YH-ansökningar till Skåne, ökad kunskap och spridning av yrkehögskolans möjligheter, nya modeller för ökad samverkan mellan arbetsgivare och utbildningsanordnare samt ökad nationell dialog och påverkan.

Kompetensråd inom IT, life science och industri har vidareutvecklats. Strukturer är nu uppbyggda för dialog med näringsliv och utbildningsanordnare om framtidens kompetensförsörjning och dessa strukturer har bland annat använts vid större varsel. Teknikcollege

och vård- och omsorgscollege har fortsatt sina arbeten med att certifiera utbildningsanordnare. Närmare tvåhundra skånska företag har skrivit under ett samverkansavtal med Teknikcollege Skåne, för att på olika sätt engagera sig i certifierade industri-, el- och tekniska utbildningar inom gymnasie-, vuxen- och yrkehögskoleutbildningar. Pilotprojekt inom branschvalidering kopplat till framförallt industrin har startats upp och pågår. Syftet med detta är att hitta en hållbar struktur för regional validering.

Digitalisering

För att öka kompetens och användning av artificiell intelligens har Region Skåne och Mobile Heights genomfört en förstudie för att etablera en sydsvensk nod inom ramen för regeringens nationella satsning, *AI Innovation of Sweden*. Deltagande parter visar hög vilja att arbeta med AI gemensamt och har behov av juridiskt stöd, tillgång till data, infrastruktur, samarbetsmöjligheter och kunskapsutbyte.

Regionalfondsprojektet *Fabs* avslutades planenligt under året. Projektet har framför allt utvecklat metoder för att öka bredbandsutbyggnaden. Det som förtjänar att specifikt nämnas är den GIS-baserade beräkningsmodellen, ett kommunalt samverkansavtal kring stöd-

medel från landsbygdsprogrammet samt utställningen *Smarta samhället*.

Inom ramen för Regionsamverkan Sydsverige har beredningsgruppen Bredband under året arbetat med att ta fram en handlingsplan för fortsatt bredbandsutbyggnad i hela södra Sverige. Beredningsgruppen har utgjorts av respektive regions bredbandskoordinator. Arbetet har bedrivits i dialogform med marknadens aktörer i syfte att hitta en strategisk samarbetspartner, och det har resulterat i att ett samverkansavtal med aktören IP-Only tecknats. Under året har ett omfattande arbete bedrivits för att definiera ett nuläge som ska ligga till grund för en plan om fortsatt bredbandsutbyggnad. Beräkningsmodellen som har använts utgår från samma principer som utvecklades under *Fabs*-projektet.

Innovation och forskning – centralt för Skånes utveckling

Under 2019 har Skåne fått en ny regional innovationsstrategi, *Skånes innovationsstrategi för hållbar tillväxt*. Strategin börjar gälla 2020 och har tagits fram inom Forsknings- och Innovationsrådet i Skåne, genom samordning och projektledning av Region Skåne. Insatserna i strategin syftar till att fokusera forsknings- och innovationsinsatser inom sex specialiseringsområde, inom vilka Skåne bedöms ha särskilt goda förutsättningar.

FOTO: © LUNDS UNIVERSITET/MAX IV/ UWE MÜLLER

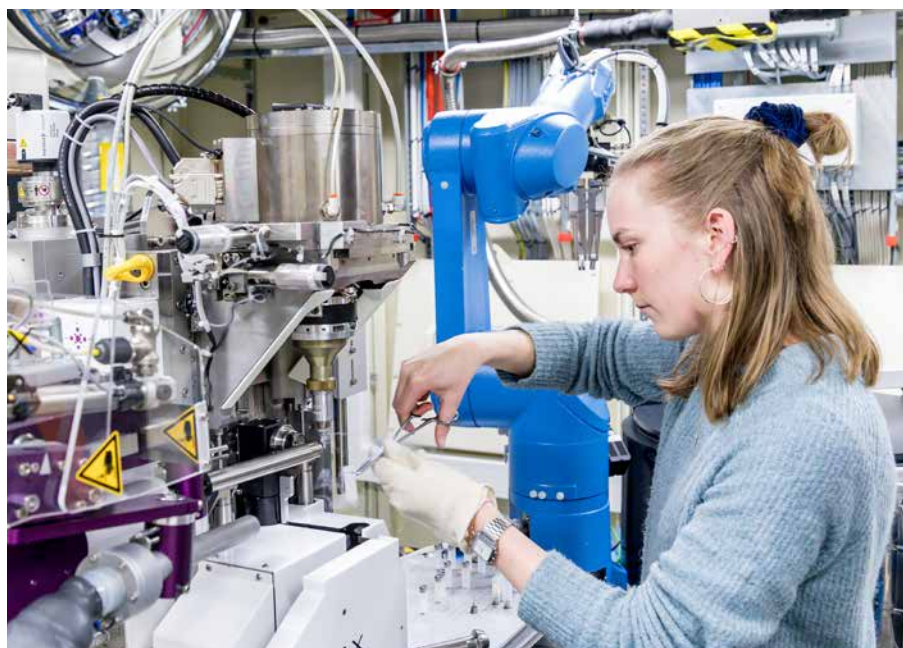

FOTO: © LASSE DAVIDSSON

FOTO: © REGION SKÅNE

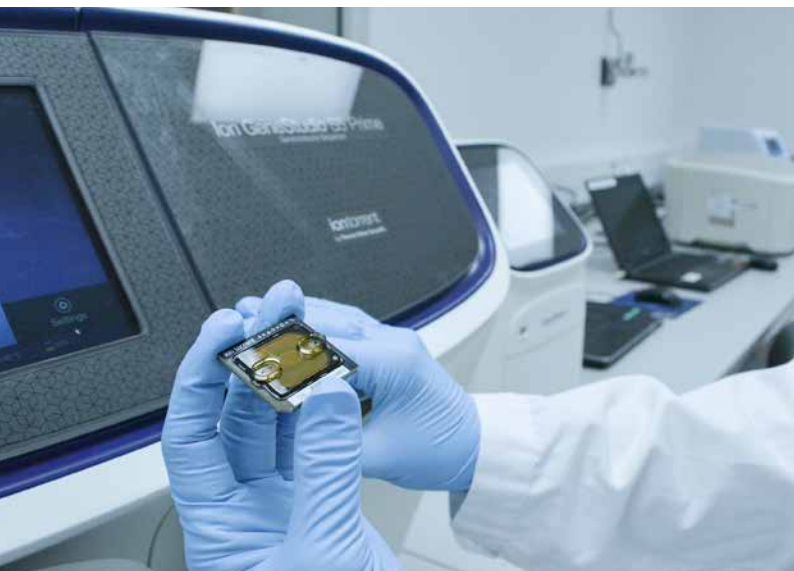

FOTO: © NEWS ØRESUND/JOHAN WESSMAN

ar: Tech, Life Science och hälsa, Smarta hållbara städer, Avancerade material och tillverkning, Livsmedel samt ESS & Max IV och innovationssystemet Science Village. Därutöver innehåller strategin breda näringslivsfrämjande insatser inom bland annat digitalisering och grön omställning samt förslag på hur regionala medel bör allokeras framöver. Det viktigaste, men också mest utmanande, med den nya strategin har varit att etablera en gemensam bild av styrkor och utmaningar kopplat till regional innovationskapacitet bland nyckelaktörer i Skåne.

Vid sidan av arbetet med den regionala innovationsstrategin har ett antal innovationsfrämjande insatser genomförts, bland annat under *Skåne Innovation Week*. Region Skåne har under året gett både direkt stöd till entreprenörer och företag i deras innovationsarbete och indirekt stöd genom inkubatorer, teknikparker och andra innovationsarenor. Inom livsmedelsområdet har exempelvis löpande insatser för innovations- och inkubationsstöd till entreprenörer och matföretag i hela Skåne säkerställts genom finansiering till Krinova-Mat och Livsmedelsakademien. Förväntade resultat är bland annat nya jobb, ökade investeringar i matföretag och ett ökat fokus på hållbara affärsmodeller.

Region Skåne har också främjat ungas intresse för att utvecklas till entreprenö-

rer genom satsningar på ungt entreprenörskap och *Innocarnival*. Nämnas bör även satsningen på *OpenLab* som är ett tvärdisciplinärt initiativ, inom life science, livsmedel, materialvetenskap och kemi, som fått fler företag och entreprenörer att utnyttja labb, utrustning och kompetens vid lärosäten och forskningsparker för att stärka sin innovations- och konkurrenskraft.

Life science – läkemedelsindustrin

Under året har Medicon Valley Alliance (MVA) stärkt samarbetet inom Köpenhamnsregionen och arbetat med nationell påverkan kring Öresundsrelaterade frågor. Hos Smile-inkubatorn i Lund har det skett en kraftig ökning av attraherat riskkapital, inkubatorns bolag attraherade 595 miljoner kronor under första halvåret 2019.

Region Skåne har under året drivit arbetet med systeminnovation för prevention av fetma och övervikt inom ramen för Vinnovaprojektet *Noll fetma 2040*. Region Skåne har också varit delaktig i projekt kopplat till avancerade terapier och cell- och genterapi, i samverkan med Lunds universitet.

Samverkan med idéburen sektor

Regionala utvecklingsnämnden har beslutat om målbilden *Bättre hälsa för fler* samt att rikta in folkhälsoarbetet mot psykisk hälsa hos unga. För detta krävs

samverkan mellan kommuner, Region Skåne, näringsliv, idéburen sektor med flera, och särskilda samverkansmedel har avsatts. För att ta tillvara på kraften inom idéburen sektor har verksamhetsbidrag lämnats till länsövergripande organisationer och till ungdomsorganisationer, vilka i framtiden kommer att kopplas tydligare till arbetet med psykisk hälsa hos unga. Nämnden har förlängt det idéburna-offentliga-partnerskapet (IOP), med Skåneidrotten kring *Senior Sport School* till och med år 2020.

Idéburen sektor är betydelsefull inom området social innovation och socialt företagande då många aktörer väljer den ideella organisationsformen för att förverkliga sina idéer. I projektet *Ett hållbart Skåne genom socialt företagande* jobbar Region Skåne ihop med idéburen sektor för att utbilda offentlig verksamhet i IOP och upphandling av idéburna aktörer. I projektets exkubator, inkubator som istället utgår från den sociala entreprenörens specifika förutsättningar, deltar entreprenörer med lösningsidéer på allt ifrån matsvinn till segregation i samhället. Den stora community som projektet skapar omfattar också stödaktörer i innovationsstödsystemet vilket i sin tur bidrar till ett mer sammanhållet regionalt stödsystem med bättre förståelse för social innovation och socialt företagande.

FOTO: © TOURISM IN SKÅNE

Miljön och arbetet för att klimatsäkra Skåne

Region Skåne bedriver ett mycket aktivt strategiskt arbete för att minska Skånes klimatpåverkan. Tillsammans med Kommunförbundet Skåne och Länsstyrelsen driver Region Skåne *Klimatsamverkan Skåne* (KSS) vilket syftar till att samordna de tre stora offentliga aktörernas arbete. Under 2019 har Region Skåne vidareutvecklat tidigare års klimatanpassningskampanjer med fokus på värmeböljor och översvämning. Syftet med kampanjerna är att höja kunskapen kring konsekvenserna av ett förändrat klimat och hur allmänheten själv kan agera.

Klimatförändringen medför ökade påfrestningar på Skånes kuster. Region Skåne leder projektet *LifeCoastAdapt* som i ett samarbete över olika kunskapsfält testar sju olika metoder i syfte att mildra de negativa effekterna av kusterosion med hjälp av de naturliga ekosystemtjänsterna.

Region Skåne har under året bedrivit ett omfattande påverkansarbete och finansierat ett antal insatser för att bidra till lösningar på kapacitetsbristen i elnätet. Arbetet kommer att fortsätta år 2020. Bland annat ska scenarier för effektbehovet samt bidrag till att göra elanvändningen mer flexibel utformas.

Arbetet med den regionala handlingsplanen för bioekonomi fortsätter

och Region Skåne har initierat flera initiativ inom området varav ett av de största är Växtproteinfabriken som drivs av SLU Alnarp.

Region Skåne delfinansierar en forsknings- och innovationsmiljö för Hanöbukten och Södra Östersjön på Marint centrum i Simrishamn, vars verksamhet startades upp under året. Verksamheten syftar bland annat till att förbättra miljösituation i vatten och hav vilket skapar goda förutsättningar för ökad attraktivitet och tillväxt.

Region Skåne samordnar arbetet med vandringsleden Skåneleden och de två nationella cykelturismlederna, Sydostleden och Sydkustleden, samt medfinansierar Kattegattleden. Det beräknade PR-värdet för Skåneleden var under 2019 cirka 14 miljoner, för Sydostleden och Sydkustleden totalt cirka 11 miljoner. Nämnas bör att Sydkustleden är nominerad till Årets cykelled i Europa 2020.

Infrastruktur och boendet

Utifrån Skånebildens har ett förslag tagits fram tillsammans med Skånetrafiken och Handelskammaren för att utveckla infrastrukturen och förbättra tillgängligheten i Skåne och den gränsöverskridande kopplingen. Paketet innehåller satsningar på järnväg, som en ny södra stambana, samt motorväg. Vidare arbetar Region Skåne med Skånebildens

prioriterade projekt med utbyggd infrastruktur och med målet att tidigarelägga flera av dem. Det gäller exempelvis delar av Västkostbanan, Skånebanan men också Ystadbanan. Sammantaget kan detta beskrivas som en *Kraftsamling för Skåne*. Region Skåne deltar i statens lokaliseringsutredning för en ny södra stambana och har med anledning av det genomfört en kunskapsprocess i syfte att öka kunskapen bland de berörda kommunerna Lund, Eslöv, Höör och Hässleholm.

Inom ramen för arbetet med att stärka Skåne som en hållbar gods- och logistikregion har en rad aktiviteter och utredningar genomförts. Viktiga frågor har varit effektivisering genom längre och tyngre fordon både för väg och järnväg, överflyttningspotential från väg till sjö, kapacitetsbehov för rangering i Skåne, redundans i gränsöverskridande järnvägstrafik med avseende på kommande investeringar i såväl tåg färjor som nya Öresundsförbindelser. Fortskridandet i den bilaterala statliga utredningen om en fast förbindelse vid Helsingborg-Helsingör (HH) följs genom medverkan i den svenska referensgruppen. Arbetet inom HH-gruppen syftar till att sprida kunskap om nyttan med en ny Öresundsförbindelse.

Resvaneundersökning i Skåne som genomfördes under 2018 visar att kollektivtrafikresandet och cykelresandet

FOTO: © NEWS ØRESUND/JOHAN WESSMAN

ökar i Skåne, i synnerhet tågresandet. En samlad planering tar större hänsyn till sträckor som anknyter till kollektivtrafikens hållplatser samt pendlingsstråk som binder samman kommuner. Arbete pågår med Trafikverket och aktuella kommuner för att stärka de viktigaste inpendlingsstråken för cykel.

Region Skåne har fått ansvar att samordna den regionala fysiska planeringen i Skåne och senast år 2022 ska en regionplan ha tagits fram. Region Skåne kommer att ta sig an uppdraget genom att föra samarbetet inom Strukturbild för Skåne vidare. Under våren 2019 har projektet utformats och dialogprocessen med berörda aktörer påbörjats och under hösten har dialogarbetet fortsatt, bland annat med workshops med kommunernas planerare.

I rollen som kunskapsgenerator har Region Skåne gjort en rad insatser. En rapport kring bostadsförsörjningen, med modell för beräkning av efterfrågan på bostäder, har publicerats och diskuterats på träffar med Skånskt bostadsnätverk. Vidare har Region Skåne genomfört en studie om relationen mellan stadsbyggande och attraktivitet tillsammans med fem kommuner och Sveriges byggindustrier.

Ett antal projekt har drivits och avslutats under 2019. Under våren presenterades resultaten från projekten *Stationsnära läge 2.0* och *Ortsutveckling*

längs Skånebanan, som hade i syfte att bidra till en hållbar och effektiv användning av stationsnära lägen. Vidare publicerades under hösten ett PM kring attraktiv parkering. Projektet byggde på en workshopserie och målsättningen var att skapa verktyg för innovativt arbete med parkering i kommunal planering.

Ekonomiskt resultat och utveckling

Regionala utvecklingsnämnden redovisar ett resultat på 5,7 miljoner kronor för 2019. Den enskilt största kostnadspos-

ten är lämnade bidrag som uppgick till 214,4 miljoner kronor och står för 70 procent av de totala kostnaderna (72 procent 2018). Personalkostnaderna i nämnden uppgick till 14 procent av de totala kostnaderna, totalt 43,6 miljoner kronor (10 procent 2018). Totala intäkter 2019 är 312,6 miljoner kronor. Årets regionbidrag, det vill säga den intäkt som nämnden erhållit från fullmäktige 2019, stod för 68 procent av de samlade intäkterna (65 procent 2018). Resterande del avser bidrag och övriga intäkter, det vill säga balanserade intäkter från tidigare år samt övriga både interna och externa intäkter. En stor del av regionala utvecklingsnämndens verksamhet bedrivs i projektform. Totalt har 53 redovisningsmässiga projekt avslutats under året och den totala resultateffekten av dessa är 13,7 miljoner kronor i överskott.

Läs mer i:

- Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsberättelse

Resultatsammanställning

Miljoner kronor	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse Utfall - budget
Regionbidrag	211,1	211,3	211,3	0,0
Försäljning av varor och tjänster	4,9	3,6	5,0	-1,4
Bidrag och övriga intäkter	106,2	97,7	100,0	-2,3
Verksamhetens intäkter	322,2	312,6	316,3	-3,7
Lönekostnader	-21,5	-28,4	-24,3	-4,1
Arbetsgivaravgifter och pensio	-10,1	-13,6	-11,2	-2,4
Övriga personalkostnader	-1,2	-1,6	-1,6	0,0
Kostnader för inhyrd personal	-0,8	-0,7	0,0	-0,7
Material och tjänster	-1,5	-2,4	-2,2	-0,2
Fastighetskostnader	-1,2	-0,8	-2,0	1,2
Lämnade bidrag	-229,1	-214,4	-240,0	25,6
Övriga omkostnader	-51,7	-45,0	-35,0	-10,0
Verksamhetens kostnader	-317,2	-307,0	-316,3	9,3
Verksamhetens nettokostnader	5,0	5,7	0,0	5,7
RESULTAT	5,0	5,7	0,0	5,7

FOTO: © REGION SKÅNE

Verksamhetsstöd

Strategisk och effektiv administration stödjer verksamheten

Administration som inte tillför mervärde för organisationen ska tas bort, och nödvändig administration ska utformas så att den blir effektiv för att stödja verksamheten och produktionen av tjänster. En översyn av den centrala administrationen liksom mängden styrande dokument och policyer har påbörjats 2019 i syfte att effektivisera det administrativa stödet och tydliggöra styrningen.

Region Skåne ingår i flera samarbeten och organisationsmedlemskap. För att tillse att de sammanhang regionen ingår i verkligen ger värde till Skåne har man bland annat utrett och konstaterat behovet av att knyta bolaget Skåne European Office närmare verksamheten på hemmaplan med syfte att förstärka kunskapen om Region Skåne i Bryssel liksom öka kunskapen i Region Skåne om europeiska politiska processer. En översyn pågår också när det gäller Region Skånes bolagsstruktur med fokus på bolagens uppdrag, styrning samt samordning med Region Skånes förvaltningsorganisation. Denna översyn ska presenteras under 2020.

Region Skåne är en stor bidragsgivare. Årligen delas det ut bidrag från flera av Region Skånes verksamheter. Under 2019 har en översyn genomförts av regionstyrelsens och övriga nämnders bidragsgivande i syfte att dels samordna dessa med våra egna verksamheters grunduppdrag, dels stärka samverkan med andra samhällsaktörer för att optimera nyttan av satsningarna.

Kontinuitetsplanering och krisberedskap

Region Skåne ansvarar för samhällsviktig verksamhet, det vill säga verksamhet som är av betydelse för såväl människors liv och hälsa som för samhällets funktionalitet. Regionfullmäktige har i den regionala krisberedskaps- och kriskommunikationsplanen beslutat att Region Skånes verksamheter systematiskt ska arbeta med risk- och sårbarhetsarbete (SRSA). Av beslutet framgår även att upphandlande enheter utifrån beställarens krav ska framställa kontinuitetskrav på leverantörer för att åstadkomma leveranssäkerhet.

Mål 1.

Verksamheten har med utgångspunkt i sina uppdrag och mål kontinuerligt identifierat:

- samhällsviktig verksamhet och andra värden som är viktiga att skydda
- kritiska aktiviteter som alltid måste fungera
- risker och hot mot samhällsviktig verksamhet och det som bedömts skyddsvärt
- kritiska beroenden för det som bedömts samhällsviktigt och skyddsvärt

I enlighet med lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) har Region Skåne under mandatperioden sammanställt en risk- och sårbarhetsanalys vilken rapporterats till aktuella myndigheter. Analysen har legat till grund för revideringen av Region Skånes plan för hantering av extraordinära händelser som enligt lag ska revideras i början av varje ny mandatperiod. *Krisberedskaps- och kriskommunikationsplan för Region Skåne 2019-2022* fastställdes av regionfullmäktige i oktober. Revidering av lokala krisberedskaps- och kris-

kommunikationsplaner utifrån den regionala planen har påbörjats under 2019 och fortsätter 2020.

Huvuddelen av verksamheterna har identifierat samhällsviktig verksamhet och kritiska beroende. Region Skåne arbetar kontinuerligt med att minska risker och sårbarheter i verksamheten. Exempelvis har en ny reservkraftsanläggning byggts på Kristianstads sjukhusområde och inom Skånetrafiken har reservkapaciteten på beställningscentralen för serviceresor fördubblats. Region Skåne har under 2019 även sammanställt uppgifter om organisationens samhällsviktiga elanvändare för att säkerställa att de prioriteras vid en eventuell effektbrist. En uppföljning av efterlevnaden av riktlinjer för externa leverantörers medverkan i Region Skånes krisberedskap har genomförts på en upphandlande enhet. Uppföljning av övriga upphandlande enheter görs under 2020.

Region Skåne har under 2019 också deltagit i planering av totalförsvaret på lokal, regional och nationell nivå och samverkar med berörda myndigheter och regioner i Sverige. Som en del av arbetet med civilt försvar och återuppbyggnad av totalförsvaret har traumavårdskedjan kartlagts enligt *Surge capacity* på samtliga akutsjukhus.

Arbete kvarstår i vissa verksamheter varför målet bedöms vara delvis uppfyllt.

Mål 2.

Verksamheten har utbildat och övat relevant personal som berörs av arbetet med samhällsviktig verksamhet samt krisberedskap och krishantering.

Personal som berörs av arbetet med samhällsviktig verksamhet och krisberedskap utbildas regelbundet. Utbildningar som genomförts under 2019 har bland annat omfattat stabsmetodik, katastrofmedicin, kontinuitetshantering och reservrutiner för driftstörningar. Utbildningarna har varit digitala och lärarledda och genomförts såväl inom enskilda verksamheter som regionalt. Under året har exempelvis personal inom ambulanssjukvården utbildats i prehospitall sjukvårdsledning och verksamhetschefer utbildats i kontinuitetshantering och stabsmetodik.

I maj genomfördes Region Skånes hittills mest omfattande stabsövning,

övning *Desirée*. Totalt deltog 15 krisledningsgrupper. Syftet med övningen var att öka Region Skånes gemensamma förmåga till samverkan och samordning vid en inträffad samhällsstörning. Genom att tillvarata lärdomar och erfarenheter från övningen stärks Region Skånes krisberedskapsförmåga. Utöver *Desirée* har Region Skåne under året genomfört och deltagit i flera interna övningar och samverkansövningar med andra aktörer. Exempelvis genomförde Skånes universitetssjukhus ett skarpt test av den medicinska gasanläggningens reservgassystem. Region Skåne deltog i en övning på Öresundsbron i samverkan med Svenska Sjöräddningssällskapet (SSRS), Kustbevakningen (KBV) och Öresundsbrokonsortiet med medverkan ur såväl svensk som dansk räddningstjänst, sjukvård, polis, med flera. Övning *Flinta*, under ledning av Länsstyrelsen Skåne, har också genomförts under året i syfte att förbereda Regions Skånes verksamheter inför totalförvarsövningen 2020 (TFÖ 2020). Region Skåne har medverkat vid fyra tillfällen. Försvarsmakten har vid två tillfällen arrangerat övningar, vid vilka Region Skåne deltagit.

Målet bedöms vara uppfyllt.

Mål 3.

Verksamheten har genomfört och dokumenterat samt nyttjat inventering av kritiska produkter och tjänster.

Det underlag som tagits fram vid 2018 års inventering av samhällsviktig verksamhet samt kritiska beroenden i sjukhusvården har nyttjats, bland annat i analysarbetet och i rapporteringen av risk- och sårbarhetsanalysen (RSA 2019). I vissa verksamheter har analysen under 2019 fördjupats, bland annat med avseende på uthållighetstider. Informationen har använts i dialoger mellan vård- och stödförvaltningar med syfte att säkra leveranserna till vården. Förslag och åtgärder för att Region Skånes material- och tjänsteförsörjning – exempelvis avseende förråds- och lagerhantering – ska bidra till en robust verksamhet. Under 2019 har arbetet med översynen av försörjning av vårdnära förbrukningsmateriel breddats och arbetet fortsätter under 2020.

Målet bedöms vara delvis uppfyllt.

Mål 4.

Verksamheten har upprättat och dokumenterat en kontinuitetsplan baserad på genomförda konsekvensanalyser och riskbedömningar.

Arbetet med att ta fram kontinuitetsplaner har fortsatt under 2019. De planer som finns utvecklas och revideras fortlöpande. Bland annat har arbetet med att ta fram och revidera nödvattenplaner för sjukhusen påbörjats. Som grund för arbetet sker kartläggning och fastställande av de delar och funktioner som utgör samhällsviktig verksamhet eller kritiskt beroende fortlöpande. Se även mål 1.

Arbete med kontinuitetsplaner har påbörjats i merparten av verksamheterna men arbete kvarstår. Målet bedöms vara delvis uppfyllt.

Mål 5.

Verksamheten har tagit tillvara erfarenheter från inträffade händelser och övningar.

Uppföljning av händelser genomförs fortlöpande utifrån ansvarsprincipen och enligt gällande rutiner för avvikelshantering. Mer omfattande händelser följs upp vid möten med Region Skånes krisberedskaps- och säkerhetsråd. De övningar som genomförts har dokumenterats och utgör en grund i planeringen.

Målet bedöms vara delvis uppfyllt.

Informationssäkerhet

Informationssäkerhetsarbetet har utvecklats i positiv riktning under 2019. Regionstyrelsen har fortsatt att implementera tidigare fattade beslut om mål och riktlinjer för informationssäkerhetsarbetet. Ett systemstöd för genomförande, dokumentation och uppföljning av informationsklassificering och riskanalys har under året upphandlats och införs under 2020. Vid fullt införande kommer systemstödet innebära att Region Skåne får ökad kontroll över sina informationstillgångar. Det skapar förutsättningar för att säkerställa att informationen får det skydd som verksamheten och lagstiftaren kräver. Antalet medarbetare har under året utökats i det regionala informationssäkerhetsarbetet vilket också ger bättre möjligheter för stöd till verksamhetens lokala arbete med frågorna.

FOTO: © REGION SKÅNE

FOTO: © REGION SKÅNE

Under 2018 genomförde Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) en mognadsbedömning av landstingens och regionernas informations-säkerhetsarbete. Resultatet rapporterades under 2019. Region Skåne bedömdes befinna sig på mognadsnivå 2 på en fyrgradig skala. Bedömningen baserades på ett flertal fokusområden: riskhantering, informationsklassificering, lärande, upphandling, säkerhetskultur och uppföljning. Ambitionsnivån är att Region Skåne ska uppnå nivå 3.

Rutinerna för hantering av personuppgiftsincidenter har etablerats och fungerar väl. Många incidenter beror på den mänskliga faktorn eller bristande rutiner. Rapportering av incidenter och en funktion som tar hand om dem gör att åtgärder kan vidtas för att förhindra upprepning. Ett flertal incidenter 2019 rör hanteringen av patienter med skyddad identitet där Region Skånes interna riktlinjer inte följts. Rutinerna kring hanteringen av skyddade personuppgifter har setts över och kommer under 2020 att utvärderas. Incidenterna fortsätter dock att minska och var 17 stycken under 2019, jämfört med 20 stycken 2018 och 30 stycken 2017. Införandet av informationsägare har också inneburit en ökad riskmedvetenhet hos beslutsfattare och bedöms på sikt medföra en kvalitetshöjning i de tjänster som upphandlas eller utvecklas.

Service och IT-stöd till vårdprocessen

Varje dag levererar serviceförvaltningen en mängd tjänster till Region Skånes kärnverksamheter, som lokalvård, måltider, textil, transporter och administrativa tjänster inom ekonomi och HR. För att dessa tjänster ska frigöra vårdpersonalens tid till patientnära arbete ställs krav på förståelse för vårdens behov. Därför sker utvecklingsarbete och strategisk planering i dialog med mottagande förvaltning. På så sätt fångas både behov och lokala förutsättningar.

Under verksamhetsåret har serviceverksamhetens digitaliseringsresa fortlopt, bland annat genom införandet av IT-lösningen CAFM (Computer-Aided Facility Management) samt robotisering av administrativa processer och användningen av sensorer och taggar inom sakernas internet (IoT). Vad gäller CAFM används den nu inom flera verksamheter. Införandet inom lokalvård pågår och lösningen har helt eller delvis införts på sex sjukhusområden. Det digitala arbetssättet har bidragit till ökad transparens, uppföljning och återkoppling. Under året som gått har arbetet att automatisera och bygga bort repetitiva arbetsmoment inom de administrativa processerna skalats upp. Detta för att successivt öka produktiviteten inom administrativa processer. Tekniken används nu inom 14 processer och ytterligare 14 har identifierats som lämpliga

för automatisering. Vad gäller teknik för IoT har den testats för specialdräkter för operation. Särskilda taggar i kläderna gör det möjligt att läsa av hur många gånger ett specifikt plagg har tvättats, något som säkrar plaggens kvalitet. Tekniken med sensorer har även analyserats kopplat till Region Skånes projekt med självkörande truckar (AGV), för att se hur den kan bidra till att ytterligare digitalisera och automatisera exempelvis material- och avfallstransporter på sjukhusen.

För patienter finns nu digitaliserad incheckning på ett 30-tal platser inom Region Skåne. Dessa självincheckningsautomater finns såväl med som utan betalningsmöjligheter. En första uppföljning visar att betalflödena fungerar väl. En uppföljning av effekten av införandet pågår. Även effekten av införandet av regionservice tjänst servicevärd pågår och beräknas vara klar under första kvartalet 2020. Tjänsten levereras till vårdavdelningar i Malmö och Helsingborg och innebär att särskild servicepersonal dagligen finns på vårdavdelningarna och utför arbetsuppgifter som måltidshantering för patienter, lokalvård och patientnära städning. Den initiala uppföljningen av införandet visade på många positiva erfarenheter för både regionservice och vårdens medarbetare – inte minst utifrån begreppet ”rätt använd kompetens” samt frigjord tid. Den

pågående utvärderingen syftar till att se om de positiva erfarenheterna består.

I syfte att underlätta vårdens rekryteringsarbete har översyn av de gemensamma servicefunktionerna inom ekonomi och HR har genomförts. Sedan andra kvartalet 2019 har rekryteringsresurser utlokaliseras i sjukhusförvaltningarna nordost och nordväst. Efter utvärdering kommer formerna och utveckling av service nära kärnverksamheten att definieras ytterligare.

Upphandlingar

Upphandlingar

Region Skåne strävar efter att skapa en innovationsfrämjande inköpsavdelning utifrån den fastslagna ambitionen att vara Europas mest innovativa region. Det avspeglar sig i mål och strategier samt även vid rekrytering och utveckling av ledarskap. Koncerninköp utvecklar nya arbetsätt, processer och metoder för att främja innovationsfrämjande inköp som bidrar till tillväxt och bättre lösningar till Region Skånes verksamheter och medborgare.

Det finns en koppling mellan konkurrens och pris. Region Skåne har därför ställt mål 2019 på ett ökat antal anbud per upphandling jämfört med föregående år. Målet uppnås främst genom en ökad dialog med marknaden inför upphandling och genom att formulera funktionella krav som möjliggör olika lösningar.

Region Skånes inköpsavdelning arbetar aktivt med dialog före, under och efter specifika upphandlingar. Dialog hålls såväl muntligt vid möten samt skriftligt genom *request for information* och extern remiss. Genom dialog lär man om marknaden och tillgängliga produkter samt marknadsför upphandlingar och tydliggör Region Skånes behov. Region Skåne håller även flera gånger per år seminarier om hur det är att göra affärer med Region Skåne för företag som saknar eller har begränsad erfarenhet av att delta i offentlig upphandling.

I syfte att möjliggöra för fler entreprenörer och idéburna organisationer att konkurrera om Region Skånes kontrakt sänks ingångströsklar genom att fastställa pris, garantera volym, dela upp kontrakt, förenkla anbudslämnande och hålla anbudsskola.

Region Skånes upphandlingar tar hänsyn till såväl långsiktiga utvecklingsmål kopplade till miljö och socialt ansvar som till driftsekonomi, säkerhet, kostnadsreduktion och kvalitet. För att mål ska nås fordras en hög följsamhet till upphandlade avtal. Vilket framöver kommer underlättas att följa upp via inköpsanalysverktyget.

I upphandlingar ställs krav på att det alltid är den senaste versionen av Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier som gäller. Region Skåne ställer miljökrav som syftar till att minska belastning på miljön på varor och tjänster. Särskilda miljökrav ställs i de upphandlingar av varor och tjänster som innebär betydande miljöpåverkan. Region Skåne arbetar aktivt för att de varor och tjänster som köps in är producerade under hållbara och ansvarsfulla förhållanden. Arbete pågår med leverantörer för att använda nya förpackningslösningar som leder till minskad miljöbelastning. Det görs genom att krav ställs i samtliga upphandlingar och att revisioner genomförs såsom stickprovskontroller och annat påverkansarbete. Vid upphandling av livsmedel säkerställs att livsmedel minst håller den standard som svenska djur- och växtskyddsregler föreskriver, i syfte att säkerställa hög kvalitet. Att verka för ekologiska och närproducerade varor är vanliga mål inom livsmedel och något som genomsyrar samarbetet med leverantörerna under avtalstiden. Koncerninköp samarbetar med Region-service för att ta fram en definition och ett styrmedel i syfte att mäta Region Skånes inköp av närproducerade livsmedel. Vi ställer krav på fordon som transporterar Region Skånes livsmedel i enlighet med Region Skånes miljöprogram och mål om fossilbränslefritt år 2020.

Strategiska och innovativa upphandlingar

Region Skånes inköpsavdelning har under året påbörjat olika upphandlingar där behovet beskrivits utifrån funktionella krav, vilket öppnar upp för innovativa lösningar som kan bidra till en bättre driftsekonomi och kvalitet. Det underlättar även för nya företag att etablera sig och erbjuda konkurrenskraftiga lösningar.

Vissa delar i en kravspecifikation måste av naturliga skäl vara absoluta och väldefinierade. Andra delar kan beskrivas utifrån att vissa behov ska vara uppfyllda men inte på vilket sätt. Därigenom möjliggörs att den samlade utvecklingsförmåga som finns på leverantörsmarknaden kan komma regionen till godo. När olika lösningar kan uppfylla samma behov möjliggörs för fler leverantörer att konkurrera, vilket leder till lägre kostnader för regionen. När regionens behov till övervägande del beskrivs på ett funktionellt sätt kallar vi det för innovationsupphandling.

Viktiga händelser under året

I januari genomfördes två seminarier, *Offentliga affärer på ren skånska*, i Stockholm för att inspirera fler företag att lämna anbud och göra affärer med Region Skåne. Vissa branscher deltar i större utsträckning i offentliga upphandlingar i Stockholmsregionen än i Skåne. Cirka 250 personer deltog på seminarierna.

I februari hölls seminariet, *Att göra affärer med Region Skåne*, med 65 deltagare i samarbete med Sydsvenska Handelskammaren för att återigen inspirera företag att lämna anbud och göra affärer med Region Skåne.

Region Skånes miljöprogram för det interna arbetet

Fossilbränslefri, klimatneutral, och klimatanpassad verksamhet

Energianvändning

Den totala energianvändningen i Region Skånes egenägda fastigheter uppgick under 2019 till 210 kilowattimmar per kvadratmeter (kWh/m²), vilket är en minskning med 6 kWh/m² jämfört med 2018. Minskningen kan förklaras med att den mycket varma sommaren 2018 medförde ett ökat behov av komfortkyla och ett ökat krav på avfuktning, och krävde därmed en högre energikonsumtion än ett vanligt år. Andelen fossilbränslefritt i den fjärrvärme, fjärrkyla och el som levererats till Region Skåne under året kommer att redovisas separat i Region Skånes miljöredovisning för 2019.

Under 2019 producerade Region Skånes vindkraftverk 64 gigawattimmar (GWh) el, vilket var med över det årliga målet på 55 GWh, och cirka 8 GWh mer än föregående år.

FOTO: © REGION SKÅNE

Tjänsteresor

Kostnaden för tjänsteresor med egen bil uppgick till cirka 14 miljoner under 2019, samma kostnad som för 2018. Det totala antalet tåg- och flygresor till och från Stockholm har ökat med nästan 5 procent under 2019 jämfört med 2018. För samma tidperiod har andelen tågresor ökat från 61 procent till 71 procent, en fortsatt god utveckling som tar Region Skåne närmare målet att 75 procent av Stockholmsresorna ska ske med tåg år 2020. Bäst resultat hittills med andel tågresor till och från Stockholm ses för oktober månad, då hela 80 procent av resorna skedde med tåg. En anledning till den positiva trenden de senaste två åren kan vara en ökad generell klimatmedvetenhet, ökad kännedom om Region Skånes miljöpolicy och miljöprogram, samt bra ledarskap genom organisationen.

Klimatväxlingsmodell för ett klimatneutralt Region Skåne

Enheten för säkerhet och intern miljöledning har under 2019, tillsammans med anlitade konsulter, arbetat med att ta fram klimatväxlingsmodeller för att internt "klimatkompensera" utsläpp från följande områden i den mån det är möjligt: produktion av fastighetsenergi, egna transporter (godstransporter och ambulanstransporter), kollektivtrafik (särskild och allmän), samt utsläpp från

produktion av livsmedel och förbrukningsmaterial som används inom sjukvården. Den grundläggande tanken är att en avgift ska tas ut på dessa varor och tjänster och att pengarna ska återinvesteras inom Region Skåne för utsläppsreducerande åtgärder. Detta arbete ligger till grund för att uppnå miljömålet "fossilbränslefri och klimatneutral verksamhet", som bland annat innebär att eventuella resterande utsläpp 2020 ska klimatkompenseras enligt Region Skånes miljöprogram 2017–2020. Arbetet fortskrider under 2020 med mål om att beslut ska tas under 2020.

Hälsosam miljö

Utfasning av miljö- och hälsofarliga ämnen
Region Skånes förvaltningar har under året fortsatt att aktivt arbeta utifrån riktlinjerna för utfasning av miljö- och hälsofarliga ämnen. Arbetet har bland annat innefattat ersättningsutredningar av kemiska produkter vilka innehåller miljö- och hälsofarliga ämnen och utfasning av de produkter där utredningen visat att ersättning finns. För de produkter som måste finnas kvar trots att de innehåller miljö- och hälsofarliga ämnen pågår ett arbete med att riskbedöma användningen för att den ska bli så säker som möjligt ur såväl ett arbetsmiljö- som ett miljöperspektiv.

Fortsatt arbete pågår även med att

fasa ut miljö- och hälsofarliga ämnen i varor genom att aktivt ställa krav vid prioriterade upphandlingar på att avtalande produkter inte ska innehålla sådana ämnen.

Antibiotikaförskrivning

Antalet uthämtade antibiotikarecept fortsätter minska i Skåne och resultatet för 2019 blev 313 recept per 1000 invånare. Skåne ligger högst vid en jämförelse mellan Sveriges län trots arbetet med att minska onödigt användning av antibiotika. Antalet antibiotikarecept per 1 000 invånare för 2019 i Skåne uppvisar en minskning på 3 procent vilket är lägre än riksnittet (4 procent). Procentuellt är minskningen störst i grupperna barn och unga. Sett över tid har uthämtning av antibiotika i Skåne minskat med 38 procent under knappt 20 år fram till idag. För gruppen barn är motsvarande siffra 64 procent.

Livsmedel

Andelen ekologiska livsmedel var totalt 45 procent av Region Skånes totala livsmedelsbudget under 2019, vilket är en minskning med 2 procent jämfört med 2018. En anledning till minskningen kan vara den målkonflikt som råder mellan å ena sidan ekologiska och närproducerade livsmedel, å den andra besparingskrav inom Region Skåne. Avsaknaden av beslutad definition på vad

FOTO: © ÅSA ADOLFSSON

som är ”närproducerat” gör att det inte är möjligt att föra statistik och följa upp i dagsläget. Målsättningen i miljöprogrammet att nå upp till 70 procent ekologiska eller närproducerade livsmedel år 2020, ligger därmed långt ifrån målpåfyllnad i dagsläget.

Stark miljöprofil

Miljöutbildning

Enligt Region Skånes miljöprogram ska minst 75 procent av alla medarbetare få information om hållbar utveckling och Region Skånes miljömål via webben senast 2018. Under oktober 2018 lanserades en uppdaterad version av miljöutbildningen, *Hållbara val 2.0*, och hittills har 14 procent av Region Skånes medarbetare genomfört den nya versionen av utbildningen med godkänt resultat, det är en ökning med 11 procent jämfört med 2018. Motsvarande siffra för den äldre versionen av utbildningen var 34 procent. Det bör tilläggas att statistiken kommer ifrån utbildningsportalen, som visar antal godkända individer, och eftersom det förekommer att utbildningen ibland genomförs i grupp så kan antalet som gått utbildningen vara högre än rapporterad. Eftersom miljöutbildningen används som verktyg för att nå ovanstående mål om att medarbetare ska få information om hållbar utveckling och Region Skånes miljömål och då slutdatum för målgång var december 2018 har målet inte uppnåtts.

Gemensamt miljöledningssystem Region Skåne (MLS)

En periodisk externrevision av Region Skånes gemensamma miljöledningssystem genomfördes under oktober 2018. Resultatet visade på totalt 42 identifierade avvikelser (varav 3 klassade som större avvikelser), 42 observationer samt 6 förbättringsmöjligheter, med störst antal iakttagelser kring målprocessen. Samtliga allvarliga avvikelser gällde avsaknad av effektivt korrigerade åtgärder av avvikelser sedan den föregående externa revisionen. Ett antal positiva iakttagelser gjordes också under revisionen. Bland annat noterades att målet om fossilfria bränslen är väl känt bland berörda, positiv utveckling för målet fossilbränslefri energi totalt, cirka 96 procent (2018), samt att allmänna kollektivtrafiken nu är helt fossilbränslefri.

Miljökrav på finansierade verksamheter

Under 2019 har det gjorts stickprovsuppföljning på privata vårdgivare för att se om de lever upp till de ställda miljökraven som utgår ifrån Region Skånes miljöprogram. Det saknas i nuläget en systematik för att få insamlad redovisad miljöinformation från de privata vårdgivarna, vilket gör uppföljning på deras miljöarbete och kravuppfyllnad mycket begränsad. Åtgärdande insatser är nödvändiga för bättre uppföljningsmöjligheter.

Miljöredovisning 2019

En fördjupad uppföljning av *Miljöprogram för Region Skåne 2017-2020* samt *Miljöstrategiskt program för Region Skåne 2017-2020* kommer redovisas separat i Region Skånes miljöredovisning 2019.

Tillgänglighet och dialog bygger förtroende för Region Skåne

Att medborgare, patienter, resenärer, kunder och samverkanspartners känner förtroende för Region Skånes verksamheter är mycket viktigt, både för att vi bedriver en samhällsviktig verksamhet i många delar och för att verksamheten till stor del är skattefinansierad. Samtliga nämnder i Region Skåne har därför också ett uppdrag att arbeta med att utveckla medborgarkontakterna genom olika former av medborgardialog. Under 2019 har exempelvis Region Skånes regionala utvecklingsstrategi *Det öppna Skåne 2030* reviderats och därefter skickats ut på remiss till kommuner och övriga samverkanspartners i Skåne. Vid två tillfällen har Region Skåne bjudit in till dialogmöten kring den reviderade strategin där både förtroendevalda och tjänstemän från Region Skåne deltagit.

Att arbeta aktivt med likarättsperspektivet och att tillvarata mänskliga rättigheter är en angelägenhet för alla verksamheter och intimt kopplat till Region Skånes arbete som en attraktiv arbetsgivare. Ett aktivt arbete för lika rättigheter och möjligheter är en myndighets skyldighet och gagnar såväl medarbetare som patienter, resenärer och samarbetspartners. Insatser ska även fortsättningsvis göras med nuvarande och framtida medarbetare för att säkerställa ett bemötande med omtanke och respekt, i linje med våra värderingar som också är en viktig del för att öka förtroendet för Region Skånes verksamheter. Den regionala arbetsgruppen för likarättsfrågor med representanter för alla förvaltningar, som bildades 2018, har fortsatt sitt arbete med erfarenhetsutbyte av goda exempel på lokala arbeten med perspektivet mänskliga rättigheter. Ett förslag har tagits fram för att synliggöra likarättsperspektivet i Region Skånes fördjupade uppföljning och analys i samband med delårsrapportering och årsredovisning vilket ska prövas under 2020. Läs mer under avsnittet *Medarbetare*.

Patientnämnden stödjer patienterna och verksamheten

Patientnämndens uppdrag omfattar bland annat att stödja patienter att föra fram klagomål till vårdgivare och följa upp att klagomålen blir besvarade, främja kontakterna mellan patienter och vårdpersonal, bidra till kvalitetsutveckling och hög patientsäkerhet samt tillgodose tvångsvårdade patienters behov av stödperson. Patientnämndens uppdrag omfattar den hälso- och sjukvård samt tandvård som är offentligt finansierad. Genom avtal med Skånes kommuner har nämndens uppdrag även omfattat kommunal hälso- och sjukvård och den allmänna omvårdnad som ges i samband med sådan.

Antalet registrerade patientärenden har under året uppgått till 5 370, vilket är en minskning med cirka 8 procent jämfört med 2018. Dessutom har ytterligare cirka 1 246 medborgare kontaktat Patientnämnden för att få svar på frågor om regler och rättigheter eller annan information för att kunna tillvarata sina intressen i hälso- och sjukvården samt tandvården.

Patientnämnden i Region Skåne uppfyller kravet på att tillgodose tvångsvårdade patienters behov av stödperson. Totalt har 144 stödpersonsuppdrag, under längre eller kortare tid, varit pågående under 2019, varav 95 uppdrag är nya. Verksamheten har totalt tillgång till 58 stödpersoner varav 16 är nyrekry-

terade under året. Den genomsnittliga tiden från det att en ansökan om stödperson inkommit till att en patient tilldelats en stödperson har i genomsnitt uppgått till cirka 4,5 dagar. Två gånger under året har stödpersonerna bjudits in till ett gemensamt utbildningstillfälle, ett på våren och ett på hösten. Syftet med dessa träffar är att öka kunskapen om tvångsvård samtidigt som stödpersonerna fått möjlighet att utbyta erfarenheter med varandra.

Patientnämnden har sedan ett antal år tillbaka genomfört ett flertal analyser av inkomna klagomål inom olika vårdområden. Under året 2019 har ytterligare två analyser genomförts. Den första analysen har belyst de förbättringar patienterna önskar se inom den somatiska akutsjukvården. Den andra analysen lyfter fram goda exempel på hur klagomål som inkommit till Patientnämnden lett till förbättringar i vården.

Läs mer i följande verksamhetsberättelser:

- Regionstyrelsen
- Servicenämnden
- Patientnämnden

Medarbetare

Stärkt attraktionskraft

Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare är av avgörande betydelse för att möta behovet av kompetens idag och framöver. Region Skåne ska vara en attraktiv arbetsgivare och erbjuda hälsofrämjande arbetsplatser, bra möjligheter till utveckling för medarbetarna och ett ledarskap som upprätthåller ett lyssnande, närvarande ledarskap och aktivt arbetar för jämställda arbetsplatser. Region Skåne ska erbjuda trygga anställningar, heltidstjänst ska vara norm och deltid ska ses som en möjlighet om medarbetaren så önskar. Medarbetarna är Region Skånes viktigaste resurs.

Arbete med medarbetarundersökning

Utifrån resultatet i medarbetarundersökningen 2018 har under 2019 ett arbetsplatsnära utvecklingsarbete bedrivits som en del av arbetsplatsernas systematiska arbetsmiljöarbete. En inventering har gjorts av verksamheternas behov av verktyg för undersökning av arbetsmiljön ur ett organisatoriskt och socialt perspektiv. Utredningen resulterade i inköp av verktyg för årligt genomförande av regiongemensam medarbetarenkät, innehållande ett färre antal frågor och med Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) nio frågor om Hållbart medarbetarengagemang (HME) som bas. Enkätresultatet ska vara ett underlag för dialog på arbetsplatsen för att förbättra arbetsmiljön och möjliggör uppföljning på övergripande nivå och jämförelser med övriga regioner.

Regiongemensam avgångsenkät

Den regiongemensamma avgångsenkätens resultat ger värdefull information om hur Region Skåne kan bli bättre på att behålla medarbetare, förbättra arbetsmiljön och att bli en attraktiv arbetsgivare. Avgångsenkäten skickas till alla tillsvidareanställda som på egen begäran

FOTO: © REGION SKÅNE

väljer att avsluta sin anställning eller byter anställning inom Region Skåne.

I enkäten får de som svarar rangordna de viktigaste orsakerna till beslutet att avsluta sin nuvarande anställning. De orsaker som i år haft störst betydelse för beslutet är lön, ledarskap och arbetets organisation. I avgångsenkäten ges även möjlighet att lämna fritextsvar om förbättringar. Respektive förvaltning ansvarar för analys av enkätresultat, och resultatet används dels som underlag till förbättringsarbete, dels för att planera aktiviteter i kompetensförsörjningsplaner. Resultatredovisning sker på förvaltningsnivå, eller som lägst på verksamhetsnivå eller motsvarande.

Av de som besvarat enkäten kan 61 procent rekommendera Region Skåne som arbetsgivare.

Under året har ett utvecklingsarbete påbörjats med att förbättra och utveckla enkätens frågor samt att utveckla processen för analys av resultatet.

Rekryteringsfrämjande insatser och behovs- och målgruppsanpassad rekrytering

Under året har marknadsföring av jobben haft extra prioritet. En arbetsgrupp sammansatt av kompetenser från HR och kommunikation från olika förvalt-

ningar bildades under senvåren. Uppdraget var bland annat att prioritera målgrupper och kanaler för dessa, att attrahera unga till framtida arbete i Region Skånes verksamheter samt att analysera och föreslå övergripande strukturer och bärande principer för ett regiongemensamma arbetssätt. Syftet är att attrahera och rekrytera efter verksamheternas behov och att bättre ta tillvara den arbetskraft som finns på arbetsmarknaden.

Ett utvecklingsarbete har skett för att på ett mer strukturerat och målgruppsanpassat sätt, exempelvis på mässor och arbetsmarknadsdagar, möta såväl unga som studenter och nyutexaminerade med för Region Skåne relevant utbildning. Utöver detta har tidigare insatser för att stärka bilden av Region Skåne som attraktiv arbetsgivare och marknadsföra jobben förfinats, bland annat på skane.se. Justering har gjorts av jobbannonser och kanaler för olika målgrupper, inkluderande sociala medier och kampanjer. Arbetet är påbörjat och kommer att bära ytterligare frukt under 2020.

Praktisk arbetslivsorientering (prao) erbjuds på vissa förvaltningar och det planeras, i samarbete med intresserade kommuner, för ett införande i hela Region Skåne. Rutiner kring hur Region Skånes verksamheter på ett likartat sätt erbjuder prao-platser har utarbetats under året.

Trygga anställningar

Region Skåne ska erbjuda trygga anställningar och en bra arbetsmiljö. I Region Skåne ska heltidstjänst vara norm och deltid ska ses som en möjlighet om medarbetaren så önskar. Visstidsanställningar ska begränsas.

Den genomsnittligt överenskomna sysselsättningsgraden är hög i Region Skåne. Bland kvinnor är 90,2 procent heltidsanställda, motsvarande andel för

Andel heltidsanställda

– andel av samtliga månadsavlönade som har en anställning på heltid (avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

Per den 31 december	2019	2018
Kvinnor	90,2 %	89,3 %
Män	96,2 %	96,0 %
Totalt	91,5 %	90,8 %

Andel tillsvidareanställda

– andel av samtliga månadsavlönade som har en tillsvidareanställning (avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

Per den 31 december	2019	2018
Kvinnor	93,5 %	93,5 %
Män	88,9 %	88,1 %
Totalt	92,5 %	92,3 %

män är 96,2 procent. Andelen heltidsanställda fortsätter att öka bland såväl kvinnor som män. Ökningstakten är högst bland kvinnorna.

Handlingsplanen för heltid fortlöper i enlighet med SKR och Kommunals huvudöverenskommelse om lön och allmänna anställningsvillkor.

En stor majoritet av medarbetarna i Region Skåne är tillsvidareanställda och på totalen ökar andelen tillsvidareanställda jämfört med 2018. Per december 2019 är 93,5 procent av kvinnorna respektive 88,9 procent av männen tillsvidareanställda.

Det goda ledarskapet

Region Skåne arbetar för att arbetsplatserna ska ha en god arbetsmiljö med chefer som leder och utvecklar verksamheten i dialog med medarbetarna, och där medarbetarnas engagemang och kompetens tas till vara. Målet är att med ett lyssnande, närvarande ledarskap skapa delaktighet och mod att påverka verksamhetens utveckling och resultat.

Chefer med tydliga uppdrag och realistiska villkor i sitt chefsuppdrag är en förutsättning för välfungerande verksamheter som når sina mål och där medarbetarna är nöjda. En rad chefs- och ledarutvecklingsaktiviteter genomförs, med finansiering inom ramen för koncerncentrala medel och självkost-

nadsdebitering, med utgångspunkt i Chefs- och ledarkriterierna.

Region Skånes ledarskapspris som inrättades 2017 i syfte att uppmärksamma det goda ledarskapet delades ut för tredje året 2019. Fokus för årets pris var att uppmärksamma och belöna en chef som aktivt arbetar med att förnya, ställa om och hitta nya angreppssätt som kan bidra till lösningar på kompetensförsörjningsutmaningen. Årets pris tilldelades David Piros, sektionschef för ST-läkarna på intensiv- och perioperativ vård vid Skånes universitetssjukhus, för sitt arbete med att etablera en tydlig struktur med samarbete mellan Lund och Malmö i syfte att på så kort tid som möjligt, och med tydligt målfokus, uppnå utbildningsmål genom tjänstgöring på båda orter.

I maj månad beslutades om en regiongemensam *Chefs- och ledarstrategi* med syfte att visa på förväntningar och erbjuda, samt att underlätta och stödja ett enhetligt arbetssätt i chefs- och ledarförsörjningens alla delar. Strategin visar olika perspektiv för att skapa förutsättningar för ett framgångsrikt chefs- och ledarskap. Med denna strategi som grund fortsätter arbetet för att öka attraktiviteten i att vara chef i Region Skåne. För att en strategi ska fungera behöver den vara känd och förankrad, och det krävs vilja och engagemang i organisationen för att fullt ut kunna verkställa den. Ett kommunikationsmaterial har utarbetats av arbetsgruppen för chefsförsörjning.

Chefers ledarskap utgör en viktig del i det förändringsarbete som behövs i hälso- och sjukvården, eftersom chefer har ansvar för verksamhetens utveckling. För att kunna möta den tekniska utvecklingen, nya arbetssätt och förändrade förväntningar från patienter och medarbetare behöver chefer aktivt kunna leda i förändring. En handlingsplan har tagits fram med syfte att utveckla regiongemensamma verktyg och koncept för förändringsledning. Efter genomförd nulägesanalys och workshoppar med företrädare från verksamheterna har en regiongemensam modell för förändringsarbete som en del i regionens omställningsarbete utvecklats. I den ingår utbildning, stödmaterial och en strukturerad metod för att ta fram en

förändringsplan. I december genomfördes den första utbildningen av tolv förändringshandledare. De kommer att stödja i processen och genomföra workshoppar med ledningsgrupper och med grupper som har mandat att leda ett förändringsarbete och ta fram en förändringsplan.

Kontinuerliga utvecklingsinsatser har genomförts och stöd har getts till chefer, bland annat i form av mentorskap och coaching. Fortsatt prioriterade satsningar har varit *Basutbildning*, *Utvecklande Ledarskap (UL)* och *Förändringsledning*. För att stödja verksamhetschefer i arbetet med att driva förbättringsarbeten och ge verktyg för såväl utveckling av det personliga ledarskapet som att leda indirekt igenom andra chefer. Ytterligare en omgång av *Ruff-programmet* (Regionernas utvecklingsprogram för framtida förvaltningsledningar) har avslutats under 2019. Programmet är ett samprojekt mellan Region Skåne, Västra Götalandsregionen och Region Stockholm.

Under senhösten startade ett arbete för att förbättra processen för att identifiera potentiella framtida chefer. Detta arbete kommer att fortsätta under 2020.

Jämställda löner, löneöversyn och avtal

Målet med lönepolitiken är att Region Skåne i ett system av individuella löner ska kunna driva och utveckla verksamheten så att den ligger i linje med medborgarnas krav, behov och förväntningar.

Osakliga löneskillnader ska undvikas genom att samma principer för lönesättning tillämpas för alla medarbetare. Varje år genomförs en lönekartläggning med syfte att identifiera och undanröja eventuella osakliga skillnader på grund av kön. Arbetet med 2018 års lönekartläggning avslutades i mars 2019. Lönekartläggningen 2019 inleddes med en partsgemensam utbildning under juni.

Årets löneöversyn kunde genomföras enligt tidplan med utbetalning av ny lön i april respektive maj förutom för Vårdförbundets yrkesgrupper. En ny central huvudöverenskommelse tecknades mellan SKR och OFR Hälso- och sjukvård (Vårdförbundet) i maj vilket innebar att löneöversynen som helhet inte avslutades förrän i november 2019.

Medianlöner¹ och medelålder (avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

AID personalgrupper med minst 300 medarbetare	Kvinnor		Män		Samtliga	
	Medianlön	Medelålder	Medianlön	Medelålder	Medianlön	Medelålder
Sjuksköterskor	34 300	43,2	34 050	41,9	34 300	43,1
Undersköterskor, skötare m fl	26 260	44,8	25 000	41,2	26 100	44,3
Läkare specialistkompetenta	76 400	49,0	77 400	50,3	76 700	49,7
Administratörer, vård	27 100	48,6	25 325	39,9	27 100	48,5
Handläggare	39 300	46,6	41 500	47,2	39 950	46,8
Läkare icke specialistkompetenta	43 500	33,5	43 500	33,7	43 500	33,6
Administratörer	26 500	44,7	24 511	36,5	26 000	43,5
Ledningsarbete	48 900	50,9	66 700	49,9	50 000	50,6
Biomedicinska analytiker	30 100	44,2	28 300	41,8	30 000	43,9
Fysioterapeut	32 100	42,9	30 100	38,3	31 950	42,1
Kurativt och socialt arbete	33 846	46,1	32 975	44,6	33 800	45,9
Städ-, tvätt- och renhållningsarb.	23 716	48,2	22 540	41,2	23 300	45,9
Psykologer	39 220	42,2	38 400	42,0	39 100	42,2
Barnmorskor	37 400	46,2	2	2	37 400	46,2
Övr specialiteter hälso-/sjukvård	35 600	41,2	37 750	42,1	36 050	41,5
Vaktmästeri-, trädgårds- och anläggningsarbete m m	23 950	41,9	24 300	43,8	24 225	43,4
Arbetsterapeuter	31 800	43,6	29 000	37,8	31 700	43,2
SAMTLIGA	31 300	44,7	36 400	43,5	32 000	44,4

1. Lön avser uppgift om lön beräknad på heltid inklusive fasta tillägg, exklusive rörliga tillägg såsom OB-tillägg, osv.
2. Antalet individer i gruppen understiger 10 varför denna grupp inte redovisas.

Det samlade utfallet för årets löneöversyn blev 2,36 procent.

Arbetet med den avsiktsförklaring som tecknades i december 2016 mellan Vårdförbundet och Region Skåne har pågått under 2019. Parterna har under året fortsatt med det arbete som kvarstår, att implementera regionövergripande arbetstidsavtal för intensivvården, akutmottagningarna och barnakuterna samt neonatal. Inom ramen för dessa förhandlingar har arbetsgivaren även tagit initiativ till att implementera en arbetstidsmodell för en stor del av operationsverksamheten i Malmö, Helsingborg och Kristianstad.

Arbete med lika rättigheter och möjligheter

Likarättsarbetet är en angelägenhet för alla och även kopplat till Region Skåne som en attraktiv arbetsgivare. Ett aktivt arbete för lika rättigheter och möjligheter gagnar medarbetare, patienter, resenärer och samarbetspartners. Insatser ska fortsatt göras gentemot nuvarande och framtida medarbetare för att säkerställa ett bemötande med omtanke och respekt, vilket är en förutsättning för att öka förtroendet för Region Skåne.

Som arbetsgivare arbetar Region

Skåne fortlopande med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter. Insatser genomförs på flera nivåer i organisationen i ett processbaserat arbetssätt integrerat i processerna lönebildning, arbetsmiljö och kompetensförsörjning. Att Region Skåne agerar och tar ansvar i dessa frågor är en förutsättning för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Under våren 2019 har riktade kunskapsinsatser genomförts för chefer och HR-personal i syfte att stärka det förebyggande arbetet och förhindra kränkningar och trakasserier på arbetsplatsen. Vägledande underlag för arbetet varit en ny publikation från SKR kring sexuella trakasserier, trakasserier och kränkande särbehandling. Resultatet av uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) 2019 visar att 91 procent av de arbetsplatser som besvarat enkäten uppger att Region Skånes rutin mot kränkande särbehandling och trakasserier är känd.

Sedan tidigare medverkar Region Skåne i ett ESF¹-finansierat projekt som

1. Europeiska socialfonden, ESF, är en av EU:s strukturfonder, vars syfte är att förbättra den sociala sammanhållningen och det ekonomiska väståndet i unionens samtliga regioner.

syftar till att skapa fler vägar till arbete och utveckla synsättet på kompetens och breddad rekrytering samt bidra till att främja kompetensförsörjningen. Utvald personal inom Region Skånes HR-funktion, cirka 45 medarbetare, har erhållit fyra dagars kompetensutveckling i form av en uppdragsutbildning vid Lunds universitet med målsättningen om ökad dialog och ett verksamhetsnära HR-stöd med chefer i rekryteringsarbetet och i verksamhetsutvecklingen. Under året har en arbetsgrupp bedrivit ett förändringsarbete inom strategisk kompetensförsörjning med stöd från projektet. Vidare har ett antal nyckelaktörer medverkat i ett omvänt mentorskapsprogram där mentorerna varit personer som står långt från arbetsmarknaden och adeptererna chefer. Deltagandet i projektet har bidragit till ökad samverkan och erfarenhetsutbyte och har genomförts som ett led utifrån strategierna "Använd kompetensen rätt" och "Breddad rekrytering" i Region Skånes kompetensförsörjningsplan.

Under 2019 har ett omfattande arbete bedrivits för att öka kunskapen bland våra medarbetare om likarätt. En likarättsutbildning för olika yrkeskategorier har startat. Den omfattar minst fem dagars utbildning, varav två är en grundutbildning och deltagande under två dagar i kongressen *Stora likarättsdagarna*, samt ytterligare en valfri fortbildningsdag inom ämnesområdet. Deltagarna blir därefter certifierade som likarättsambassadörer och kan då föra ut kunskapen i den egna organisationen.

Fortbildningsdagarna har under 2019 fokuserat på HBTQ+ samt våld i nära relationer inklusive jämställdhetsperspektiv. Målsättningen är att erbjuda återkommande fortbildningar som del i det yrkeslivslånga lärandet. Under 2019 genomfördes de två första grundutbildningarna, med ett 30-tal medarbetare i varje omgång.

Under höstterminen fick medarbetare utbildning för att under nästkommande år kunna starta poddsändningar om likarätt med ambitionen att nå ut till fler medarbetare och medborgare. Ett första provavsnitt om normer och aktiva åtgärder spelades in i slutet av året för intern analys och bearbetning.

FOTO: © REGION SKÅNE

FOTO: © REGION SKÅNE

Under höstterminen producerades även en tidning, både på papper och digital, om likarätt för spridning både inom Region Skåne och nationellt. Den innehåller information dels om Region Skånes aktiva likarättsarbete, dels om nästa års Stora likarättsdagar och Stora likarätts gala, där både professionen och allmänheten kan mötas. En regionövergripande tvärprofessionell likarättsgrupp har under året arbetat med att ta fram och aktivt medverka i ovanstående aktiviteter – utbildning, fortbildning, podd, likarättstidning, kongressförberedande arbete – samt med att skapa en detaljerad målbild för 2020 års likarättsarbete.

Region Skånes Stora likarättspris 2019 delas ut till ett team eller en verksamhet som tillhandahåller tjänster och service på ett likvärdigt sätt och som verkar för att medarbetare och medborgare får lika rättigheter och möjligheter. Vinnarna utses av personalnämndens presidium och får 50 000 kronor att använda för studier inom likarättsområdet. I år delades Stora likarättspriset ut till Mentorsverksamheten inom vuxenpsykiatri i Malmö och Trelleborg med motiveringen: *”Ett nytänkande arbetsätt med full delaktighet för de som vården är till för. Arbetsättet att anställa människor som haft eller har en sjukdom visar på stort personfokus”.*

Ökad rekrytering av personer med funktionsnedsättning

Region Skåne ska ha ett hållbart, utvecklande och inkluderande arbetsliv. Satsningen för ökad rekrytering av personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga har fortsatt. En ettårig visstidsanställning erbjuds. Den finansieras utöver av statligt lönestöd av personalnämndens avsatta medel. För att kunna erbjuda en så hållbar anställningssituation som möjligt är målet att respektive enhet ska förlänga anställningen samt ta över kostnaden efter första anställningsåret. Yrkeskategori samt omfattningen på respektive anställning varierar utifrån individens kompetens, förmåga och behov.

Utveckling av regioninterna resursteam

Resursteam ska attrahera erfarna medarbetare med hög kompetens till ett mer flexibelt arbetsätt, ge fler medarbetare tillsvidareanställning, stärka Region Skåne i rollen som attraktiv arbetsgivare och minska beroendet av bemanningsföretag. Utveckling och etablering av resursteam sker på förvaltningsnivå och följs upp i den regiongemensamma arbetsgruppen för oberoende av inhyrd personal. Det finns etablerade resursteam i psykiatri, vid Skånes universitetssjukvård, Helsingborgs lasarett och Ängelholms sjukhus. Under året har en

utredning startats för att ge förutsättningar för likartade villkor i befintliga resursteam, detta som ett första steg mot att finna former för regiongemensamma resursteam.

En god och hälsofrämjande arbetsmiljö

Region Skåne arbetar målinriktat för att vara en attraktiv arbetsgivare och för att kunna erbjuda hälsofrämjande arbetsplatser som skapar förutsättningar för inflytande och delaktighet för medarbetarna. Ur flera aspekter är ett hälsofrämjande arbete viktigt för Region Skåne och de förändringar organisationen står inför. Utifrån demografiska förändringar behöver Region Skåne arbeta målinriktat för att möta invånarnas behov. Det kräver en utveckling av arbetsätt som inkluderar ett hälsofrämjande ledarskap och ett hälsofrämjande förhållningssätt hos medarbetare, i syfte att skapa ett hållbart arbetsliv.

En god arbetsmiljö med fokus på förebyggande och hälsofrämjande arbete bidrar dessutom till att medarbetare och chefer upplever Region Skåne som en attraktiv arbetsgivare, vilket är betydelsefullt för såväl Region Skånes kompetensförsörjning som för kvaliteten i verksamheterna.

Det verksamhetsnära arbetsmiljöarbetet som bedrivs i förvaltningarna utgörs av en rad olika åtgärder som syf-

tar till att skapa hälsofrämjande arbetsplatser. Sedan tidigare bedrivs ett aktivt arbete för att genom hälsofrämjande insatser förebygga ohälsa och sjukskrivningar, med avstamp i en handlingsplan för att minska sjuktalet.

Region Skåne har sedan 2018 arbetat aktivt i projektform för att minska sjukfrånvaron. Genom SKR-projektet *Samverkan för friskare arbetsplatser* har Region Skåne och Region Norrbotten bedrivit ett arbete utifrån de sammanlänkade insatserna *Reko-AG* på individnivå, *Riktat arbetsplatsstöd* på arbetsplatsnivå och *Mötesplats Vård och arbete* på styrnings- och ledningsnivå. Insatsmodellen har omfattat cirka 2 100 medarbetare i Region Skåne. Under 2019 genomförde SKR två utvärderingar där resultaten visar att insatsmodellen gett en förbättrad samverkan mellan aktörer, att modellen var uppskattad och att sjukfrånvaron minskat mer i de deltagande regionerna än i övriga regioner i landet.

Utöver de insatser som görs i hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande syfte tillsattes under våren 2019 en arbetsgrupp för regiongemensamt arbetssätt i arbetsmiljö och rehabilitering. Under året har arbetsgruppen arbetat fram ett strukturförslag för en regiongemensam arbetsmiljö- och rehabiliteringsprocess. Syftet med uppdraget är att framställa och visualisera en förklarad arbetsmiljö- och rehabiliteringsprocess via intranätet med kortfattad vägledning och användbara arbetsmiljöverktyg. Uppdraget fortsätter under 2020 med en inriktning att utveckla förutsättningarna för chefer och medarbetare att arbeta med arbetsmiljön.

Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

Region Skåne genomför årligen en uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet i hela organisationen. Syftet med den årliga uppföljningen är att få en överblick för att förbättra arbetsmiljöarbetet och att uppnå en bättre arbetsmiljö för samtliga medarbetare i Region Skåne. Uppföljningen ska bidra till det förebyggande arbetsmiljöarbetet och hälsofrämjande arbetsmiljöer.

Utifrån 2019 års uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet kan

konstateras att Region Skåne har ett fungerande arbetsmiljöarbete med en positiv trend 2015-2019. I samband med att uppföljning av arbetsmiljöarbetet sker på förvaltningarna upprättas handlingsplaner som anger insatser för behov av förbättringar och utveckling.

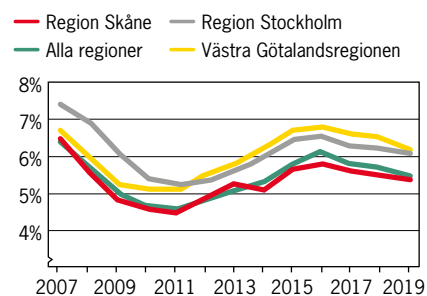
Resultatet av 2019 års uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet visar även på förbättringsområden. Exempelvis uppger 89 procent av arbetsplatserna att Region Skånes policy för hälsofrämjande arbetsmiljö är känd, jämfört med 92 procent 2018. Resultatet visar också på förbättringar under 2019 i förhållande till 2018, bland annat uppger 99 procent av arbetsplatserna att arbetsförhållanden undersöks och bedöms avseende risker i arbetsmiljön som kan leda till ohälsa eller olycksfall i arbetet vid förändring i verksamheten. Motsvarande andel 2018 var 98 procent. Resultatet visar även att 99 procent av arbetsplatserna upprättar skriftliga handlingsplaner för de åtgärder som inte omedelbart vidtas för att förebygga ohälsa och olycksfall, i jämförelse med 98 procent 2018.

Sjukfrånvaron ska minska

Region Skånes sjukfrånvaro minskar under 2019 i förhållande till 2018. Minskningen i sjukfrånvaro uppgår till drygt 0,1 procentenhet. Sjukfrånvaron minskar såväl för kvinnor som för män. Sjukfrånvaron för kvinnor är dock högre än sjukfrånvaron för män, vilket den har varit över tid. I samtliga åldersgrupper som redovisas påvisas en minskning av sjukfrånvaron under 2019 i jämförelse med 2018.

Trenden med minskad sjukfrånvaro är nationell sedan år 2016. Region Skå-

Sjukfrånvaro i procent – jämförelse mellan storstadsregioner och riket*

* I Region Skånes siffra ingår även Folkandvården AB. För alla regioner gäller ett ovägt medeltal.

Frisknärvaro

– andel medarbetare som har sammanlagt 5 eller färre sjukdagar under året (avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

	2019	2018	2017
Kvinnor	58%	56%	56%
Män	72%	71%	71%
Totalt	61%	59%	60%

nes sjukfrånvaro är dock något lägre jämfört med övriga större regioner och lägre än medeltalet för samtliga regioner.

Andelen långtidssjukfrånvaro har minskat under 2019 med 0,9 procentenheter i jämförelse med 2018 och uppgår till 44,6 procent. Andelen medarbetare med sammanlagt fem eller färre sjukdagar under 2019 har ökat jämfört med 2018.

Den framtida kompetensförsörjningen ska säkras

En genomtänkt strategisk kompetensförsörjning är en viktig förutsättning för att klara framtidens uppdrag. För

Sjukfrånvaro – andel av ordinarie arbetstid samt långtidssjukfrånvaro (avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

	2019	2018	2017	Förändring 2019-2018
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	5,4%	5,5%	5,6%	-0,1%
Kvinnor	5,9%	6,1%	6,2%	-0,2%
Män	3,3%	3,4%	3,5%	-0,1%
Åldersgruppen 29 år eller yngre	4,3%	4,6%	4,7%	-0,3%
Åldersgruppen 30-49 år	5,1%	5,1%	5,2%	0,0%
Åldersgruppen 50 år eller äldre	6,2%	6,3%	6,4%	-0,1%
Långtidssjukfrånvaro (60+ dagar) som andel av samtlig sjukfrånvaro	44,6%	45,5%	46,7%	-0,9%

arbetet behövs planeringsverktyg och kompetensförsörjningsplaner. Nämnder och styrelser reviderar årligen sina kompetensförsörjningsplaner utifrån verksamheternas behov och ändrade förutsättningar. Med bland annat dessa kompetensförsörjningsplaner som underlag utarbetas en regional kompetensförsörjningsplan.

Genom ett nära samarbete med förvaltningarna tas gemensamma prioriteringar fram. Kontinuerlig dialog och planering av arbetet sker i arbetsgruppen för kompetensförsörjning med representanter från samtliga förvaltningar. Under 2019 har gruppen haft särskilt fokus på hur rekryteringen kan breddas och hur nya och fler vägar in till arbete kan skapas.

För att ytterligare få kraft i arbetet har två arbetsgrupper med representanter från förvaltningarnas HR- och kommunikationsfunktioner bildats. De har haft till uppgift att arbeta med två identifierade fokusområden: en arbetsgrupp har arbetat med att stärka och utveckla rekrytering och introduktion, den andra har arbetat med marknadsföra jobben. Arbetsgrupperna arbetar för hela Region Skåne.

Rätt använd kompetens

Arbetet med uppgiftsväxling mellan yrkeskategorier pågår framförallt på lokal nivå i verksamheten. De kompetensutvecklingsinsatser som är identifierade i kompetensförsörjningsplanerna genomförs på förvaltningsnivå, men de aktiviteter som berör flera förvaltningar sker på regional nivå. Under 2019 påbörjades en stor satsning för medicinska sekreterare och undersköterskor. Flera andra utvecklingsaktiviteter har genomförts med stöd av medel från Omställningsfonden (TLO-KL).

Kompetensstegar

Det finns tio regionala kompetensstegar, som anpassas till respektive verksamhets uppdrag, behov och kompetensförsörjningsplaner. Kompetensstegarna ska fungera som ett verktyg för att strukturera kompetensutvecklingen för medarbetare. Stegarna beskriver arbetsuppgifter, ansvar och kompetenskrav för olika nivåer, samt är ett verktyg för att tydliggöra kompetensbehoven.

Under året fortsatte arbetet med att anpassa stegarna till respektive verksamhets behov. Förvaltningarna har kommit olika långt i detta arbete varför fortsatt satsning görs på implementering av stegarna och uppföljning. Skånes universitetssjukhus har startat ett pilotprojekt med stöd av kompetensstegen för sjuksköterskor som innebär att ta fram och genomföra ett strukturerat utvecklingsprogram för sjuksköterskor. Syftet är att skapa en hållbar kompetensförsörjning utifrån verksamheternas specifika behov och med hög kvalitet.

Kompetensutvecklingsinsatser för sjuksköterskor

Brist råder framförallt på grundutbildade sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor inom områdena medicin, kirurgi, onkologi, akutsjukvård, barn, operation, anestesi, intensivvård, psykiatri och barnmorskor. Ett flertal insatser krävs för att långsiktigt hantera brist-situationen. Region Skåne gör insatser inom flera områden såsom utbildningsanställningar och utbildningsförmåner vid specialistutbildning, kliniskt basår, handledarutbildning, klinisk funktionsutbildning och konferensverksamhet i form av *Framtidens specialistsjuksköterska*.

Utbildningsanställningar och -förmåner vid utbildning till specialistsjuksköterska

Från den 1 januari 2018 finns ett kollektivavtal med Vårdförbundet gällande utbildningsanställning. En utbildningsanställning är en specifik tjänst som grundar sig i att ett behov finns i verksamheten. Utbildningsanställningen omfattar två år och innebär studier vid lärosätet på halvfart och klinisk utbildning hos arbetsgivaren på 50 procent. För den delen av utbildningen som är förlagd till den kliniska verksamheten ska en individuell utbildningsplan upprättas. Medarbetaren behåller sin grundlön under utbildningen. Förvaltningarna väljer vilka utbildningar som ska prioriteras.

Under 2019 fanns utrymme för 75 utbildningsanställningar per termin. Under året och fram till januari 2020 blev 44 sjuksköterskor klara med sina specialistutbildningar inom områdena akutsjukvård, barn, barnmorska, infektion, kardiologi, kirurgi, medicin, on-

kologi, operation, palliativ vård, psykiatri samt vård av äldre.

Region Skåne hade under året möjlighet att erbjuda 165 sjuksköterskor per termin en utbildningsförmån motsvarande 19 000 kronor per månad. Även här prioriterar förvaltningarna inriktning på utbildningarna utifrån verksamhetens behov.

Under året och fram till januari 2020 examinerades 149 specialistsjuksköterskor inom områdena akutsjukvård, ambulans, anestesi, barn, barnmorska, cytodiagnostik, distriktssköterska, intensivvård, onkologi, operation, palliativ vård, psykiatri och ögonsjukvård.

Kliniskt basår

Syftet med *Kliniskt basår* är att stötta övergången från studerande till yrkesverksam sjuksköterska genom att fördjupa och förankra sina teoretiska och kliniska färdigheter, ge möjlighet till samverkan och utbyte med andra nyfärdiga sjuksköterskor samt vara en arena för reflektion.

Antalet som startar i Kliniskt basår har en direkt och positiv överensstämmelse med hur många som examineras från lärosätena i Skåne. Antalet personer som startar basåret är således högt. Däremot är det ett fåtal som gör alla de tio utbildningsdagarna som ingår i programmet.

En forskningsstudie på masternivå har gjorts under 2019, och den visar till exempel att deltagarna är mycket nöjda med programmet, både innehålls- och formmässigt. De beskriver programmet som värdefullt och som en viktig arena för lärande och reflektion. Kliniskt basår får fortsatt höga betyg i genomförda utvärderingar, 85 procent skattar Kliniskt basår med en 4 alternativt 5 på en 5-gradig skala.

Klinisk fördjupningsutbildning

En *Klinisk fördjupningsutbildning* ges för röntgensjuksköterskor och biomedicinska analytiker. Utbildningen ger dubbelkompetens inom området PET/CT. Under 2018-19 utbildades tio personer, och en ny kurs startade på hösten och drivs vidare våren 2020 för ytterligare tio personer.

FOTO: © REGION SKÅNE

Framtidens specialistsjuksköterska

Syftet med konferensdagen *Framtidens sjuksköterska* är att visa på utvecklingsmöjligheter för sjuksköterskor genom föreläsningar i aktuella och inspirerande ämnesområden. Det ges också möjlighet att ta del av goda exempel på förbättringsarbeten inom hälso- och sjukvård. Årets konferens ägde rum i november med 360 anmälda deltagare.

Kompetensutvecklingsinsatser för undersköterskor, skötare och barnsköterskor

Region Skåne arbetar med kompletterande utbildningsinsatser för att stärka undersköterskans, skötarens och barnsköterskans kompetens i verksamheten och för att främja rätt använd kompetens.

En stor kompetensutvecklingsinsats genomförs för undersköterskor, skötare och barnsköterskor som är anpassat för både nyutbildade och erfarna medarbetare. Utbildningsprogrammet ger deltagarna ökad förståelse och fördjupade kunskaper i både somatisk och psykiatrisk omvårdnad och ska vara värdeskapande för patienten. Totalt kommer 2 200 utbildningsplatser att erbjudas. Utbildningsinsatsningen finansieras via särskilda medel från Omställningsfonden.

Konferensen *Framtidens undersköterska* anordnades återigen 2019 och cirka 350 medarbetare medverkade. Syftet med

konferensdagen är att visa på utvecklingsmöjligheter för undersköterskor genom föreläsningar i aktuella och inspirerande ämnesområden. Programmet fokuserade på digitalisering, framtidens yrkesroll, framtidens vård och den nära vården.

Utbildningsanställningar för undersköterskor, skötare och barnsköterskor

Att utveckla undersköterskerollen är en viktig del för att säkra kompetensförsörjningen. Genom Yrkehögskolan finns möjlighet att erbjuda specialistutbildning för undersköterskor inom olika områden, till exempel ambulanssjukvård. Region Skåne har samarbetat med utbildningsanordnare som har ansökt till Myndigheten för yrkeshögskolan (YH) om att få bedriva utbildningar till specialistundersköterska inom ambulanssjukvård, operation, anestesi, intensivvård, äldres hälsa och psykisk ohälsa. Samarbete pågår kontinuerligt med utbildningsanordnare i Skåne och närliggande län för att kunna erbjuda fler specialistutbildningar genom Yrkehögskolan.

Det begränsade antalet utbildningar att söka till och den alltför korta framförhållningen för att söka och marknadsföra nya utbildningar begränsade möjligheterna att planera och marknadsföra utbildningen. Endast 8 av de planerade 18-20 utbildningsanställning-

arna kunde därför startas upp under året. Dessutom avser satsningen utbildningsanställningar, som innebär studier på deltid och kliniskt träning på deltid, och då det enbart är ett fåtal YH-utbildningar som ges på deltid begränsas möjligheterna. Utbildningarna har oftast flera starter de kommande tre åren vilket gör att möjligheten ökar att söka framöver.

Kompetensutvecklingsinsatser medicinska sekreterare

För att möta den förändrade yrkesrollen för medicinska sekreterare och verksamheternas behov inför Skånes digitala vårdssystem (SDV) erbjuds medicinska sekreterare en kompetensutvecklingsinsats. Insatsen bedrivs som ett projekt och består av en utbildningsdag per månad på tre orter i Skåne med start hösten 2019. Medel från Omställningsfonden (TLO-KL) har beviljats. Insatsen omfattar både en gemensam baskompetens samt spetskompetens inom vissa områden. Projektet beräknas pågå till och med juni 2020 och drygt 1 200 utbildningsplatser kommer att erbjudas.

Konferensen *Framtidens medicinska sekreterare* har genomförts under våren med fokus på digitalisering, SDV och rollen som medicinsk sekreterare. På konferensen medverkade 500 medicinska sekreterare. Ytterligare en konferens har planerats för våren 2020.

FOTO: © REGION SKÅNE

Kompetensutvecklingsinsatser handledare

Cirka 8 000 studenter inom vårdrutorna handleds i Region Skåne årligen, därtill handleds nyanställda. För att möta och tillgodose det behov som finns av handledare med kompetens på olika nivå i organisationen har det under våren 2019 erbjudits handledarutbildningar om fyra dagar på olika orter i Skåne. Utöver dessa utbildningar har tre temadagar anordnats, vilka gav möjlighet att fördjupa sina kunskaper om att handleda någon som har svenska som andraspråk. Under perioden har cirka 200 medarbetare, av olika yrkeskategorier, tagit del av någon av utbildningsinsatserna.

För att kunna erbjuda något fler utbildningstillfällen än vad som från början planerats för hösten 2019 har medel sökts och beviljats från Omställningsfonden (TLO-KL). Medel från Omställningsfonden har även sökts och beviljats för kompetensutvecklingsinsatser för handledare under år 2020.

En forskningsrapport, *Handledning och kompetensförsörjning inom sjukvården – hänger det ihop?*, har tagits fram av Malmö universitet där handledarens roll i kompetensförsörjningsarbetet undersökts. Fortsatt arbete utifrån resultatet planeras pågå under 2020.

Kompetensförsörjning läkare

Fortsatt brist råder vad gäller specialistläkare inom ett antal specialiteter, exempelvis inom allmänmedicin, psykiatri, klinisk patologi och radiologi.

Under våren genomfördes den årliga läkarbemannings- och ST-undersökningen. Undersökningen ger en bild av läkarbemanningen samt en prognos för tillgången på läkare 5 respektive 10 år fram i tiden. Prognoserna används till kompetensförsörjningsplaner på olika nivåer samt som underlag för prioritering av specialiseringstjänstgöring mellan olika specialiteter.

Den särskilda beredningsgruppen för ST inom allmänmedicin har under året fortsatt sitt arbete för att säkerställa nulägesbilden vad gäller tillgång till allmänmedicinsk kompetens, bedöma tillgång och behov av allmänmedicinsk kompetens i ett tioårsperspektiv samt ge förslag till åtgärder för att säkra tillgången till allmänmedicinsk kompetens på såväl kort som på lång sikt.

Praktisk tjänstgöring för psykologer

Den praktiska tjänstgöringen för psykologer (PTP) pågår under ett år efter psykologexamen. Tjänstgöringen är en förutsättning för legitimation som psykolog. Regional studierektor för PTP ansvarar för ett årlångt PTP-program

som bland annat innefattar föreläsningar och studiebesök. Kontinuerliga handledarträffar och handledarutbildningar anordnas.

Kompetensförsörjning – äldre medarbetare

Att sätta fokus på äldre medarbetare i arbetslivet är en personalpolitisk fråga om bland annat mångfald, men framför allt har äldre medarbetare stor betydelse för kompetensförsörjningen. Den kompetens som äldre medarbetare har uppnått under ett långt arbetsliv är viktig att behålla i organisationen.

Frågan om äldre medarbetares bidrag till kompetensförsörjningen uppmärksammas allt mer, men ännu utnyttjas befintligt regelverk för att främja att medarbetaren kvarstår som yrkesverksam i alltför begränsad omfattning. På sikt bedöms regelverket dock få stor betydelse, särskilt för nyckelpersonal som exempelvis läkare inom primärvården. Region Skåne har fattat beslut om att fortsätta utveckla handledarrollen och att genomföra insatser för äldre medarbetares möjligheter till handledaruppdrag. Exempelvis deltar äldre medarbetare med erfarenhet inom hälso- och sjukvård som mentorer inom satsningen Kliniskt basår för nyutexaminerade sjuksköterskor.

Rekrytering av personer med utbildning i annat land

Det finns en stor potential i att ta till vara kompetensen hos redan utbildade personer som kommer till Sverige från andra länder. Region Skåne beslutade 2015 om ett introduktionsprogram för utomeuropeiskt utbildade personer med legitimationsyrken, för att stödja och korta vägen till den skånska arbetsmarknaden, ett så kallat *Snabbspår*. År 2017 togs beslut om att etablera ett internationellt kompetenscentrum för utlandsutbildade. Syftet är att ytterligare tydliggöra erbjudandet för utlandsutbildade som vill arbeta inom Region Skåne och samordna den introduktion och den komplettering som krävs för att erhålla svensk legitimation. Under 2016-2019 har 130 utlandsutbildade personer med legitimationsyrken gjort språkauskultation inom Region Skånes verksamheter. Syftet med sådan språkauskultation

kultation är att ge den utlandsutbildade möjlighet att träna svenska språket i hälso- och sjukvårdsmiljö och samtidigt ges de en inblick i hur svensk sjukvård är organiserad och möjlighet till ett nätverk i professionen.

Under 2016-2019 har cirka 50 läkare gjort provtjänstgöring och erhållit svensk legitimation. Region Skåne har knutit till sig värdefull kompetens såsom läkare som i sina hemländer arbetat som urologer, akutläkare, radiologer, ögonläkare med flera. 22 sjuksköterskor har gjort sin praktiska tjänstgöring och arbetar nu i Region Skåne som legitimerade sjuksköterskor. Ytterligare cirka 10 sjuksköterskor arbetar som undersköterskor och förbereder sig för det kunskapsprov som är ett av kraven för en svensk legitimation. Ett fåtal fysioterapeuter och någon biomedicinsk analytiker har också klarat kraven för svensk legitimation.

Region Skåne, Arbetsförmedlingen och Medicinska fakulteten vid Lunds universitet har gjort en trepartsöverenskommelse om en utbildning för läkare utbildade utanför EU/EES. Läkarna erhåller en förberedande teoretisk och klinisk utbildning inför det kunskapsprov som Socialstyrelsen genomför som ett av kraven för att erhålla svensk legitimation. Utbildningen pågår cirka tre månader och under 2017-2019 har 85 läkare gått denna utbildning.

Utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser

Region Skåne och Arbetsförmedlingen har tillsammans identifierat ett antal målgrupper för vilka anställningsbarheten är relativt låg utifrån ett antal faktorer. Utmaningar som finns för dessa grupper kan vara funktionsnedsättning, svenska språket eller avsaknad av svensk legitimation som försvårar inträde på svensk arbetsmarknad. Syftet med insatserna är att locka till sig nya grupper och attrahera framtida medarbetare för att klara den framtida kompetensförsörjningen.

Extratjänster

Region Skåne har anställt medarbetare på så kallade extratjänster, ett statligt anställningsstöd som administreras av Arbetsförmedlingen. Målgruppen är

personer som är nyanlända eller har varit arbetslösa i mer än 450 dagar. Sedan sommaren 2017 har cirka 250 medarbetare anstälts på extratjänster, varav merparten tillhör målgruppen nyanlända. De flesta har fått anställning på ett år, som sedan kunnat förlängas ytterligare ett år. Extratjänster finns nu inom samtliga sjukvårdsförvaltningar och satsningen är mycket uppskattad av såväl verksamheter som medarbetare. Bland medarbetare med extratjänst finns ett uttalat intresse för att utbilda sig till vårdrelaterade yrken och ett flertal har påbörjat utbildningar, till exempel till undersköterska och tandsköterska. Andra har valt att läsa svenska och komplettera tidigare studier för att bli behöriga till högskoleutbildningar.

Under första halvåret 2019 hade cirka 150 medarbetare en extratjänst i Region Skåne, varav ett 50-tal avslutades innan sommaren och i augusti 2019 fanns drygt 90 extratjänster i Region Skåne. Arbetsförmedlingen annonserade under tidig höst att de inte skulle erbjuda anställningsstödet extratjänst efter årsskiftet, ett beslut som senare reviderades. På grund av det inledande beskedet så avslutades ett antal anställningarna i denna form och i december 2019 fanns cirka 40 extratjänster kvar i Region Skånes verksamheter.

Studentmedarbetare

Syftet med studentmedarbetare är att underlätta övergången från studier till arbete, men det är också ett viktigt led i Region Skånes arbete för att vara en attraktiv arbetsgivare. Arbetsuppgifterna består av ett avgränsat och för studentens studier kvalificerat projekt eller arbetsområde där studenterna arbetar som mest 15 timmar i veckan under maximalt två terminer. Samtliga förvaltningar har studentmedarbetare någon gång under året. Satsningen är mycket uppskattad både av studenter och av Region Skåne som arbetsgivare och flera studentmedarbetare har efter studentmedarbetaruppdraget fått anställning.

Tekniksprånget

Tekniksprånget är en satsning som initierats av Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien och ett flertal företag, kom-

muner och regioner i Sverige har anslutit sig till satsningen. Syftet med Tekniksprånget är att ge ungdomar med slutförd gymnasieutbildning inom naturvetenskap eller teknik en inblick i ingenjörsyrket och därmed locka till högskolestudier inom dessa områden. Ungdomarna praktiserar i fyra månader och under 2019 har två platser funnits hos förvaltningen Medicinsk service. Här ges möjlighet att visa bredden av tekniska yrken inom verksamheten samt synliggöra sig som en attraktiv arbetsgivare.

Samarbete med Försvarsmakten

En avsiktsförklaring har tecknats med Försvarsmakten i syfte att stärka en framtida gemensam kompetensförsörjning. Samarbetet ska stärka parternas långsiktiga kompetensförsörjning med fokus på ungdomars insteg på arbetsmarknaden, mångfald på arbetsplatserna och möjlighet till karriärväxling genom hela yrkeslivet. Avsiktsförklaringen har bidragit till att Region Skånes medarbetare fått ett ökat intresse för Försvarsmaktens verksamhet och allt fler medarbetare och verksamheter efterfrågar information om hur ett samarbete kan se ut.

Oberoende av inhyrning från bemanningsföretag

Under två år har regionerna tillsammans nationellt samarbetat för att minska beroendet av inhyrd personal. Målet är en stabil och varaktig bemanning med egna medarbetare i den löpande verksamheten för att värna patientsäkerhet, arbetsmiljö och ett kvalitetssäkrat utbildningsuppdrag.

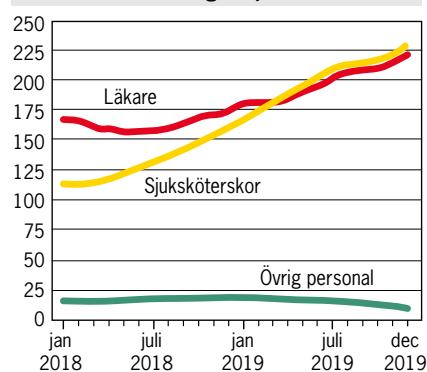
Arbetet med att minska beroendet av inhyrning från bemanningsföretag till Region Skånes hälso- och sjukvård fortsätter, och sedan mars 2019 finns en arbetsgrupp med representation från samtliga sjukvårdsförvaltningar. Gruppen arbetar med att hitta gemensamma insatser, en av insatserna är att inrätta fler resursteam i Region Skåne. Resursteamerna ska attrahera erfarna medarbetare som vill arbeta på ett mer flexibelt sätt och därmed konkurrera med de externa bemanningsföretagen. Det sker en översyn av villkor i de sjukhusdrivna resursteamerna, med ambitionen att dessa ska vara lika i hela regionen.

Kostnader för inhyrd personal från bemanningsföretag

(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

	2019	2018	Förändring mnr	Förändring %
Läkare	221,5	170,4	51,0	29,9%
Sjuksköterskor	228,3	161,5	66,8	41,3%
Övriga	9,0	17,7	-8,7	-49,3%
Totalt	458,7	349,6	109,0	31,2%

Kostnadsutveckling (miljoner kronor)

Trots ett aktivt arbete med att minska beroendet av inhyring ses ett ökande behov, framför allt av sjuksköterskor, såväl inom primärvård som somatisk och psykiatrisk vård. Det ses även en ökning av läkarinhyring, främst till primärvården men också till den specialiserade somatiska vården. Psykiatrin har fortsatt ingen inhyring av läkare.

Förenkla och utveckla HR-stödet

Under 2019 har arbetet fortsatt för att öka utvecklingstakten i det verksamhetsnära HR-stödet. Strukturella förändringar beslutades under hösten 2019 med syfte att öka takten i förbättrings- och utvecklingsarbetet av stödsystem för HR under 2020. Likaså fortsatte implementeringen av ett professionellt personaladministrativt stöd till Region Skånes chefer som syftar till att avlasta chefer från personal- och löneadministrativa arbetsuppgifter.

Region Skånes verksamheter har behov av ett regiongemensamt IT-stöd och arbetssätt för verksamhetsanpassad schemaläggning och bemanning. Projektet *Personal och bemanningsplanering – SDV (PoBPlan-SDV)* startades upp under året.

Arbetet med att utveckla Region Skånes gemensamma infrastruktur för kompetensutveckling och lärande, med förbättrad samordning av insatser, regiongemensamma arbetssätt och verktyg, har fortsatt. Syftet är att kraftsamla för att tillhandahålla stödfunktioner som möjliggör tillgänglig och effektiv introduktion och kontinuerlig kompetensutveckling för chefer och medarbetare. Med en ny förvaltningsorganisation blir *Utbildningsportalen* en regiongemensam resurs för support och utveckling av IT-stödet. En ny expertstödsfunktion för produktion och stöd kring framtagande och uppdatering av digitala utbildningar och lärandestöd har inrättats. Dessa resurser kommer även vara delaktiga i SDV:s träningsprojekt både i en rådgivande roll och resurs för produktion av digitalt utbildningsmaterial.

Region Skånes medarbetare i siffror

Den 31 december 2019 hade Region Skåne 34 665 månadsavlönade medarbetare inom förvaltningsdriven verk-

samhet, en ökning med 571 medarbetare jämfört med föregående år. Reducerat för externa verksamhetsövertag är ökningen 514 medarbetare, vilket motsvarar en ökning med 1,5 procent.

Noteras bör att i den totala volymen medarbetare ingår medarbetare verksam i arbetet med SDV. Dessa är drygt 100 fler än 2018.

De flesta personalgrupper ökar. De tre personalgrupper som ökat mest i absoluta tal är undersköterskor och skötare med flera, handläggare samt icke specialistkompetenta läkare.

Personalarlighet

Den externa personalarligheten, alltså andelen tillsvidareanställda som lämnar Region Skåne som arbetsgivare, uppgick för Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet till 10,2 procent under 2019. Detta är en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med 2018. Utöver de som lämnat Region Skåne som arbetsgivare bytte 11,7 procent av de tillsvidareanställda arbetsplats inom

Antal månadsavlönade i Region Skåne¹

(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet samt särredovisat Folk tandvården AB)

Avser förhållandet	2019	2018	Förändring antal	Förändring %
den 31 dec respektive år				
Förvaltningsdriven verksamhet totalt	34 665	34 094	571	1,7%
Gamla Kryh övergångslösning		46	-46	-100,0%
Gamla Sund övergångslösning	3	34	-31	-91,2%
Kollektivtrafiknämnd	429	410	19	4,6%
Kulturnämnd	32	34	-2	-5,9%
Medicinsk service	2 009	1 972	37	1,9%
Patientnämnd	18	17	1	5,9%
Personalnämnd	4	9	-5	-55,6%
Primärvårdsnämnd	4 264	4 154	110	2,6%
Psykiatri, Rehabilitering o hjälpmedelsnämnd	4 054	3 997	57	1,4%
Regional utvecklingsnämnd	57	52	5	9,6%
Regionstyrelsen	888	797	91	11,4%
Revision	9	6	3	50,0%
Servicenämnd	2 384	2 344	40	1,7%
Sjukhusstyrelse Ängelholm	550	567	-17	-3,0%
Sjukhusstyrelse Hässleholm	584	560	24	4,3%
Sjukhusstyrelse Helsingborg	3 150	3 084	66	2,1%
Sjukhusstyrelse Kristianstad	2 149	2 125	24	1,1%
Sjukhusstyrelse Landskrona	332	305	27	8,9%
Sjukhusstyrelse SUS	12 248	12 148	100	0,8%
Sjukhusstyrelse Trelleborg	520	494	26	5,3%
Sjukhusstyrelse Ystad	989	953	36	3,8%
Södra regionvårdsnämnden	6	6	0	0,0%
207 Folk tandvården Skåne AB	1 484	1 474	10	0,7%

1. Observera att viss differens kan råda mellan totalsumman och summan av raderna, då ett fåtal har anställningar på mer än en (1) förvaltning.

Antal månadsavlönade medarbetare per personalgrupp¹ (AID)

(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet, grupper med minst 300 anställda redovisas)

Avser förhållandet den 31 dec respektive år	2019	2018	Förändring antal	Förändring %
Förvaltningsdriven verksamhet totalt	34 665	34 095	570	1,7%
Sjuksköterskor	8 824	8 837	-13	-0,1%
Undersköterskor, skötare m fl	7 112	6 944	168	2,4%
Läkare specialistkompetenta	2 837	2 809	28	1,0%
Administratörer, vård	2 071	2 057	14	0,7%
Handläggare	1 988	1 879	109	5,8%
Läkare icke specialistkompetenta	1 981	1 906	75	3,9%
Administratörer	1 507	1 389	118	8,5%
Ledningsarbete	1 471	1 521	-50	-3,3%
Biomedicinska analytiker	953	979	-26	-2,7%
Fysioterapeut	794	782	12	1,5%
Kurativt och socialt	671	649	22	3,4%
Städ-, tvätt och renhållningsarbete	610	612	-2	-0,3%
Psykologer	605	586	19	3,2%
Barnmorskor	592	590	2	0,3%
Övriga specialiteter inom hälso- och sjukvård	522	477	45	9,4%
Vaktmästeri, trädgård, anläggning m m	418	435	-17	-3,9%
Arbets terapeuter	396	387	9	2,3%
Övriga	1 329	1 269	60	4,7%

1. Observera att viss differens kan råda mellan totalsumman och summan av raderna, då ett fåtal har anställningar på mer än en (1) förvaltning

Antal bisysslor

	Antal medgivna bisysslor		Antal avslagna bisysslor	
	Med koppling till Region Skåne	Utan koppling till Region Skåne	Med koppling till Region Skåne	Utan koppling till Region Skåne
Läkare	76	200	-	-
- Förtroendeskadlig	-	-	1	-
- Arbetshindrande	-	-	-	-
- Konkurrerande	-	-	-	-
Sjuksköterska ¹	30	78	-	-
Undersköterska	4	34	-	-
Psykolog	2	9	-	-
- Förtroendeskadlig	-	-	-	-
- Arbetshindrande	-	-	-	-
- Konkurrerande	-	-	1	-
Kurator	-	15	-	-
- Förtroendeskadlig	-	-	-	-
- Arbetshindrande	-	-	-	-
- Konkurrerande	-	-	1	-
Chef	-	24	-	-
Övriga ²	79	109	-	-
- Förtroendeskadlig	-	-	1	-
- Arbetshindrande	-	-	1	-
- Konkurrerande	-	-	5	-
Totalt	191	469	10	-

1. Observera att Sus har med biomedicinska analytiker
2. Understigande 10 i antal.

Region Skåne under januari-november 2019, detta är en minskning av den interna personalrörligheten med 0,2 procentenheter jämfört med samma period 2018.

Bisysslor

I tabellen nedan redovisas antalet medgivna och avslagna bisysslor som har anmälts och prövats år 2019. Tabellen återspeglar inte det totala antalet bisysslor i Region Skåne då en anmälan kan avse längre period än ett år. Revisorerna har under året genomfört en granskning av bisysslor i Region Skåne. Syftet med granskningen har varit att bedöma om hanteringen av anställdas bisysslor sker på ett ändamålsenligt sätt i enlighet med gällande beslut, riktlinjer och rutiner samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Rapporten har skickats för yttrande under första kvartalet 2020, beträffande de förbättringsområden revisorerna har föreslagit.

Läs mer i:

- Personalnämndens verksamhetsberättelse

Region Skånes samlade ekonomi

Finansiella mål

Enligt kommunallagen ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Regionfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Region Skånes riktlinjer för god ekonomisk hushållning, som fastställdes av fullmäktige i oktober 2013, utgår från att Region Skånes finansiella ställning ska stärkas och att skattemedlen ska användas effektivt. En långsiktigt stark ekonomi är en förutsättning för att trygga verksamheten och därmed ge Skånes invånare en god service i form av säker och lättillgänglig hälso- och sjukvård samt kollektivtrafik. För att nå god ekonomisk hushållning krävs strikt acceptans och respekt för de finansiella målsättningarna. De finansiella målen för 2019 som regionfullmäktige fattat beslut om är:

• Resultatmål

Region Skånes resultat ska över en rullande femårsperiod uppgå till minst 2 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Resultatet ska också årligen uppfylla det lagstadgade balanskravet.

Region Skånes budgeterade resultat 2019 uppgick till 1 000 miljoner kronor och utfallet blev 1 056 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,5 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. På kort sikt uppnås därmed 2-procentsmålet och budgeterat resultat uppnås. Under den senaste femårsperioden 2015-2019 har resultatet uppgått till 1 339 miljoner kronor vilket motsvarar 0,7 procent av de samlade intäkterna. Därmed uppnås inte det långsiktiga resultatmålet.

• Finansieringsmål

Investeringar ska så långt möjligt finansieras med egna medel. Upplåning kan

användas för att delfinansiera större investeringsprojekt. Under 2019 bör självfinansieringsgraden (årets resultat och avskrivningar i förhållande till investeringsbelopp) uppgå till minst 50 procent för att inte äventyra skuldsättningsmålet. Resultatet och avskrivningarna bidrog 2019 med 2 560 miljoner kronor till finansieringen av investeringarna. Investeringarna uppgick till 4 240 miljoner kronor och därmed blev den totala självfinansieringsgraden 60,3 procent. Utfallet 2019 innebär att finansieringsmålet uppnås.

• Skuldsättningsmål

Region Skånes externa räntebärande nettolåneskuld får högst uppgå till 25 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag.

Region Skånes externa nettolåneskuld, exklusive pensionsskuld, uppgick till 6 386 miljoner kronor vid årsskiftet. Skulden motsvarar 15 procent av de samlade intäkterna och därmed klaras skuldsättningsmålet med bred marginal 2019.

Balanskravet

Det lagstadgade balanskravet innebär en miniminivå där intäkterna varje år måste balansera kostnaderna. Ett negativt balanskravsresultat ska återställas inom tre år.

Det ingående återställningskravet 2019

uppgick till 1 808 miljoner kronor. Med 2019 års balanskravsresultat som blev 926 miljoner kronor, uppgår Region Skånes återställningskrav till 882 miljoner kronor för perioden 2017-2019. Återstående återställningskrav för 2017 och 2018 täcks inom budgeterat resultat för 2020 i beslutad verksamhetsplan och budget 2020 med plan 2021-2022.

Omvärldsanalys

Den svenska bruttonationalprodukten (BNP) ökade med 1,2 procent 2019 jämfört med 2018. Konjunkturer stagnerade och därmed upphörde ökningen av arbetade timmar, vilket hade en återhållande effekt på skatteunderlaget. Det motverkades dock till betydande del av att timlönerna (Nationalräkenskapernas definition) steg i den snabbaste takt vi sett efter finanskrisen. Lönesummans ökning bidrog därmed starkt till att den underliggande skatteunderlagstillväxten blev hyfsad. Trots en tydlig försvagning i den globala industrikonjunkturen och svag världshandel har den svenska utrikeshandeln gått starkt 2019. Den oväntat starka exporten följer sannolikt på den också oväntade försvagningen av den svenska kronan men att importen har ökat betydligt långsammare än exporten har också varit avgörande. Bidraget till BNP från nettoexporten står för nästan hela (mer än 90 procent) den ökning som BNP beräknas till för 2019.

Balanskravsberäkning 2019

	Miljoner kronor
Årets resultat enligt resultaträkningen	1 056
Justering för realisationsvinster	-28
Orealiserade kursförluster i värdepapper	0
Återförda orealiserade kursförluster i värdepapper	-7
Justerat resultat enligt fullfondering	1 021
Justering för redovisning enligt blandmodell	-95
Balanskravsresultat	926
Synnerliga skäl	0
Ingående återställningskrav	-1 808
Utfående återställningskrav	-882

Stämningssläget bland hushållen har 2019 varit mer pessimistiskt än normalt, det svagaste sedan 2012 (enligt KI-barometern). Tillväxten i hushållens konsumtion är svag, cirka 1 procent för helåret 2019, men det följer delvis av perioden av svag bilförsäljning, som började redan sommaren 2018.

Redan under loppet av 2019 har antalet arbetade timmar i princip stått still. 2020 väntar en svagare arbetsmarknad och långsammare inkomstökningar. Sysselsättningsgraden antas sjunka något och andelen arbetslösa beräknas fortsätta stiga under 2020. Den pågående avmattningen leder nästa år till att skatteunderlagstillväxten reellt sett faller till den lägsta ökningstakten på tio år och beräknas uppgå till 0,5 procent. Konjunkturen fortsätter därmed att försägas och mot slutet av 2020 nås ett läge som kan beskrivas som "mild lågkonjunktur".

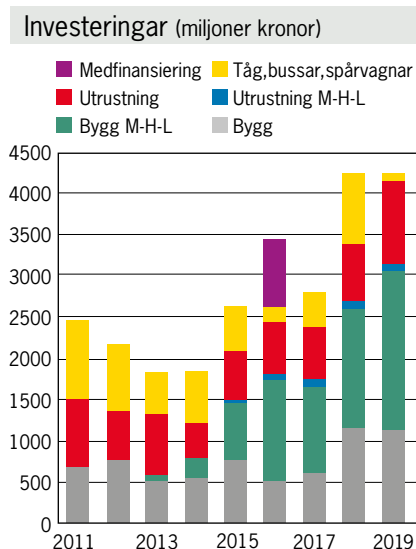
De svenska regionerna redovisade 2019 ett överskott, beräknat enligt blandmodellen, på 8 931 miljoner kronor. Resultatet 2018 uppgick till 547 miljoner. Motsvarande resultat för regionkoncernerna var 9 483 miljoner 2019 och 977 miljoner 2018. Prisutvecklingen i

regioner (LPIK) beräknades till 2,0 procent och exklusive läkemedel till 2,9 procent. Konsumentprisindex (KPI) ökade med cirka 1,8 procent under 2019.

(Källor Omvärldsanalys: SKL och SCB)

Investeringar

Region Skåne är i genomförandefasen av flera mycket stora investeringar inom såväl hälso- och sjukvården som kollektivtrafiken. 2018 innebar en kraftigt

ökad investeringsutgift jämfört med tidigare år. Utfallet 2019 är på samma nivå som föregående år men 2018 års stora utgifter i Pågatåg har ersatts med en ökning av bygginvesteringarna i hälso- och sjukvården och i immateriella investeringar framförallt Skånes digitala vårdssystem (SDV).

Budgeten för Region Skånes investeringar under 2019 var 5 065 miljoner kronor och utfallet blev 4 240 miljoner kronor. Trots ett historiskt högt utfall var det 825 lägre än budget. Ungefär 600 miljoner kronor av överskottet är kopplat till byggobjekt i hälso- och sjukvården.

Bygginvesteringar

Inför budget 2019 beräknades investeringarna i bygginvesteringar till 3,6 miljarder varav huvuddelen inom hälso- och sjukvården och då framförallt inom utvecklingsplaneobjekten i Malmö, Helsingborg och Lund, som går under samlingsbeteckning NSX, (Nya Sjukhusområdet i X). Dessutom avsattes medel i budgeten för tre större byggprojekt utanför hälso- och sjukvården, de på för Öresundståg i Hässleholm, spårvagnar i Lund samt för bussar i Lund

Resultatbegrepp

Region Skånes årsredovisning 2019 är kommenterad utifrån regionresultatet beräknat enligt fullfonderingsmodell om inte annat specifikt anges. Nedan ges en förklaring till vad som ingår i de olika resultatbegreppen:

Årets resultat/Periodens resultat

Resultatet på sista raden i resultaträkningen. Här ingår samtliga kostnader och intäkter.

Resultat exklusive jämförelsestörande poster

Från årets resultat frånräknas större ekonomiska händelser, >60 mnkr, av engångskaraktär som just stör jämförelser med tidigare år, men inte kan anses främmande för verksamheten. Exempel på poster som förekommit de senaste åren är realisationsvinster eller förluster och återbetalning av försäkringspremier från AFA.

Balanskravsresultat

Balanskravet är lagstadgat i den kommunala

redovisningslagen och innebär att intäkterna ska vara större än kostnaderna. Om balanskravsresultatet är negativt ska underskottet återställas inom tre år. Balanskravsresultatet beräknas i en så kallad balanskravsutredning som utgår från årets resultat, som minskas med reavinsterna och justeras för reservering och användning av resultatutjämningsreserv. I Region Skånes balanskravsutredning görs också en justering för pensionskostnader enligt blandmodell.

Regionresultat och koncernresultat

Region Skånes resultat är summan av alla resultat för de nämnder och styrelser som ingår i regionen. I koncernresultatet inräknas, förutom Region Skånes nämnder och styrelser, även koncernbolagen Region Skåne Holding AB och Folkvandvården Skåne AB.

Blandmodell och fullfonderingsmodell

Blandmodell och fullfonderingsmodell är två olika modeller för redovisning av pensions-

kostnader. Blandmodellen är lagstadgad sedan 1998, och ersatte då rådande praxis som var fullfondering.

I fullfonderingsmodellen är pensioner intjänade före 1998 upptagna som en skuld i balansräkningen och värdesäkring bokförs som en kostnad i resultaträkningen. I blandmodellen redovisas inte pensioner intjänade före 1998 som en skuld, och värdesäkring av skulden (ränta, inflation antaganden om livslängd) redovisas inte som en kostnad i resultaträkningen. Däremot redovisas utbetalningarna av pension intjänad före 1998 som en kostnad i resultaträkningen.

När pensionsutbetalningarna för pension intjänad före 1998 är högre än kostnaden för värdesäkring på denna skuld blir kostnaderna högre och resultatet sämre i blandmodellen än i fullfonderingsmodellen. Kostnaden för Region Skåne 2019 blev 95 miljoner kronor mer med beräkning enligt blandmodell jämfört med fullfonderingsmodell.

FOTO: © REGIONFASTIGHETER

FOTO: © JOHAN WESSMAN

och Malmö. Det samlade utfallet för bygginvesteringar inklusive kreditivränta blev 3,1 miljarder.

Nedan beskrivs status för objekt med en investeringsbudget på över 100 miljoner kronor. Mer detaljerade beskrivningar av statusen för de strategiska sjukvårdsinvesteringarna har under 2019 lämnats till regionstyrelsen i juni och december.

Pågående bygginvesteringar inom kollektivtrafiken

- **Öresundstågsdepå i Hässleholm**

Region Skåne ingår som största svenska part i samarbetet kring Öresundstågs- trafik. Verkstadskapaciteten för att säkerställa hög service och kvalitet i den dagliga skötseln och underhållet av Öresundstågen är idag otillräcklig. Regionfullmäktige godkände i februari 2017 en investering om 1,5 miljarder varav 1,4 miljarder bygginvestering och 0,1 miljard utrustning för att bygga en ny tågdepå i Hässleholm. Inledande markentreprenader påbörjades under 2017 och tidigt 2018 startade byggproduktionen. Anläggningen färdigställdes under senhösten 2019 och som en del av intrimningen av anläggningen rullade det första tåget in för tester av utrustningen i december. Slutbesiktning sker i mars 2020 och formell invigning sker sista veckan i maj. Den 1 juni lämnas anläggningen över till hyresgästen Öre-

sundstågs AB. Depån kommer att drivas av en extern operatör som upphandlats under 2019 av Öresundståg. Under hösten 2020 kommer driften av anläggningen trimmas in och full drift sker i december i samband med ny tidtabell. Sammanlagt bedöms 150 personer arbeta på depån när den är i full drift. Det sammanlagda utfallet i anläggningen inklusive utrustning till och med 2019 är 1,4 miljarder och utfallet under 2019 blev 572 miljoner kronor varav 79 utrustning. Den samlade prognosen är i enlighet med budget.

- **Spårvagnsdepå i Lund**

Arbetet med att etablera spårvägstrafik i Lund fortsätter. Region Skåne ska stå för spårvagnar och spårvagnsdepå. Under 2018 genomfördes en upphandling av uppförandet av depå i två etapper. I beslut om medelstilleddelning av etapp två i december 2018 utökades budgeten till 270 miljoner kronor. Under 2019 har entreprenaden av husbyggnationen pågått. Depån väntas stå klar under 2020. Utfallet under året har varit 175 miljoner kronor vilket gör att det samlade utfallet till och med 2019 uppgår till 239 miljoner kronor. Prognos är 290 miljoner kronor.

- **Bussdepåer Malmö och Lund**

Region Skåne har i avsiktsförklaringar med Lunds kommun och Malmö stad

konstaterat att den fortsatta utvecklingen av städerna förutsätter etablering av nya och moderna bussdepåer. Tillsammans med städerna skapas de bästa förutsättningarna för att etableringen av nya bussdepåer sker på geografiskt optimal plats med minsta möjliga miljöpåverkan och bästa trafikekonomin.

Av avsiktsförklaringarna framgår att i Lund har kommunen och Region Skåne enats om att etablera en ny depå på Gastelyckan och i Malmö har parterna enats om att etablera två nya bussdepåer, en norr om Malmös centrala delar och en i anslutning till trafikplats Lockarp.

För Region Skåne har regionfastigheter, tillsammans med Skånetrafiken och kommunerna, påbörjat arbetet med att mer detaljerat utreda förutsättningarna för etablering av nya depåer i Malmö och Lund. Regionstyrelsen har tilldelat planeringsmedel under 2019 och i budget 2020 har medel avsatts under regionstyrelsen för genomförande för kollektivtrafiknämnden att avropa. Tidiga indikationer pekar på en sammanlagd investeringsnivå kring 1 miljard kronor.

Pågående bygginvesteringar inom hälso- och sjukvårdssektorn

- **Nya sjukhusområdet i Malmö**

Det pågår sedan flera år ett arbete för att genom nybyggnation knyta samman och koncentrera verksamheten på sjuk-

husområdet i Malmö med utgångspunkt från akut- och infektionsbyggnaden. Regionstyrelsen fastslog i december 2013 inriktningen för det fortsatta arbetet med sjukhusområdet. I en första fas revs äldre byggnader och två större ersättningsbyggnader etablerades. Dessa åtgärder möjliggjorde att ytterligare äldre byggnader kunde rivas för att bereda plats åt två nya vårdbyggnader och en servicebyggnad. De nya byggnaderna är nu under uppförande. Totalt tillförs sjukhusområdet drygt 150 000 nyproducerade kvadratmeter. Under 2019 har riktpristdiskussioner skett med entreprenörerna avseende både vårdbyggnad och servicebyggnad. Dessa har framförallt när det gäller vårdbyggnaderna inneburit avvikelser relativt tidigare bedömningar och en översyn av potentiella besparingar i projektet har genomförts. Bland annat har antalet teknikplan kunnat minskas, och vårdnära administrativa ytor som tidigare planerats som ombyggnationer har kunnat placeras i nybyggnationerna. Detta är positivt för verksamheten, samtidigt som det innebär en samlad lägre utgift.

Ett beslut om att inte producera kyla och värme på sjukhusområdet har också inneburit minskade investeringsutgifter. Trots detta har den samlade effekten av riktpristdiskussionerna inneburit att riskreserven i projektet har behövts minska med 400 miljoner kronor. Avtal med entreprenörerna tecknades under hösten 2019. Förutom en minskad riskreserv och en rad besparingsåtgärder har förhandlingarna inneburit en tidsmässig förskjutning med tre månader av byggentreprenaden för en av vårdbyggnaderna, vilket påverkat utfallet under 2019. Arbetena på sjukhusområdet beräknas med nuvarande tidplan pågå till 2024. Under året har 1 100 miljoner kronor investerats i byggnader inom ramen för NSM vilket är nästan 300 miljoner kronor mindre än den bedömning som gjordes när regionfullmäktige fastställde budgeten i december 2018. Hittills har projektet i Malmö inneburit investeringar om 3 600 miljoner kronor i bygg- och utrustningsinvesteringar. Senast prognosen visar på ett utfall om 12 100 miljoner kronor i bygginvesteringar med omfattande tillkommande utrustningsinvesteringar.

• *Nya sjukhusområdet i Lund*

Arbetet med att utveckla sjukhusområdet i Lund har hittills inte på samma sätt som i Malmö fokuserat på ett genomförande, utan har mer haft karaktären av ett fördjupat planeringsarbete för fastighetsutveckling. Utöver detta pågår ett antal projekt med inriktning på att förbereda sjukhusområdet för den spårvagnssträckning som kommer gå igenom sjukhusområdet, bland annat genom att bygga en ny kulvert.

Regionstyrelsen beslutade i november 2017 om inriktning för arbetet med nya lokaler för neonatalavdelningen vid sjukhuset Lund genom en påbyggnad av barn- och ungdomssjukhuset. Ett omfattande arbete med att utreda och revidera verksamhetens behov har genomförts, med fokus på att lösa situationen på neonatalavdelningen. Bedömningen är nu att verksamhetens behov inte löses på ett optimalt sätt med en påbyggnad som tidigare föreslagits. Framtagande av alternativa lösningar på kort och lång sikt pågår.

Parallellt med dessa insatser pågår arbetet med att ta fram en fysisk utvecklingsplan för sjukhusområdet i Lund. Under hösten 2019 har beslut fattats om att även undersöka alternativa lokaliseringar för ett nytt sjukhus. Detta tilläggsdirektiv har inneburit att arbetet med att fastställa en fysisk utvecklingsplan skjutits framåt.

Eftersom arbetet med sjukhusområdet i Lund är i ett så tidigt skede finns det ingen bedömning av den samlade investeringsutgiften. Utfallet under året blev 109 miljoner kronor vilket gör att det samlade utfallet nu är 833 miljoner kronor för utvecklingen av sjukhusområdet i Lund.

• *Nya sjukhusområdet i Helsingborg*

Regionstyrelsen godkände i mars 2012 utvecklingsplanen för sjukhusområdet i Helsingborg. Projektet består av dels en nybyggnad, dels en omfattande ombyggnation av den befintliga huvudbyggnaden. En ersättningsbyggnad är på plats på sjukhusområdet och befintligt parkeringshus har utökats med ytterligare fyra halvplan. Regionfullmäktige beslutade i november 2016 om en utökad byggyta när det gäller nybyggnationen samt en utökad bedömd byg-

ginvesteringsutgift, 6 100 miljoner kronor. Utöver detta finns behov av betydande utrustningsinvesteringar.

Under 2018 slutfördes den första flygeln i höghusdelen och produktion av den andra flygeln, den norra, har pågått under 2019. Under hösten 2018 påbörjades den större nybyggnationen på området.

Tidigt 2019 presenterades en genomlysning av projektet för regionstyrelsen som visade på större byggtekniska problem än vad som tidigare förutsetts. Som en konsekvens av detta har regionstyrelsen beslutat om att genomföra en revidering av den fysiska utvecklingsplanen. En ny investeringsberäkning och etappindelning ska tas fram. Med anledning av detta har flera delar av projektet pausats. En extern genomlysning av projektet har genomförts under året och redovisades för regionstyrelsens arbetsutskott i augusti. I genomlysningen föreslås ett stort antal åtgärder avseende bland annat styrning och ledning samt rapportering av strategiska investeringar. Regionstyrelsen har med anledning av detta under hösten tagit ställning till en rad åtgärder för att stärka styrningen av fastighetsfrågor inte bara i Helsingborgsprojektet.

Trots pausen av delar av projektet har mycket arbete genomförts under året och förbrukningen har under året uppgått till knappt 690 miljoner kronor inklusive utrustning vilket är den klart högsta nivån för ett enskilt år hittills. Sammanlagt är nu förbrukningen i Helsingborgsprojektet drygt 2 600 miljoner kronor.

• *Hälsostaden Ängelholm*

Region Skåne har tillsammans med Peab och Wihlborgs Fastigheter AB bildat ett bolag med syfte att utveckla sjukhusområdet med en inriktning på att koncentrera sjukvårdsverksamheten till det norra sjukvårdsområdet. Under 2018 färdigställdes projektet och om- och nybyggnation togs i bruk. I samband med att ett slutligt ramavtal fastställdes i mars 2018 beslutade regionstyrelsen att inleda förhandlingar om ytterligare förhyrningar för de delar som inte ryms i de framtagna ytorna. Detta resulterade i ett beslut om ytterligare en nybyggnad på sjukhusområdet. Inom ramen för

FOTO: © PERRY NORDENG

framtagandet av en fysisk utvecklingsplan i Helsingborg har även sjukhusområdet i Ängelholm inkluderats.

- *Framtidens ortopedi i Hässleholm*

Under ett antal år har ett arbete pågått med att planera för ersättningslokaler för operation- och sterilverksamhet i Hässleholm. I projektet har identifierats behov av att belysa även övriga delar av sjukhusets förutsättningar för att bedriva en modern ortopedisk operationsverksamhet. En fysisk utvecklingsplan för att utreda dessa frågor har tagits fram och fastställdes av regionstyrelsen i december 2018. Under hösten 2019 beslutade regionstyrelsen om medeltilldelning om 1 600 miljoner kronor inklusive utrustning avseende etapp 1 i det scenario som rekommenderas i den fysiska utvecklingsplanen. Etappen omfattar nytt operationshus med mottagning och vårdavdelning med mera, servicecentral och infrastruktur på sjukhusområdet. Under 2019 har utgifterna varit knappt 7 miljoner kronor.

- *Psykiatri, palliativ, habilitering och hjälpmedel med mera i Malmö*

En utredning pågår avseende behov av insatser avseende lokaler för barn- och vuxenpsykiatri, habilitering och hjälpmedel, palliativ verksamhet med mera. Omfattningen av lokalbehoven för dessa verksamheter är mycket stora samtidigt

som dagens lokaler har dålig standard. Ett antal lösningsförslag har utretts. Regionstyrelsen fattade under hösten 2019 ett inriktningsbeslut om etablering på södra sjukhusområdet i Malmö.

- *Koncentration barn- och ungdomsmedicin i Malmö*

Barn- och ungdomsmedicin i Malmö är idag fysiskt uppdelat på att antal platser, där särskilt den del som finns kvar på det södra sjukhusområdet har en besvärlig lokalsituation. Utredningar pekar på att det är möjligt att långsiktigt etablera en sammanhållen verksamhet i långa raden. Under 2019 har planeringsarbete pågått.

- *Laboratoriemedicin på sjukhusområdet i Lund*

En bärande idé i den sammanhållna laboratoriemedicinska verksamheten har varit att koncentrera delar av verksamheten till Lund. Under den senaste femårsperioden har delar av detta genomförts genom ombyggnationer av befintliga lokaler för bland annat mikrobiologi, patologi och klinisk genetik. Under 2018 påbörjades ett arbete för att skapa nya lokaler även för klinisk kemi och dess 24/7-plattform, samt för en koncentration av specialkemi som idag finns i Malmö och Lund. I ett tidigt skede beräknas behovet av insatser till kring 200 miljoner kronor. I december

2019 beslutade regionstyrelsen om medel för fortsatt planering och projektering.

Bygginvesteringar under 100 miljoner kronor inom hälso- och sjukvårdssektorn

Inom ramen för bygginvesteringar under 100 miljoner kronor inom hälso- och sjukvården sätts av medel för mindre objekt. Utrymmet för övriga insatser sattes under 2019 till 145 miljoner kronor. Av detta utgjorde 62 miljoner kronor lokala potter till hälso- och sjukvårdens förvaltningar. Av årets utrymme har besluts fattats till ett värde om 115 miljoner kronor. Utfallet under året blev 121 miljoner kronor. En del av objekten i budget 2019 var externa förhyrningar som inte genererar investeringsutfall men som avräknas i investeringsbudgeten. Under året har två större externa förhyrningar färdigstälts och tagits i bruk, nya lokaler för vårdcentralen i Limhamn och lokaler för psykiatrisk mottagning vid Södervärn i Malmö. Utöver pottorna, där utfallet är i paritet med budget, är det största objektet under 2019 färdigställandet av lung-, mag- och tarmmottagningen i Kristianstad. Dessutom har hudmottagningen på sjukhusområdet i Lund fått nya lokaler.

Serviceenämnden

Ramen för fastighetsägarinvesteringar används för att förbättra, förnya och anpassa befintliga byggnader eller deras

FOTO: © REGION SKÅNE

FOTO: © SKÅNETRAFIKEN

befintliga tekniska system, i de fall där förändringen inte huvudsakligen beror på verksamhetsförändringar hos hyresgästen. Sedan 2018 ingår även 55 miljoner kronor per år för energieffektiviseringar i ramen. Fastighetsägarinvesteringarna disponeras av servicenämnden och uppgick under 2019 till 389 miljoner kronor. Det samlade utfallet för dessa områden under året blev 300 miljoner kronor.

Regionstyrelsen beslutade i juni 2017 om ett införande av ett modernt IT-stöd, CAFM, för servicenämndens verksamhet. I juni 2019 beslutades om en tilläggsfinansiering. Projektet har en samlad investeringsram om 87 miljoner kronor varav 33 miljoner för 2019. Utfallet blev 30 miljoner kronor under året vilket innebär ett samlat utfall om 80 miljoner kronor. Servicenämnden disponerar en lokal ram för investeringar i utrustning och byggnader kopplade till sin verksamhet om 44 miljoner kronor per år. Den samlade utgiften för dessa områden blev 46 miljoner kronor. Delar av utfallet består av objekt som har budgeterats som bygginvesteringar.

Utrustningsinvesteringar inom hälso- och sjukvårdssektorn

Skånes digitala vårdssystem (SDV)

Hösten 2017 gjordes en medelstilldelning om drygt 1 miljard för införandet av ett nytt digitalt vårdssystem i Skåne. Upphandlingen överklagades vilket gjorde

att det först i mars 2018 kunde tecknas avtal med den utsedde leverantören. Under 2019 har arbetet med det nya systemet fortsatt vilket har beskrivits i en åiterrapportering till regionstyrelsen i december 2019. Utfallet under året blev 323 miljoner kronor vilket gör att det sammanlagda utfallet till och med 2019 är 456 miljoner kronor.

Utrustning NSX-projekt

Utrustning inom NSX-projekten inklusive Ängelholm har budgeterats till 63 miljoner kronor under året och utfallet 44 miljoner kronor.

Övrig utrustning hälso- och sjukvården

Resterande medel, 458 miljoner kronor, har avsatts för huvudsakligen ny- och reinvestering i medicinteknisk utrustning men även annan utrustning nödvändig för driften av hälso- och sjukvården. Utfallet blev 463 miljoner kronor, varav 260 miljoner i lokala pottor och 203 miljoner i objekt över 5 miljoner kronor. Den absoluta merparten av utgifterna har inneburit utbyte av befintlig utrustning. Under året har en ny PET-CT och en ny MR installerats i Lund för att utöka kapaciteten. En del av utgifterna under året är kopplade till pågående byggprojekt där den största utgiften varit vid genomförandet ombyggnationen för lung- och tarmmotagningen i Kristianstad.

Kollektivtrafiknämnden

I början av 2019 levererades de sista nya Pågatågen. Det innebär att Region Skåne köpt sammanlagt 99 tåg. Det senaste köpet som omfattade 30 tåg är nu avslutat med de tre tåg som levererades under året. Vid beslutet om inköp av dessa sattes 2,1 miljarder av och bedömningen nu är att utfallet kommer att stanna vid 1,9 miljarder. Under 2019 blev utfallet 55 miljoner kronor.

Upprustningen av Öresundstågen är igång och elva tåg har lämnat verkstaden, varav fyra under 2019.

Under 2018 fastställdes budget för spårvagnar baserat på en genomförd upphandling till knappt 300 miljoner kronor, under 2019 blev utfallet 19 miljoner kronor.

Skånetrafikens inför ett biljettsystem som går under samlingsnamnet *Framtidens resande*. Under 2017 lanserades den nya appen som allt mer av försäljningen går via. Under slutet av 2019 introducerades de nya biljettautomaterna och avvecklingen av det gamla systemet inleddes. Sammanlagt är det avsatt 223 miljoner kronor i både hård- och mjukvara. Hittills har det investerats 79 miljoner kronor i hårdvara och 137 miljoner i mjukvara. Under 2019 uppgick investeringen till 65 miljoner kronor.

Kollektivtrafiknämnden disponerar under planperioden 40 miljoner kronor årligen i syfte att förbättra informationen till resenärerna, genomföra anpass-

ningar för funktionshindrade och för att öka framkomligheten för busstrafiken. Utfallet under året blev 45,6 miljoner kronor.

Under 2017 beslutades om att införa ytterligare en tågmodell i Region Skåne inriktad på högkapacitet mellan Helsingborg och Köpenhamn, System 3. En upphandling har pågått under 2019 och i november beslutade regionfullmäktige om medelstilldelning om 2,2 miljarder.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen disponerar utrymme för byggnads- och utrustningsinvesteringar inom dess verksamheter, resultatneutrala investeringar, samt oförutsedda behov. Här avsätts medel för servicenämnden och kollektivtrafiknämnden att avropa från regionstyrelsen. Sammanlagt budgeterades 289 miljoner kronor i denna ram under 2019 och av dessa har 152 miljoner kronor fördelats i beslut om spårvagnsdepå, CAFM, bussdepåer och ERTMS.

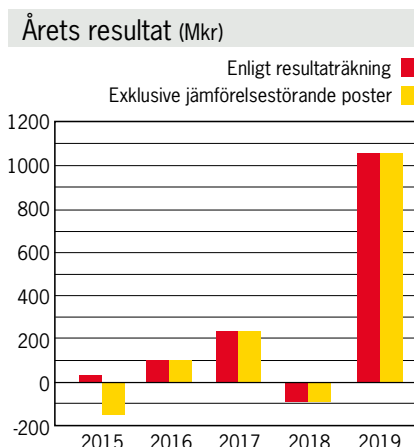
Finansiell analys

Den finansiella analysen utgår från RK-modellen, och syftet är att genom en utvärdering av de fyra aspekterna Resultat-Kapacitet och Risk-Kontroll klargöra huruvida det råder god ekonomisk hushållning i Region Skåne.

Resultat-Kapacitet

Årets resultat

Region Skånes resultat för 2019 blev 1 056 miljoner kronor. Årets resultat uppgår till 2,5 procent av de samlade intäkterna från skatter, statsbidrag och utjämning. Det fastställda budgeterade resultatet för 2019 uppgick till 1 000 miljoner kronor, vilket ger ett budgetöverskott på 56 miljoner kronor. Resultatet är 1 146 miljoner kronor bättre jämfört med 2018. Inför 2019 genomfördes en skattechöjning motsvarande 49 öre. Den del av intäktsökningen från skatt, utjämning och statliga bidrag som det motsvarar utgör cirka 1 400 miljoner kronor. I nedanstående diagram (Årets resultat) redovisas resultatet justerat för jämförelsestörande poster. Resultatet 2015 innehöll en återbetalning från AFA som uppgick till 176 miljoner kronor men sedan dess har det

inte förekommit någon jämförelsestörande post över 60 miljoner kronor.

Finansiering – intäkterna

Region Skånes intäkter i form av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning uppgick till 42 280 miljoner kronor, vilket är 50 miljoner kronor mindre än budgeterat belopp. Jämfört med 2018 ökade intäkterna med 8,4 procent eller 3 274 miljoner kronor. Skatteintäkterna ökade med 2 538 miljoner kronor eller 8,6 procent, vilket är 205 miljoner kronor mer än budget.

Inför 2019 höjdes utdebiteringen med 49 öre från 10,69 kronor per skatte-krona (100 kronor beskattningsbar inkomst) till 11,18 kronor i regionskatt. Rikssnittet i utdebitering per skatte-krona uppgick till 11,55 och Region Skåne hade under 2019 den fjärde lägsta skattesatsen i landet. Den del av skatteintäktsökningen som den höjda utdebiteringen på 49 öre utgör motsvarar cirka 1 400 miljoner kronor.

Nettokostnaderna

Under 2019 uppgick verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar till 49 425 miljoner kronor och de verksamhetsanknutna intäkterna till 9 697 miljoner kronor. Nettokostnadsökningen uppgick till 3,9 procent. Det vägda medelvärdet på nettokostnadsökningen för alla regioner låg på 3,8 procent 2019. Det innebär en minskning på 0,7 procentenheter jämfört med 2018 medan Region Skånes minskning uppgick till 0,5 procentenheter vilket motsvarar 190 miljoner kronor.

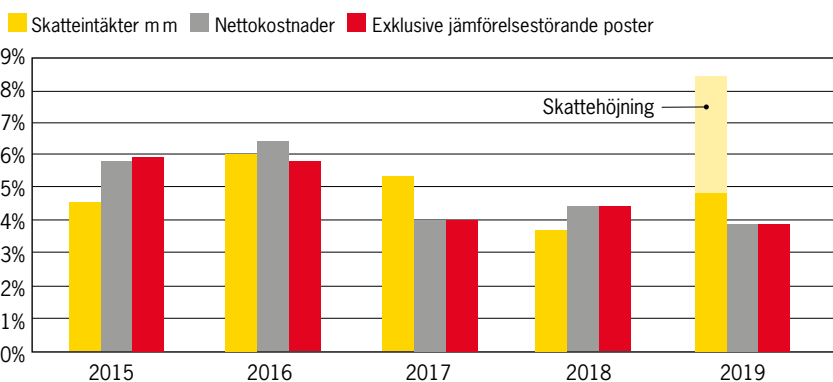
Investeringarna

Under 2019 uppgick investeringarna till 4 240 miljoner kronor. Likviditetsramen för året var 5 065 miljoner kronor. Investeringar i fastigheter uppgår till 3 067 miljoner kronor och 783 miljoner kronor avser utrustning, varav 79 miljoner kronor avser bussar och tåg. Resterade belopp 391 miljoner kronor avser immateriella investeringar. Investeringsnivån 2019 är tillsammans med föregående års nivå den historiskt högsta. Självfinansieringsgraden, där resultat plus avskrivningar sätts i relation till investeringarna, uppgår enligt blandmodellen till 60 procent. Vid en jämförelse mellan landets regioner är Region Skånes självfinansieringsgrad lägre än rikssnittet 2019.

Soliditeten

Nyckeltalet soliditet är ett mått på Region Skånes långsiktiga finansiella handlingsutrymme och visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med egna medel. Soliditeten förbättrades med 7,9

Kostnads- och intäktsutveckling

procentenheter under 2019 och uppgick till -60 procent vid årsskiftet. Den genomsnittliga soliditeten för regioner i landet med beräkning av samtliga pensionsförpliktelser uppgick till -23,0 procent. Det kan noteras att samtliga regioner med undantag för Östergötland, Halland och Jönköping har en negativ soliditet, det vill säga att skulderna är större än tillgångarna. Det är dock bara två regioner i landet som har en svagare soliditet än Region Skåne. Det finns inget uttalat balansmål i Region Skåne, men för att skapa långsiktigt stabila förutsättningar bör det långsiktiga soliditetsmålet vara att tillgångarna ska vara större än skulderna.

Risk-Kontroll

Räntebärande tillgångar och skulder

De räntebärande finansiella tillgångarna uppgår till 1 143 miljoner kronor medan de räntebärande finansiella skulderna, exklusive pensionsskulden, uppgår till 7 530 miljoner kronor, vilket innebär en räntebärande nettoskuldssättning om 6 386 miljoner kronor. Nettoskulden har ökat med 1 178 miljoner kronor under året framförallt beroende på att resultat, avskrivningar och pensionsavsättningar inte räckt till för att finansiera investeringarna som under året uppgått till 4 240 miljoner kronor.

Likviditet

Region Skånes likviditet har under 2019 minskat med 690 miljoner kronor till 1 074 miljoner kronor. All likviditet har under året varit placerad på konto i bank med mer förmånliga inlånings-

Räntekostnad och avkastning

Procent	2019	2018	2017	2016	2015
Räntekostnad långfristiga lån, %	0,39	0,14	0,05	0,16	0,49
Räntekostnad kortfristiga lån, %	-0,20	-0,53	-0,57	-0,56	-
Räntekostnad leasing, %	0,16	-0,21	-0,36	-0,25	0,05
Räntekostnad netto swapkontrakt, %	1,62	2,17	2,45	2,73	2,58
Räntekostnad total skuld inkl ränteswapkontrakt, %	0,75	0,98	1,07	1,35	1,61
Avkastning placeringar och bank, %	-0,07	0,00	0,00	0,00	0,07

villkor och större tillgänglighet än andra korta placeringsalternativ. Avkastningen på placeringarna var för 2019 negativ med -0,1 procent på en genomsnittlikviditet om 1 485 miljoner kronor.

Låneskuld

Den totala låneskulden, som omfattar både kreditmarknadsupplåning via obligations- och certifikatprogram, långfristiga bilaterala lån, långfristiga finansiella leasingavtal samt deras kortfristiga del som utgörs av kommande års amortering, uppgår vid årsskiftet till 7 274 miljoner kronor. Skulden har amorterats med 671 miljoner kronor medan nyupplåning genomförts med 1 208 miljoner kronor, det vill säga en nettoupplåning om 537 miljoner kronor. Upplåning har genomförts i certifikatprogrammet med netto 200 miljoner kronor till negativ ränta vilket förstärkt finansnettot med 1,0 miljoner kronor. Upplåning har också genomförts genom emission av obligationer om nominellt 1 000 miljoner kronor där 700 miljoner kronor emitterades med rörlig ränta till överkurs och 300 miljoner kronor till fast ränta 0,67 procent.

Region Skåne har sedan 2015 ratingbetyget AA+ från Standard & Poor's. En revidering av betyget har genomförts 2019 med oförändrat betyg.

Stora delar av låneskulden löper med rörlig ränta och därför används ränteswappar för att förändra räntebindningstiden i existerande lån på portföljbasis. Under året har ett nytt 6-årigt swapavtal tecknats på 200 miljoner kronor till en fast ränta om 0,45 procent. Genomsnittsräntan för den totala låneskulden inklusive swapavtal uppgick 2019 till 0,75 procent.

Ej räntebärande

finansiella tillgångar och skulder

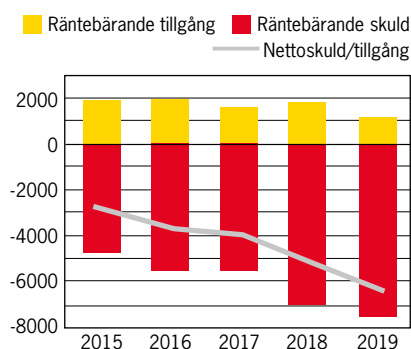
Ej räntebärande finansiella tillgångar utgörs av aktier i dotter- och intressebolag om 415 miljoner kronor, bidrag till infrastruktur som upplöses på 25 år om 792 miljoner kronor samt långfristiga fordringar på 171 miljoner kronor som avser förskottering till Trafikverket. Region Skåne äger enbart, utöver insatt kapital i intressebolag, aktier i holdingbolaget Region Skåne Holding AB.

Aktierna i Skåne European Office AB har avskrivits då verksamheten i bolaget överförs till Region Skåne och bolaget likviderats. Bidragen till infrastruktur har upplösts med 38 miljoner kronor under året. Räntelösa handkasor uppgår till 2,1 miljoner kronor.

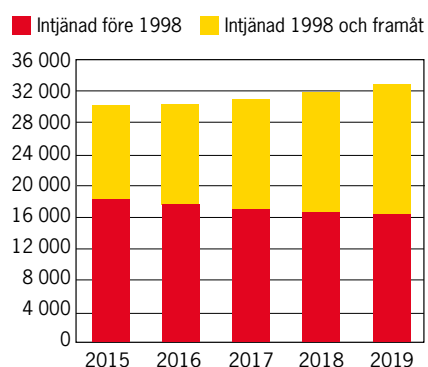
Pensionsåtaganden

De totala pensionsförpliktelserna, inklusive löneskatt, uppgick vid årsskiftet till 32 908 miljoner kronor, fördelat på 16 532 miljoner kronor som avser skuld intjänad från och med 1998 och 16 377 miljoner kronor som avser skuld intjänad före 1998. Pensionsförpliktelserna

Nettoskuld/tillgång (miljoner kronor)

Totala pensionsförpliktelser (Mkr)

Räntebärande tillgångar och skulder

Miljoner kronor	Bokfört värde	Bokfört värde inkl upplupen ränta	Verkligt värde	Övervärden (+) undervärden (-)
Låneskuld	5 727	5 731	5 741	-10
Leasingskuld	1 010	1 009	1 016	-6
Swapkontrakt	0	1	72	-71
Total låneportfölj	6 738	6 741	6 829	-87
Placeringsportfölj	1 762	1 762	1 762	0
Netto	4 976	4 979	5 067	-87

har ökat med 940 miljoner kronor sedan föregående år. Region Skåne har inte avsatt några medel till framtida pensionsutbetalningar utan återlånar medlen till investeringsverksamheten, vilket innebär att någon specifik tillgångsportfölj för pensionsändamål inte föreligger.

Räntenetto

Till följd av negativa räntor under året har inlåningen på bankkonto belastats med räntekostnader på 1 miljon kronor. Motsvarande belopp har generats i intäkter från utlämnade lån varför räntor från finansiella tillgångar är 0. Räntekostnaden för skulderna uppgår till 58 miljoner kronor, vilket också utgör räntenettet. Räntenettet är 7 miljoner kronor högre än föregående år. Räntenettet utgör 0,1 procent av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag. Ränteswapkontrakten, som förlänger den genomsnittliga löptiden i låneportföljen, har medfört utökade räntekostnader under 2019 med 34 miljoner kronor då de långa räntorna varit högre än de korta. Kostnaden för ränteswapkontrakten är 14 miljoner kronor lägre än 2018 främst till följd av en naturlig omsättning i swapportföljen. Låne- och leasingskuldens undervärden, på -32 respektive -5 miljoner kronor enligt tabell, resultatförs inte. Region Skåne tillämpar säkringsredovisning för derivattransaktioner. Några av Region Skånes låne- och leasingavtal har räntegolv vilket inte swapparna har. Det innebär att swapparna inte har matchat låneskuldens räntegolv när stiborräntan var negativ. Tidigare resultatförda kostnader har återförts under året med 7 miljoner kronor när räntorna åter blivit positiva. Eftersom Region Skåne hade hela likviditeten på konton i bank vid årsskiftet har inte någon värdering till verkligt

värde för placeringsportföljen påverkat resultatet. Utöver räntenettet har uttagna avgifter för borgensåtaganden intäktsförts med 16 miljoner kronor.

Borgen

Ett av Region Skånes större borgensåtagande om 2 453 miljoner kronor består av solidarisk borgen gentemot andra regioner för Transitio AB:s finansiering av tåganskaffning. Med nuvarande regelverk med enskild propieborgen minskas successivt den solidariska borgen när lånen refinansieras, en minskning som tillsammans med övrig amortering inneburit en lägre solidarisk borgen för 2019 om 64 miljoner kronor. Regressrätt föreligger mot övriga regioner med 2 206 miljoner kronor.

Regionfullmäktige beslutade under 2017 att lämna borgen till direkt eller indirekt helägda bolag för deras pensionsutfästelser enligt avsättningen i bolagets balansräkning för de bolag som är berörda. Borgen för Folk tandvården Skåne AB:s pensionsåtagande uppgår till 144 miljoner kronor, en ökning med 28 miljoner kronor sedan föregående årsskifte.

Övriga borgensåtaganden består av ramborgen till Hälso staden i Ängelholm AB om totalt 1 084 miljoner kronor för finansiering av renovering och nyproduktion av sjukvårdsfastigheter på Ängelholms sjukhusområde. Regionfullmäktige beslutade under 2019 att ingå borgen för ytterligare 168 miljoner kronor för bolagets lån till ny byggnad. Denna borgen hade vid årsskiftet varken undertecknats eller utnyttjats. Vid årsskiftet är 992 miljoner kronor av borgensbeslutet utnyttjat. Som säkerhet för borgensåtagandet finns underborgen med en tredjedel var från de andra delägarna i bolaget som utöver Region

Skåne utgörs av Wihlborgs Fastigheter AB och Peab Sverige AB.

Borgen för Wihlborgs Fastigheter AB:s upplåning för psykiatribyggnaden i Lund om 785 miljoner kronor har utvecklats under året.

Budgetföljsamhet

Årets resultat blev 1 056 miljoner kronor. Budgeterat resultat var 1 000 miljoner kronor vilket innebär att årsutfallet blev 56 miljoner kronor bättre än budgeterat. Det motsvarar 0,1 procent i relation till verksamhetens nettokostnader. Utfallet för verksamhetens nettokostnader blev 344 miljoner kronor bättre än budgeterat vilket motsvarar en avvikelse på 0,9 procent.

Budgetavvikelser 2019

Verksamhetens intäkter gav ett överskott på 386 miljoner kronor vilket främst förklaras av högre statsbidrag och andra bidrag än budget (403 miljoner kronor), högre försäljning av sjukvård än budgeterat (56 miljoner kronor) samt högre trafikantavgifter än budgeterat (14 miljoner kronor). Däremot visade försäljning av medicinska tjänster och övriga varor och tjänster ett budgetunderskott på 87 miljoner kronor.

Överskottet på personalkostnaderna, 561 miljoner kronor, fördelas på pensionskostnader 610 miljoner kronor samt övriga personalkostnader 160 miljoner kronor, medan lönekostnader och arbetsgivaravgifter gav ett underskott på 209 miljoner kronor.

FOTO: © ÅSA ADOLFSSON

Riskhantering

De räntebärande finansiella tillgångarna och skulderna hanteras i enlighet med Region Skånes riktlinjer för medelsförvaltning vilken innehåller följande riskbegränsningar.

Ränterisk

Den genomsnittliga återstående räntelöptiden tillåts inte överskrida 2 år avseende penningmarknadsplaceringar. All likviditet finns på bankkonto och är omedelbart tillgänglig. För låneskulden gäller ett riktvärde om 2 år i genomsnittlig räntelöptid med en tillåten avvikelse inom intervallet 1 till 3 år samt att högst 50 procent av låneskulden får exponeras mot ränteförändringar det kommande året. Finansiell leasing jämföras med övrig upplåning och omfattas av samma limiter som låneskulden. De faktiska värdena vid årsskiftet framgår av tabell nedan.

Ränteswapkontrakt har tecknats om 1 950 miljoner kronor i avsikt att uppnå rätt räntefalloprofil och genomsnittlig återstående löptid. Ränteswapkontrakten förlänger den genomsnittliga räntelöptiden i låneskulden med 0,6 år till 1,9 år.

Räntebindningstiden avgör hur snabbt en ränteförändring påverkar finansnettot. Med ovanstående räntebindning påverkar en förändring av räntan med en procentenhet på balansdagen finansnettot med nedanstående belopp:

Kommande året	mnr
Certifikat	-4,3
Låneskuld	-23,1
Leasingskuld	-5,5
Ränteswapkontrakt	+11,4
Total låneportfölj	-21,5
Placeringar, konton	+9,8
Nettoskuld	-11,7

Räntebindningstid

	2019	2018	2017	2016	2015
Räntebindningstid låneskuld, år	1,4	1,8	1,4	0,6	0,2
Räntebindningstid swapkontrakt, år	0,6	0,8	1,3	2,1	4,0
Räntebindningstid lån inkl ränteswapkontrakt, år	1,9	2,6	2,8	2,7	2,6
Räntebindningstid placeringar, år	0	0	0	0	0
Räntebindningstid nettoskuld, år	2,2	3,8	4,1	4,5	4,3
Exponering mot ränteförändring inom 1 år %	42,4	24,5	22,5	41,2	38,7

Valutarisk

Enligt riktlinjerna ska alla lån i utländsk valuta samt alla avtal i utländsk valuta där motvärdet överstiger 5 miljoner kronor valutasäkras. Alla lån i låneportföljen är upptagna i svenska kronor. Det sista av de 30 Pågatåg som beställdes 2014-2015 levererades i februari 2019, och därefter finns inga avtal om valutasäkringar kvar.

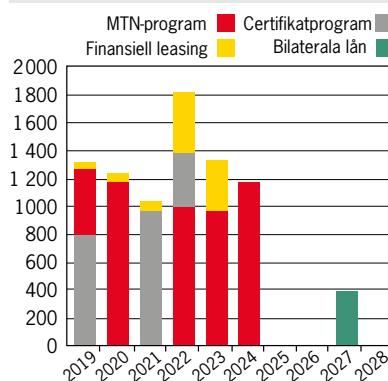
Finansieringsrisk

Rörelsekapitalet, som beräknas som samtliga omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder har under 2019 försämrats med 318 miljoner kronor och uppgår vid årsskiftet till minus 6 030 miljoner kronor.

Vid årsskiftet uppgick andelen förfallande låneskulder inom en och samma tolv månaderperiod i förhållande till total låneskuld till 26 procent vilket ligger inom limiten 30 procent i riktlinjerna. Under nästa år förfaller obligationslån om 500 miljoner kronor till betalning, 800 miljoner kronor i certifikatupplåning samt leasingavtal med 38 miljoner kronor. Förfalloprofilen för låneskuld och placeringar framgår av diagram nedan. Vid årsskiftet uppgick kapitalbindningen för låneskulden i genomsnitt till 2,9 år.

Tillgängliga likvida medel, som ska uppgå till minst 3 000 miljoner kronor, uppgick till 4 171 miljoner kronor. Förutom redovisad likviditet inkluderas i tillgänglig likviditet även outnyttjad checkräkningskredit om 1 000 miljoner kronor samt outnyttjad del av tecknat låneavtal med Europeiska Investeringsbanken om 2 100 miljoner kronor med ny- och ombyggnationen på Helsingborgs sjukhusområde som underlag. Region Skåne kan klara sina betalningsåtaganden, trots ett stort negativt rörelsekapital, på grund av ett jämnt inflöde av säkra intäkter och outnyttjade bekräftade krediter om 3 100

Förfallostruktur (miljoner kronor)

miljoner kronor. För närvarande bedöms också marknadsförutsättningarna för kapitalanskaffning genom Region Skånes korta och långa marknadsprogram och med ett ratingbetyg på AA+ som goda.

Likviditets- och kreditrisk

Likviditeten kan placeras i penningmarknaden utifrån krav på kreditvärdighet, samt även i vissa fall med löptids- och beloppsbegränsningar. Likviditeten placeras i papper utgivna av svenska staten, svenska kommuner och dess helägda bolag, säkerställda obligationer, svenska bank- och bolåneinstitut samt i företag. För placeringar i företag, för vilka löptiden uppgår till högst tre månader, ställs krav på högsta kortfristig kreditvärdighet. Beloppsbegränsningar per kategori av emittenter innebär att väsentliga koncentrationer av kreditrisk undviks.

Placeringar i räntemarknaden genomförs i värdepapper med god likviditet där löptiderna inte är längre än prognostiserat framtida utflöde av likviditet.

På balansdagen hade samtliga motparter i ingångna derivatavtal en kreditvärdighet om A eller högre (Standard & Poor's).

Budgetuppföljning

Miljoner kronor	ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL			ENLIGT BLANDMODELL		
	Bokslut 2019	Budget 2019	Budget-avvikelse	Bokslut 2019	Budget 2019	Budget-avvikelse
Verksamhetens intäkter	9 697	9 310	386	9 697	9 310	386
Personalkostnader	-21 850	-22 411	561	-22 945	-23 526	581
Omkostnader	-26 071	-25 421	-650	-26 071	-25 421	-650
Avskrivningar	-1 504	-1 550	46	-1 504	-1 550	46
Verksamhetens nettokostnader	-39 728	-40 072	344	-40 823	-41 186	363
Skatteintäkter	32 016	31 811	205	32 016	31 811	205
Kommunalekonomisk utjämning	6 370	6 564	-194	6 370	6 564	-194
Generella statliga bidrag	3 893	3 954	-61	3 893	3 954	-61
Skatt, utjämning och bidrag	42 280	42 330	-50	42 280	42 330	-50
Verksamhetens resultat	2 552	2 258	294	1 457	1 144	314
Finansiella intäkter	77	60	17	77	60	17
Finansiella kostnader	-76	-96	20	-76	-96	20
Värdesäkring av pensionskulld	-1 496	-1 221	-275	-496	-441	-55
Finansnetto	-1 495	-1 258	-238	-496	-478	-18
RESULTAT	1 056	1 000	56	961	666	295

Omkostnaderna summerar till ett budgetunderskott på 639 miljoner kronor. Större budgetunderskott redovisas för kostnader för köpt vård 561 miljoner kronor, inhyrd personal 226 miljoner kronor, kostnader för verksamhetsanknutna tjänster, övrigt material och varor 151 miljoner kronor, IT-tjänster, konsultkostnader och övriga tjänster 101 miljoner kronor, samt kostnader för sjukvårdsartiklar och medicinskt material 66 miljoner kronor. Budgetöverskott redovisas för läkemedel 114 miljoner kronor, fastighetskostnader 101 miljoner kronor, lämnade bidrag 82 miljoner kronor, trafik kostnader 97 miljoner kronor, övriga kostnader 64 miljoner kronor samt köpt tandvård 8 miljoner kronor.

Skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag gav

ett totalt budgetunderskott på 50 miljoner kronor. Skatteintäkterna blev 205 miljoner kronor högre än budgeterat medan den kommunalekonomiska utjämningen gav ett underskott på 194 miljoner kronor. Budgetunderskottet för generella statliga bidrag, 61 miljoner kronor, beror till största delen på större återbetalningar av läkemedelsrabatter till staten än budgeterat samt att Region Skåne har återbetalat 12 miljoner kronor till staten för läkemedelsbidrag avseende hepatit C.

Det totala budgetunderskottet på finansnettot uppgår till 238 miljoner kronor. Det är framförallt pensionskulden intjänad före 1998 som har ökat mer än budgeterat, som medför högre kostnader (275 miljoner kronor) för värdesäkring av pensionskulden. Högre kreditivräntetäkter och övriga

räntetäkter bidrar till att minska underskottet (17 miljoner kronor) på intäktssidan. Det låga ränteläget har bidragit till att minska underskottet på kostnadssidan (20 miljoner kronor).

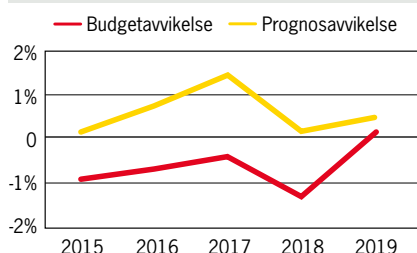
Prognossäkerhet

Prognosen för årets resultat som lämnades i samband med tertialbokslutet i augusti var 850 miljoner kronor och avvek från det slutliga bokslutet med 206 miljoner kronor eller 0,5 procent. Prognosen för verksamhetens nettokostnader i augustibokslutet avvek med 1 procent från bokslutet.

Känslighetsanalys

I tabellen nedan redovisas hur ett antal scenarier skulle påverka Region Skånes ekonomi beräknat i 2019 års prisnivå.

Budget- och prognosavvikelse för årets resultat i relation till verksamhetens nettokostnader

Känslighetsanalys

Miljoner kronor	Kostnad/intäkt 2019
Förändring av skattekraften med 1 %-enhet, brutto	± 333
Förändring av skattekraften med 1 %-enhet, netto	± 41
10 öre förändrad utdebitering	± 289
Löneförändring med 1 %	± 219
Omkostnadsförändring med 1 %	± 261
LPIK-förändring med 1 %	± 385
Förändring av utjämningsbidrag/avgift 100 kr/invånare	± 136
Läkemedelskostnadsförändring med 1 %	± 49
Ränteförändring med 1 %, kostnader	± 22
Ränteförändring med 1 %, intäkter	± 10

Sammanfattning finansiell analys

Den finansiella analysen visar att Region Skåne uppfyller kraven på god ekonomisk hushållning det enskilda året 2019. Däremot blir den sammantagna bedömningen att det behövs fortsatt vidareutveckling och förbättring för att Region Skåne kan anses ha en god ekonomisk hushållning. Det grundläggande problemet är obalansen mellan intäkter och kostnader över tid. Tre av de senaste fem åren har kostnaderna ökat snabbare än intäkterna, vilket har försämrat det finansiella handlingsutrymmet att möta risker framöver.

Årets resultat har de senaste fyra åren inte heller nått upp till det budgeterade resultatet. 2019 innebar en förbättring såtillvida att intäktsutvecklingen i form av skatt och generella bidrag ökade med 8,4 procent samtidigt som nettokostnadsutvecklingen dämpades till 3,9 procent. Årets resultat är dock till del skapat av skatthöjning och lägre pensionskostnader till följd av att KPA Pension bytt system. Utan dessa båda ”händelser” har Region Skåne under 2019 en nettokostnadsutveckling på 5,2-5,3 pro-

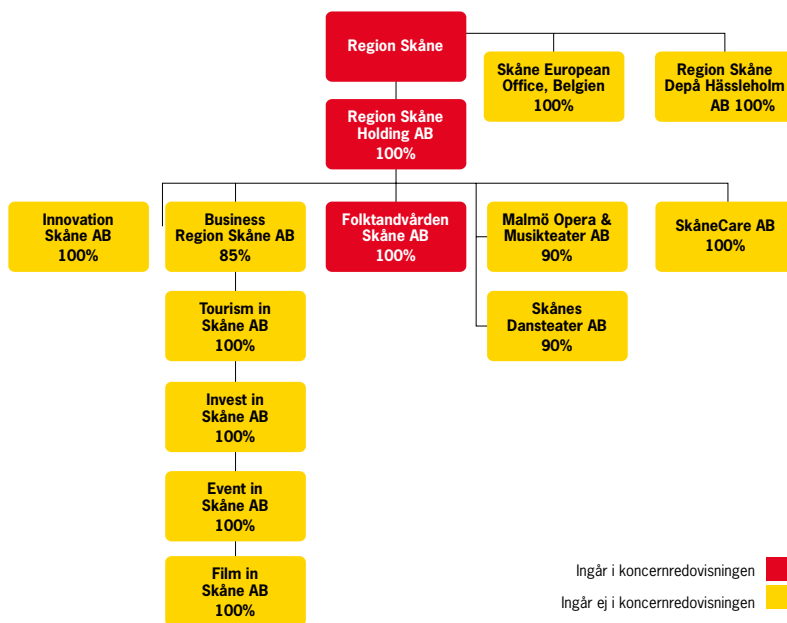
cent, medan intäktsutvecklingen är 4,8 procent exklusive skatthöjning. Skatthöjningen kan ses som en åtgärd för att få bättre balans mellan intäkter och kostnader och i sammanhanget en bra sak utifrån god ekonomisk hushållning. Utvecklingen framåt kommer dock inte att ligga på höga nivåer utan mattas av. Vad gäller pensioner bedöms sänkningen vara bestående under planperioden, men den kommer inte att påverka kostnadsutvecklingstakten så mycket som mellan 2018 och 2019. Med dessa hänsyn skulle den underliggande utvecklingen vara högre för kostnadsökningstakten än för intäktsökningstakten under 2019. Dessutom minskade rörelsekapitalet och låneskulden steg med 537 miljoner kronor.

Region Skåne står inför stora utmaningar de kommande åren med bygginvesteringar på våra sjukhusområden och investeringar inom kollektivtrafiken. Skånes digitala vårdssystem (SDV) som ska knyta ihop vården i hela Skåne med gemensamma arbetssätt och system, ska också sättas i drift de kommande åren. Dessa investeringar är nödvändiga för

framtiden för att klara den demografiska utvecklingen med allt fler äldre och ökad konkurrens om arbetskraften. Men detta kommer också att leda till påfrestningar för ekonomin, speciellt då vi nu lämnar högkonjunkturen bakom oss. Det är därför av största vikt att Region Skåne når de uppsatta finansiella målen kommande år, allt i syfte att skapa finansiellt handlingsutrymme för kommande generationers konsumtionsbehov.

Koncernen – Sammanställd redovisning

I den konsoliderade koncernen ingår, förutom alla nämnder och förvaltningar, moderbolaget Region Skåne Holding AB och Folk tandvården Skåne AB. Koncernresultatet uppgår till 1 042 miljoner kronor efter bokslutsdispositioner, vilket är i nivå med budgeterat resultat. Nettokostnadsutvecklingen uppgick till 3,9 procent. Den räntebärande nettoskulden för koncernen uppgick den 31 december 2019 till 6 167 miljoner kronor. Nettoskulden har ökat med 1 196 miljoner kronor under 2019. Koncernens nettoskuld är 219 miljoner kronor lägre än Region Skånes, framför allt beroende på Folk tandvårdsbolagets positiva kassaflöde.

Resultaträkning

REGION SKÅNE		ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL		ENLIGT BLANDMODELL	
Miljoner kronor	Not	2019	2018	2019	2018
Verksamhetens intäkter	1	9 697	9 264	9 697	9 264
Verksamhetens kostnader	2	-47 921	-46 052	-49 016	-47 047
Avskrivningar	3	-1 504	-1 453	-1 504	-1 453
Verksamhetens nettokostnader		-39 728	-38 241	-40 823	-39 236
Skatteintäkter	4	32 016	29 478	32 016	29 478
Kommunalekonomisk utjämning	5	6 370	5 835	6 370	5 835
Generella statliga bidrag	6	3 893	3 693	3 893	3 693
Verksamhetens resultat		2 552	765	1 457	-230
Finansiella intäkter	7	77	76	77	76
Finansiella kostnader	8	-76	-80	-76	-80
Värdesäkring av pensionsskuld	8	-1 496	-851	-496	-443
Resultat efter finansiella poster		1 056	-90	961	-676
Extraordinära poster		0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	9	1 056	-90	961	-676

KONCERN		ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL		ENLIGT BLANDMODELL	
Miljoner kronor	Not	2019	2018	2019	2018
Verksamhetens intäkter	1	10 159	9 753	10 159	9 753
Verksamhetens kostnader	2	-48 325	-46 503	-49 420	-47 498
Avskrivningar	3	-1 541	-1 484	-1 541	-1 484
Verksamhetens nettokostnader		-39 708	-38 234	-40 802	-39 229
Skatteintäkter	4	32 016	29 478	32 016	29 478
Kommunalekonomisk utjämning	5	6 370	5 835	6 370	5 835
Generella statliga bidrag	6	3 893	3 693	3 893	3 693
Verksamhetens resultat		2 572	772	1 477	-223
Finansiella intäkter	7	51	55	51	55
Finansiella kostnader	8	-81	-82	-81	-82
Värdesäkring av pensionsskuld	8	-1 501	-854	-501	-446
Resultat efter finansiella poster		1 042	-110	947	-696
Extraordinära poster		0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	9	1 042	-110	947	-696

Kassaflödesanalys

Miljoner kronor	Not	ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL				ENLIGT BLANDMODELL			
		REGION SKÅNE		KONCERN		REGION SKÅNE		KONCERN	
		2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
LÖPANDE VERKSAMHET									
Årets resultat	9,19	1 056	-90	1 042	-110	961	-676	947	-696
Justering för ej likviditetspåverkande poster ¹		2 412	1 865	2 461	1 838	2 507	2 451	2 556	2 425
Realisationsvinster/förluster	1,2	-18	-64	-18	-64	-18	-64	-18	-64
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		3 450	1 711	3 486	1 664	3 450	1 711	3 486	1 664
Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga fordringar	16	-161	-438	-157	-413	-161	-438	-157	-413
Ökning (-)/minskning (+) av förråd och varulager	15	25	-24	25	-24	25	-24	25	-24
Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder	23	-236	1 592	-247	1 660	-236	1 592	-247	1 660
Kassaflöde från den löpande verksamheten		3 077	2 841	3 107	2 887	3 077	2 841	3 107	2 887
INVESTERINGSVERKSAMHET									
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-391	-206	-409	-210	-391	-206	-409	-210
Investering i materiella anläggningstillgångar		-3850	-4 039	-3 880	-4 147	-3 850	-4 039	-3 880	-4 147
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		3	96	3	96	3	96	3	96
Erhållna investeringsbidrag		11	21	11	21	11	21	11	21
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0	0	0	0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0	0	0	0	0
Medel från investeringsverksamheten		-4 226	-4 127	-4 275	-4 240	-4 226	-4 127	-4 275	-4 240
FINANSIERINGSVERKSAMHET									
Nyupptagna lån	22, 23	1208	1756	1208	1756	1208	1756	1208	1756
Amortering av lån	22	-600	0	-600	0	-600	0	-600	0
Amortering leasing	22	-71	-232	-71	-232	-71	-232	-71	-232
Förändring koncernlån		-39	-34	-20	32	-39	-34	-20	32
Ökning av långfristiga fordringar	13	-9	0	-9	0	-9	0	-9	0
Amortering av långfristiga fordringar	13	0	77	0	77	0	77	0	77
Medel från finansieringsverksamheten		488	1 566	507	1 633	488	1 566	507	1 633
Utbetalning av bidrag till infrastruktur		-29	-22	-29	-22	-29	-22	-29	-22
ÅRETS KASSAFLÖDE		-690	258	-690	258	-690	258	-690	258
Likvida medel vid periodens början	17,18	1 764	1 506	1 765	1 507	1 764	1 506	1 765	1 507
Likvida medel vid periodens slut	17,18	1 074	1 764	1 075	1 765	1 074	1 764	1 075	1 765
Räntebärande nettotillgång (+)/skuld (-) vid årets början		-5 208	-3 977	-4 971	-3 673	-5 208	-3 977	-4 971	-3 673
Räntebärande nettotillgång (+)/skuld (-) vid årets slut		-6 386	-5 208	-6 167	-4 971	-6 386	-5 208	-6 167	-4 971
1. Specifikation av ej likviditetspåverkande poster									
Justering för av- och nedskrivningar	3,8	1504	1 477	1 544	1 508	1 504	1 477	1 544	1 508
Justering för avsättningar		895	957	918	970	990	1 543	1 013	1 556
Justering för upplösning av bidrag till infrastruktur		38	38	38	38	38	38	38	38
Justering för kortfristiga finansiella poster		-33	-754	-52	-821	-33	-754	-52	-821
Justering för periodiserade reavinst		26	8	26	8	26	8	26	8
Justering för periodiserade investeringsbidrag		-41	-36	-41	-36	-41	-36	-41	-36
Justering för periodiserade hyresintäkter		-6	-11	-6	-11	-6	-11	-6	-11
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		0	8	-1	8	0	8	-1	8
Justering för bokföring mot Eget kapital		0	156	6	153	0	156	6	153
Justering för bidrag till infrastruktur		29	22	29	22	29	22	29	22
Summa		2 412	1 865	2 461	1 838	2 507	2 451	2 556	2 425

Balansräkning

Miljoner kronor	Not	ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL				ENLIGT BLANDMODELL			
		REGION SKÅNE		KONCERN		REGION SKÅNE		KONCERN	
		2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
TILLGÅNGAR									
Immateriella anläggningstillgångar	10	640	291	663	296	640	291	663	296
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	15 834	13 320	15 834	13 320	15 834	13 320	15 834	13 320
Maskiner och inventarier	12	8 634	8 770	8 828	8 971	8 634	8 770	8 828	8 971
Finansiella anläggningstillgångar	13	633	624	462	456	633	624	462	456
Anläggningstillgångar		25 740	23 005	25 786	23 043	25 740	23 005	25 786	23 043
Bidrag till infrastruktur	14	792	830	792	830	792	830	792	830
Förråd och varulager	15	279	304	279	304	279	304	279	304
Kortfristiga fordringar	16	3 722	3 561	3 714	3 557	3 722	3 561	3 714	3 557
Kortfristiga placeringar	17	0	0	0	0	0	0	0	0
Kassa och bank	18	1 074	1 764	1 075	1 765	1 074	1 764	1 075	1 765
Omsättningstillgångar		5 075	5 629	5 068	5 626	5 075	5 629	5 068	5 626
SUMMA TILLGÅNGAR		31 608	29 464	31 646	29 499	31 608	29 464	31 646	29 499
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER									
Eget kapital	19	-18 950	-20 006	-18 962	-20 010	-2 573	-3 535	-2 586	-3 538
Därav årets resultat		1 056	-90	1 042	-110	961	-676	947	-696
Avsättningar för pensioner	20	32 908	31 968	33 052	32 083	16 532	15 496	16 676	15 612
Andra avsättningar	21	134	179	134	185	134	179	134	185
Avsättningar		33 042	32 147	33 186	32 268	16 665	15 675	16 810	15 796
Långfristiga skulder	22	6 411	5 982	6 411	5 982	6 411	5 982	6 411	5 982
Kortfristiga skulder	23	11 105	11 341	11 011	11 258	11 105	11 341	11 011	11 258
Skulder		17 516	17 323	17 422	17 240	17 516	17 323	17 422	17 240
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		31 608	29 464	31 646	29 499	31 608	29 464	31 646	29 499
Ansvarsförbindelser									
Pensionsåtagande inklusive löneskatt intjänade före 1998	20	0	0	0	0	16 377	16 472	16 377	16 472
Borgensåtaganden ¹	24	3 632	4 471	3 632	4 471	3 632	4 471	3 632	4 471
Övriga ansvarsförbindelser	25	258	268	253	268	258	268	253	268
1. Varav borgen med regressrätt		2 206	2 262	2 206	2 262	2 206	2 262	2 206	2 262

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) med undantag av 5 kap 4§ i lagen om kommunal bokföring och redovisning, som föreskriver att utbetalning av pensionsförmåner som intjänats före 1998 ska redovisas som kostnader i resultaträkningen.

Värderings- och omräkningsprinciper

Fordringar och skulder i utländsk valuta omräknas enligt växelkursen på balansdagen.

Förråd värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

Särredovisning tandvård

Särredovisning av tandvård har upprättats av Folk tandvården Skåne AB, Skånes universitetssjukhus Käkkirurgi och Hälso- och sjukvårdsnämnden som är beställare av tandvård. Särredovisningen finns tillgänglig hos Region Skåne, Koncernkontoret, Enheten för ekonomi, 291 89 Kristianstad.

Finansiella tillgångar

Region Skåne följer rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning i RKR R7 vid redovisning av finansiella tillgångar och skulder. Redovisning sker på affärsdagen, det gäller även uppföljning av riskpositioner. Lägsta värdets princip följs när det gäller finansiella omsättningstillgångar. Finansiella omsättningstillgångar värderas kollektivt varför nedskrivning endast sker om hela portföljen uppvisar negativt värde. Vid försäljning av identiska räntebärande värdepapper som inköpts vid olika tillfällen tillämpas metoden att det värdepapper som inköpts först säljs först. Vid stängning eller nedskrivning av valutaterminer utnyttjas termin med närmast förfalldatum.

Effektivräntemetoden används för finansiella tillgångar och skulder. Region Skåne tillämpar säkringsredovisning enligt RKR R8 Derivat och säkringsredovisning.

Anläggningstillgångar

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett prisbasbelopp för materiella anläggningstillgångar. Utgifter för rivning och evakuering kostnadsförs.

För att få en mer rättvisande redovisning samt minska gränsdragningsproblematiken mellan investeringar och planerat underhåll särredovisas komponenter inom fastighetsområdet.

Gränsen för mindre värde har satts till minst 1 miljon kronor för komponenter. För aktivering av finansiella leasingavtal som anläggningstillgångar har en gräns satts till 1 miljon kronor, vilket avviker från rekommendationen som anger att samma bedömning bör användas som för förvärvade tillgångar. Gränsen har valts för att fånga de väsentliga beloppen och samtidigt hålla administration av leasingavtal på en rimlig nivå. Effekten av en högre aktiveringsgräns är försumbar.

En viss försiktighet ska tillämpas vid redovisning av immateriella tillgångar. Därför har Region Skåne valt att tillämpa en beloppsgräns på 1 miljon kronor. Av praktiska skäl finns det ingen möjlighet att bedöma hur stort belopp som skulle ha redovisats som immateriella tillgångar om aktiveringsbeloppsgränsen skulle varit samma som för materiella tillgångar.

Bestämd mängd och fast värde

För textilier som används inom sjukvården tillämpas regeln om bestämd mängd och fast värde.

Anskaffningsvärde

Materiella anläggningstillgångar har tagits upp till anskaffningsvärdet med avdrag för nedskrivningar och ackumulerade avskrivningar. I anskaffningsvärdet för fastigheter och tåg ingår lånekostnader.

Bedömning av nedskrivningsbehov görs när det finns omständigheter som pekar på att redovisat värde är för högt.

En viss försiktighet ska tillämpas vid redovisning av immateriella tillgångar. Därför görs en prövning av immateriella tillgångar huruvida de kommer att generera troliga framtida ekonomiska fördelar. Prövning görs löpande under året vid bedömning av nya objekt, och av samtliga redovisade objekt i delårs- och årsbokslut. Om en immateriell tillgång har ett värde som understiger det redovisade värdet skrivs värdet ned, om värdenedgången kan antas vara bestående.

Avskrivningsmetod

Planenliga avskrivningar görs från den tidpunkt anläggningstillgången tas i bruk och sker linjärt med lika stora årliga avskrivningar på investeringens avskrivningsbara belopp ned till ett bedömt restvärde.

På tillgångar i form av mark, konst, pågående arbeten och tillgångar som redovisas till fast mängd och mindre värde görs emellertid inga avskrivningar.

Avskrivningstider

Avskrivningstiden baseras på verklig nyttjandeperiod. En samlad bedömning av nyttjandeperioden görs för respektive tillgångstyp. Nyttjandeperioden ligger normalt inom intervallen:

Byggnader	30-50 år
Byggnadsinventarier	10-15 år
Byggnadskomponenter	10-50 år
Immateriella anläggningstillgångar	3-10 år
Markanläggningar	20-40 år
Medicintekniska produkter	8-12 år
Medicinteknisk-utrustning	3-12 år
Om- och nybyggnationer	20-30 år
Tåg	25 år
Vindkraftskomponenter	10-30 år
Övriga maskiner och inventarier	3-10 år

Omprövning av materiella anläggningstillgångars nyttjandeperiod sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt. För immateriella tillgångar görs en prövning av nyttjandeperiod för samtliga redovisade objekt i samband med delårsbokslut och årsbokslut. Då nyttjandeperioden bedöms till längre tid än fem år beror det på att den följer avtalsperioden samt att den beräknade livslängden är mer än fem år. IT-system inom stora organisationer med många användare har generellt lång livslängd eftersom det är stora kostnader förknippade med att byta ut ett sådant system. Avtalen med leverantörerna brukar därför också sträcka sig över många år.

Avsättningar

Avsättningar för tvister där rättsliga förhandlingar pågår har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Åtagandena är nuvärdesberäknade med påslag för ränta enligt räntelag (1975:635) 6§.

Avsättningar för infrastrukturella bidrag har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Åtagandena är nuvärdesberäknade med påslag för Trafikverkets index E84 litt 251.

Pensionsförpliktelser

Region Skåne tillämpar från och med 2010 den så kallade fullfonderingsmodellen vid redovisning av pensionsförpliktelser. Det innebär att förpliktelsen att betala ut pensionsförmåner som intjänats före 1998 redovisas som en avsättning då det ger en mer rättvisande bild. Effekten framgår i balanskravsberäkning och i separat redovisning enligt blandmodellen. Pensionsskuld för förtroendevalda som ger rätt till viss-tidspension redovisas som avsättning när det är troligt att den kommer att leda till utbetalningar. Diskonteringsräntorna för nuvärdesberäkning av Region Skånes pensionsskuld är beräknade enligt RIPS-SKR:s riktlinjer för beräkning av pensions-skuld.

Skuld till personalen

Region Skånes skuld till personalen, det vill säga semester-skuld, ej kompenserad övertid, jour och beredskap och därpå upplupen arbetsgivaravgift, har värderats och redovisats som kortfristig skuld i löneläget per den 31 december 2019.

Jämförelsestörande poster

I Region Skånes årsredovisning tas i normalfallet endast jämförelsestörande poster upp som uppgår till minst 60 miljoner kronor.

Sammanställd redovisning

I den sammanställda redovisningen konsolideras vart och ett enskilt koncernbolag för sig, här ingår Folktandvården Skåne AB och dess moderbolag Region Skåne Holding AB. Övriga ägda bolags verksamhet är av obetydlig omfattning i förhållande till Region Skånes andel av omsättning och omslutning, det vill säga mindre än 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Sammanlagd andel som undantas understiger 5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Noter till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys (miljoner kronor)

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2019	2018	2019	2018
NOT 1. VERKSAMHETENS INTÄKTER				
Patientavgifter	477	460	976	948
Trafikantavgifter	3 236	3 095	3 236	3 095
Försäljning hälso-, sjuk- och tandvård	1 480	1 381	1 635	1 558
Försäljning medicinska tjänster	473	452	459	436
Försäljning övriga varor och tjänster	1 047	992	870	830
Specialdestinerade statsbidrag	2 077	1 979	2 077	1 979
Realisationsvinster	28	73	28	73
Övriga bidrag och intäkter	879	833	880	833
SUMMA	9 697	9 264	10 159	9 753
NOT 2. VERKSAMHETENS KOSTNADER				
Lönekostnader	15 210	14 475	15 723	14 980
Arbetsgivaravgifter	4 692	4 477	4 852	4 634
Pensioner och löneskatt				
– Fullfondering	1 753	2 324	1 817	2 402
– Blandmodell	2 848	3 319	2 912	3 397
Övriga personalkostnader	322	317	345	339
Aktiverat arbete Egen personal	-127	-31	-127	-32
Kostnader för inhyrd personal	515	407	519	412
Köp av verksamhet	2 855	2 500	2 850	2 494
Köpt vård hälsovalet	2 316	2 006	2 316	2 006
Köpt tandvård	893	832	361	341
Trafikkostnader	4 723	4 555	4 723	4 555
Verksamhetsanknutna tjänster	1 070	977	1 076	985
Material och varor	2 392	2 271	2 466	2 349
Läkemedel	4 909	4 738	4 913	4 743
Fastighetskostnader	1 617	1 612	1 632	1 628
Lämnade bidrag	1 271	1 332	1 181	1 241
Reaförluster	9	8	10	8
Bolagsskatter	0	0	1	0
Övriga kostnader	3 502	3 250	3 668	3 417
SUMMA FULLFONDERING	47 921	46 052	48 325	46 503
SUMMA BLANDMODELL	49 016	47 047	49 420	47 498
Varav kostnader för räkenskapsrevision	1	1	2	2
NOT 3. AVSKRIVNINGAR				
Immateriella anläggningstillgångar	42	56	42	56
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	523	484	523	484
Maskiner och inventarier	908	884	945	915
Nedskrivningar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	30	29	30	29
SUMMA	1 504	1 453	1 541	1 484

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2019	2018	2019	2018
NOT 4. SKATTEINTÄKTER				
Preliminärskatt	32 270	29 608	32 270	29 608
Prognos slutavräkning bokslutsår	-297	-32	-297	-32
Justeringspost föregående bokslutsår	43	-98	43	-98
SUMMA	32 016	29 478	32 016	29 478
Avräkningsbelopp per invånare, kronor				
Prognos slutavräkning bokslutsår	-218,22	-23,66	-218,22	-23,66
Slutavräkning föregående bokslutsår	32,18	-178,10	32,18	-178,10
NOT 5. KOMMUNALEKONOMISK UTJÄMNING				
Inkomstutjämningsbidrag	6 771	6 429	6 771	6 429
Kostnadsutjämningsavgift	-137	-188	-137	-188
Regleringsavgift	-263	-407	-263	-407
SUMMA	6 370	5 835	6 370	5 835
Bidrag/avgift per invånare, kronor				
Inkomstutjämningsbidrag	4 978	4 790	4 978	4 790
Kostnadsutjämningsavgift	-101	-140	-101	-140
Regleringsavgift	-193	-303	-193	-303
NOT 6. GENERELLA STATLIGA BIDRAG				
Statsbidrag för läkemedelsreformen	3 894	3 662	3 894	3 662
Återbäring till staten, läkemedels- rabatter	-147	-176	-147	-176
Bidrag flyktingsituationen	128	165	128	165
Övriga generella statliga bidrag	19	43	19	43
SUMMA	3 893	3 693	3 893	3 693
NOT 7. FINANSIELLA INTÄKTER				
Ränta på placeringar och bankmedel	2	1	1	1
Kreditivränta	54	48	54	48
Koncernbidrag	0	0	-25	-21
Övriga finansiella intäkter	21	27	21	27
SUMMA	77	76	51	55
NOT 8. FINANSIELLA KOSTNADER				
Värdesäkring avsättning till pensioner				
– Fullfondering	1 496	851	1 501	854
– Blandmodell	496	443	501	446
Låneräntor	56	52	56	52
Ränta finansiell leasing	2	-2	2	-2
Nedskrivning av finansiella anläggning- tillgångar	0	24	3	24
Övriga finansiella kostnader	19	6	21	8
SUMMA FULLFONDERING	1 572	931	1 581	936
SUMMA BLANDMODELL	572	522	582	528
NOT 9. ÅRETS RESULTAT				
<i>Inga jämförelsestörande poster >60 miljoner kronor har förekommit under 2018-2019.</i>				

Noter till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys (miljoner kronor)

	REGION SKÅNE		KONCERN			REGION SKÅNE		KONCERN	
	2019	2018	2019	2018		2019	2018	2019	2018
NOT 10. IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR									
Ingående anskaffningsvärde	375	335	375	335	Ingående nedskrivningar	-136	-120	-136	-120
Årets investeringar, genomförda	34	41	57	41	Årets nedskrivningar	-30	-16	-30	-16
Årets försäljningar/utrangeringar	0	-1	0	-1	Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	0	0
Omklassificeringar	1	0	1	0	Utgående nedskrivningar	-166	-136	-166	-136
Utgående anskaffningsvärde	410	375	433	375	SUMMA UTG BOKFÖRT VÄRDE	15 834	13 320	15 834	13 320
Ingående pågående invest. värde	188	24	193	24	<i>Varav byggnader med finansiell leasing</i>	<i>391</i>	<i>437</i>	<i>391</i>	<i>437</i>
Årets utgifter	391	206	409	210	Genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	32	34	32	34
Årets genomförda	-34	-41	-57	-41	Lånekostnader som under året har aktiverats i fastigheternas anskaffningsvärden				
Utgående pågående invest. värde	545	188	545	193	Årets lånekostnader	54	45	54	45
Ingående avskrivningsvärde	-270	-215	-270	-215	Genomsnittlig räntesats	1,00%	1,25%	1,00%	1,25%
Årets avskrivningar	-42	-56	-42	-56	NOT 12. MASKINER OCH INVENTARIER				
Årets försäljningar/utrangeringar	0	1	0	1	Ingående anskaffningsvärde	14 847	13 388	15 159	13 592
Omklassificeringar	-1	0	-1	0	Årets investeringar, genomförda	838	1 680	870	1 789
Utgående avskrivningsvärde	-313	-270	-313	-270	Årets försäljningar/utrangeringar	-439	-219	-444	-221
Ingående nedskrivningar	-1	-1	-1	-1	Omklassificeringar/justeringar	0	-1	0	-1
Omklassificeringar	0	0	0	0	Utgående anskaffningsvärde	15 247	14 848	15 584	15 159
Utgående nedskrivningar	-1	-1	-1	-1	Pågående investeringsvärde	457	844	457	845
SUMMA UTG BOKFÖRT VÄRDE	640	291	663	296	Årets utgifter	782	1 495	814	1 603
Specifikation immateriella anläggningstillgångar					Årets genomförda	-838	-1 748	-870	-1 857
SDV Skånes digitala vårdssystem	456	133	456	133	Omklassificeringar/justeringar	0	-134	0	-134
Biljettsystem Skånetrafiken	85	76	85	76	Utgående anskaffningsvärde	401	457	401	457
CAFM Regionservice	80	50	80	50	Ingående avskrivningar	-6 483	-5 809	-6 594	-5 891
Carita Journalsystem Tandvård	0	0	23	5	Årets avskrivningar	-908	-884	-945	-915
HR-Fönster Personalsystem	16	21	16	21	Årets försäljningar/utrangeringar	428	210	433	212
Single sign on	3	6	3	6	Utgående avskrivningar	-6 962	-6 483	-7 106	-6 594
PMO Journalsystem	0	5	0	5	Ingående nedskrivningar	-51	-39	-51	-39
SUMMA	640	291	663	296	Årets nedskrivningar	0	-13	0	-13
					Omklassificeringar/justeringar	0	1	0	1
					Utgående nedskrivningar	-51	-51	-51	-51
					SUMMA UTG BOKFÖRT VÄRDE	8 634	8 770	8 828	8 971
					<i>Varav medicinsk apparatur</i>	<i>1 607</i>	<i>1 572</i>	<i>1 728</i>	<i>1 702</i>
					Genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	17	17	17	17
					Lånekostnader som under året har aktiverats i utrustningarnas anskaffningsvärden				
					Årets lånekostnad	1	3	1	3
					Genomsnittlig räntesats	1,00%	1,25%	1,00%	1,25%

►

Noter till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys (miljoner kronor)

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2019	2018	2019	2018
NOT 13. FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Aktier i majoritetsägda bolag ¹	224	225	50	57
Aktier i intressebolag och andra bolag ²	28	28	28	28
Långfristig utlåning (exkl Trafikverket)	48	38	51	38
Långfristig räntefri utlåning till				
Trafikverket	171	171	171	171
Övriga finansiella anläggningstillgångar	162	162	162	162
SUMMA	633	624	462	456

	Org. nummer	Ägd andel %
1. Aktier i majoritetsägda bolag		
Region Skåne Holding AB	556936-0877	100
Region Skåne Depå Hässleholm AB	556835-1364	100
2. Aktier i intressebolag och andra bolag		
ALMI Företagspartner i Skåne AB	556488-1208	49
Öresundståg AB	556794-3492	40
Science Village Scandinavia AB	556788-3680	35
Hälsostaden Ängelholm Holding AB	556790-5723	33,3
Samverkansprojektet E22 AB	556715-0205	20
Busstoppen i Kristianstad AB	556612-6222	15
AB Busstoppen i Helsingborg	556653-6487	26
AB Transitio	556033-1984	5
Inera AB	556559-4230	0,2
Samtrafiken i Sverige AB	556467-7598	2
HSH N CRC Malmö AB	556629-2297	1
LB Kiel Pildammen AB	556605-9316	1

NOT 14. BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR

ESS Eric, 800 miljoner kronor.

Enligt beslut 2016-06-20 av regionfullmäktige.

Utbetalt 2016, upplöses under 25 år. 672 704 672 704

Enligt beslut 2008:

Trafikverket, Södra Stambanan, Hjärup. 50 miljoner kronor.

Indexuppräknat 2016 till 57 miljoner kronor.

25 års upplösning från 2016. 48 50 48 50

Trafikverket, Södra Stambanan, Åkarp-Arlöv, 75 miljoner kronor

Indexuppräknat 2016 till 86 miljoner kronor.

25 års upplösning från 2016. 72 76 72 76

SUMMA 792 830 792 830

NOT 15. FÖRRÅD OCH VARULAGER

Resekort	0	36	0	36
Hjälpmiddel	127	115	127	115
Sjukvårdsmaterial och övrigt	152	152	152	153
SUMMA	279	304	279	304

NOT 16. KORTFRISTIGA FORDRINGAR

Kundfordringar	623	672	611	668
Fordringar på staten	761	135	764	138
Mervärdesskatt	369	348	369	349
Fordran internbank koncernbolag	20	13	20	10
Förutbetalda kostn, upplupna intäkter	1 908	2 340	1 905	2 339
Övriga kortfristiga fordringar	40	53	45	54
SUMMA	3 722	3 561	3 714	3 557

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2019	2018	2019	2018
NOT 17. KORTFRISTIGA PLACERINGAR				
Vid årsskiftet fanns inga placeringar.				
NOT 18. KASSA OCH BANK				
Kassa	2	2	2	2
Bank	1 072	1 762	1 073	1 762
SUMMA	1 074	1 764	1 075	1 765

NOT 19. EGET KAPITAL

Enligt fullfonderingsmodellen

Ingående eget kapital	-20 006	-20 073	-20 010	-20 052
Justering mot Eget kapital	0	156	0	156
Koncernjustering	0	0	5	-4
Årets resultat	1 056	-90	1 042	-110
SUMMA	-18 950	-20 006	-18 962	-20 010

Enligt blandmodellen

Ingående eget kapital	-3 535	-3 015	-3 538	-2 994
Justering mot Eget kapital	0	156	0	156
Koncernjustering	0	0	5	-4
Årets resultat	961	-676	947	-696
SUMMA	-2 573	-3 535	-2 586	-3 538

NOT 20. AVSÄTTNING FÖR PENSIONER

Pensionsskuld exkl löneskatt	26 483	25 727	26 599	25 842
Löneskatt	6 425	6 241	6 453	6 241
SUMMA PENSIONSSKULD	32 908	31 968	33 052	32 083

Specifikation avsättningar till pensionsförpliktelser i Region Skåne:

	PA-KL skuld ≤1997	KAP-KL skuld ≥1998	PBF-KL PRF-KL OPF-KL
Avsättning 2019-01-01	13 256	12 440	30
Nyintjänad pension	0	634	1
Basbeloppsuppräknning	323	273	
Ränteuppräknning	92	129	
Pension till efterlevande	0	2	
Årets pensionsutbetalningar	-801	-281	
Nya särskilda pensioner	0	0	
Övrigt	309	76	
Summa	13 179	13 273	30
Löneskatt	3 197	3 220	7
Pensionsskuld	16 377	16 493	38
Total pensionsskuld (summan av tre kolumner)			32 908

Aktualiseringsgraden är 99 procent.

Antal visstidsförordnanden 2019 2018

Politiker 14 14

Förpliknelsen uppgår, inklusive löneskatt, till 38 miljoner kronor för förtroendevalda där utbetalning sker och där det finns grund att anta att utbetalning kommer att ske.

Noter till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys (miljoner kronor)

	REGION SKÅNE		KONCERN			REGION SKÅNE		KONCERN	
	2019	2018	2019	2018		2019	2018	2019	2018
NOT 21. ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR									
Avsatt för riskreserv									
Redovisat värde vid årets början	17	11	17	11					
Nya avsättningar	4	0	4	0					
Outnyttjat belopp som återförts	-17	0	-17	0					
Förändring av nuvärdet	0	6	0	6					
Utgående avsättning	4	17	4	17					
Avsatt för infrastrukturella bidrag									
Redovisat värde vid årets början	161	152	161	152					
Nya avsättningar	0	0	0	0					
lanspråktagna avsättningar	-33	0	-33	0					
Förändring av nuvärdet	2	9	2	9					
Utgående avsättning	130	161	130	161					
<i>Avser nuvärdesberäknad avsättning för infrastrukturella bidrag till Trafikverket för utbyggnad av Södra Stambanan, Hjärup samt Åkarp/Arlöv.</i>									
Avsatt för uppskjuten skatteskuld									
Redovisat värde vid årets början	0	0	6	12					
Nya avsättningar	0	0	0	0					
lanspråktagna avsättningar	0	0	-5	-7					
Utgående avsättning	0	0	0	6					
Övriga avsättningar									
Redovisat värde vid årets början	1	3	1	3					
Nya avsättningar	0	0	0	0					
lanspråktagna avsättningar	-1	0	-1	-1					
Outnyttjat belopp som återförts	0	-1	0	0					
Utgående avsättning	0	1	0	1					
SUMMA	134	179	134	185					
NOT 22. LÅNGFRISTIGA SKULDER									
Lån i banker och kreditinstitut	5 035	4 527	5 035	4 527					
Långfristig leasingsskuld	895	939	895	939					
Förutbetalda investeringsbidrag	454	484	454	484					
Förutbetalda långfristiga intäkter	26	32	26	32					
Summa	6 411	5 982	6 411	5 982					
Kreditgivare									
European Investment Bank	800	800	800	800					
Nordic Investment Bank	1 000	1 000	1 000	1 000					
MTN-upplåning	3 735	3 327	3 735	3 327					
Summa	5 535	5 127	5 535	5 127					
Årets förändring låneskuld									
Nyupptagna långfristiga lån	1 019	1 413	1 019	1 413					
Årets amortering, långfristiga lån	-600	0	-600	0					
Periodisering överkurs	-12	-7	-12	-7					
Överföring kortfristig del	-500	-600	-500	-600					
Summa	-92	806	-92	806					
									▶
NOT 22. forts									
Årets förändring långfristig leasingsskuld									
Nyupptagna långfristig leasing	0	0	0	0					
Årets amortering, långfristiga leasing	-71	-40	-71	-40					
Överföring kortfristig del	-2	-31	-2	-31					
Summa	-73	-71	-73	-71					
Förutbetalda långfristiga intäkter									
Investeringsbidrag	454	484	454	484					
- återstående antal år (vägt snitt)	16	17	16	17					
Periodiserad vinst vid försäljn fastigheter	19	23	19	23					
- återstående antal år (vägt snitt)	7	8	7	8					
Externa hyror	8	9	8	9					
- återstående antal år (vägt snitt)	2	3	2	3					
Summa	480	516	480	516					
NOT 23. KORTFRISTIGA SKULDER									
Leverantörsskulder	3 301	3 679	3 293	3 672					
Mervärdesskatt	22	19	24	19					
Upplupna löneskulder	1 375	1 355	1 405	1 387					
Källskatt och arbetsgivaravgifter	1 625	1 583	1 673	1 631					
Skuld internbank koncernbolag	112	288	37	47					
Kortfristig del av leasingsskulder	44	71	44	71					
Kortfristig upplåning	800	600	800	600					
Upplupna pensionskostnader	669	652	692	675					
Övriga kortfristiga skulder	3 157	3 093	3 042	3 155					
SUMMA	11 105	11 341	11 011	11 258					
NOT 24. BORGENSÅTAGANDEN									
	Ursprunglig beslutad borgen				Utestående borgen				
Stiftelsen Kristianstads läns museum	8	8	8	8	8	8	8	8	
Folktandvården Skåne AB:s pensionsutfästelse	96	144	116	144	144	116	144	116	
Hälsostaden Ängelholm AB	1 252	992	1 005	992	1 005	992	1 005	992	
Wihlborgs Fastigheter AB	894	0	785	0	785	0	785	0	
Stiftelsen Skånes Djurpark	5	4	5	4	5	4	5	4	
Transitio, proprieborgen	42	31	35	31	35	31	35	31	
Transitio, efter regress	350	247	255	247	247	255	247	255	
Summa	2 647	1 426	2 209	1 426	1 426	2 209	1 426	2 209	
Säkerhet för borgen till Hälsostaden i Ängelholm utgörs av underborgen för 2/3 av åtagandet från Wihlborgs Fastigheter AB och Peab Sverige AB. Säkerhet för borgen till Folktandvården Skåne AB pensionsutfästelse utgörs av spärrade medel på koncernkontot. ▶									

Noter till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys (miljoner kronor)

REGION SKÅNE		KONCERN	
2019	2018	2019	2018

NOT 24. BORGENSÅTAGANDEN forts.

Ursprunglig beslutad borgen Utestående borgen

Borgen Transitio, solidarisk borgen

Region Skåne har tecknat borgen för AB Transitios lån och leasingavtal enligt följande (utestående krediter):

Handelsbanken Finans, 10 tåg	599 Mkr				
SEB/SEK, 6 tåg	418 Mkr				
SEB/NIB, 8 tåg	582 Mkr				
NIB, 10 tåg	892 Mkr				
Bedömda termineringskostn	88 Mkr				
Summa AB Transitio med regressrätt	2 881	2 206	2 262	2 206	2 262

Borgensåtagandena har tecknats solidariskt av AB Transitios ägare vilka utgörs av landsting och kommunalförbund. Borgensteckningen har skett i enlighet med det fullmäktigebeslut om borgensutfästelse och det regressavtal som ingicks när Region Skåne beslut om delägarskap i AB Transitio.

SUMMA INKL BORGEN

MED REGRESSRÄTT	5 528	3 632	4 471	3 632	4 471
------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

REGION SKÅNE		KONCERN	
2019	2018	2019	2018

NOT 25. ÖVRIGA ANSVARSFÖRBINDELSER¹

Visstidspension

Förtroendevaldas visstidspension före aviserad avgång.

4	10	4	10
---	----	---	----

Pensionsskuld för inkomstsamordnad visstidspension. Om reducering på grund av inkomst skulle upphöra för visstidspensioner, inklusive löneskatt.

4	5		5
---	---	--	---

AB Busspunkten i Helsingborg

Om hyresgäst saknas garantier Skånetrafiken bashyresintäkten.

52	57	52	57
----	----	----	----

Bussdepån i Kristianstad AB

Om hyresgäst saknas garantier Skånetrafiken bashyresintäkten

22	25	22	25
----	----	----	----

Jernhusen verkstäder AB

Om hyresgäst saknas garantier Skånetrafiken bashyresintäkten

40	45	40	45
----	----	----	----

Återköpsklausuler i entreprenadavtal

avseende bussar²	135	126	135	126
------------------------------------	------------	------------	------------	------------

SUMMA	258	268	253	268
--------------	------------	------------	------------	------------

1. Region Skåne ansvarar som delägare i Patientförsäkringen LÖF för bolagets förbindelser till ett belopp motsvarande 10 gånger den premie landstinget har att erlagga för vart år som förlust har uppkommit i patientförsäkringen. År 2019 uppgår premien till 193,0 miljoner kronor och 2018 till 179,3 miljoner kronor.

2. Fördelning av återköpsklausulernas förfall:

	2020	2021	2027	Totalt 2020-2021	Totalt 2022-2027
	43	54	38	97	38

Vid avtalsförfall finns klausul som stipulerar att Region Skåne ska köpa bussar ifall entreprenören vill det. Avser bussflottans restvärde vid avtalsförfall.

Investeringar

Miljoner kronor	BUDGET		UTFALL	
	Total investeringsutgift (total projektbudget)	därav 2019	Totalt utfall t o m 2019	därav 2019
BYGGINVESTERINGAR				
Bygginvesteringar över 100 miljoner kronor				
Summa pågående bygginvesteringar kollektivtrafik	1 647	581	1 571	670
Summa pågående bygginvesteringar hälso- och sjukvård	20 540	2 366	6 885	1 922
Bygginvesteringar under 100 miljoner kronor				
Bygginvesteringar hälso- och sjukvård	431	115	405	121
Ej använd ram hälso- och sjukvård	–	133	–	–
Service nämnd	1 369	389	1 259	300
SUMMA BYGGINVESTERINGAR	23 986	3 584	10 120	3 013
UTRUSTNINGSinVESTERINGAR				
Pågående strategiska investeringar kollektivtrafik	5 362	299	2 228	220
Pågående strategiska investeringar utrustningsobjekt hälso- och sjukvård	2 370	413	703	367
Pågående ej strategiska utrustningsobjekt hälso- och sjukvård	2 669	441	1 228	460
Ej använd ram utrustning hälso- och sjukvård	–	18	–	–
Pågående ej strategiska utrustningsobjekt kollektivtrafik	91	49	65	49
Pågående ej strategiska utrustningsobjekt service nämnd	–	77	–	76
SUMMA UTRUSTNINGSinVESTERINGAR	2 760	1 295	1 293	1 173
<i>Ej använd ram regionstyrelsen bygg och utrustning</i>	–	137	–	–
SUMMA REGIONSTYRELSEN	0	137	0	0
SUMMA INVESTERINGAR TOTALT	26 747	5 015	11 413	4 186
Kreditivränta, bygg	–	50	–	54
Kreditivränta, tåg	–	0	–	1
INVESTERINGAR, inklusive kreditivränta	26 747	5 065	11 413	4 240

Strategiska investeringar

Miljoner kronor	PLANERINGS- UTRYMME	BUDGET (Medelstillelat)		UTFALL		PROGNOS	
	Budget 2019	Total	2019	Total	2019	Total	2019
BYGGINVESTERINGAR							
Kollektivtrafik							
Öresundstågsdepå Hässleholm	1 367	1367	439	1 329	492	1421	483
Spårvagnsdepå Lund	270	270	132	239	175	290	174
Bussdepåer Lund-Malmö	1 000	10	10	3	3	10	1
Summa Kollektivtrafik	2 636	1 647	581	1 571	670	1 721	659
Hälsa- och sjukvård							
Nya sjukhusområdet i Malmö	12 294	12 294	1 423	3 486	1 125	12 066	1 039
Nya sjukhusområdet i Helsingborg ¹	6 100	5 467	765	2 545	674	3 358	686
Nya sjukhusområdet i Lund	1 617	1 217	157	833	109	1 217	71
Nya sjukhusområdet Ängelholm etapp 2 ²	140	126	18	–	–	–	–
Forth (Framtidens ortopedi i Hässleholm)	1 388	1 388	0	11	7	1 388	5
Klinisk kemi	200	25	0	5	4	25	5
Psykatri, rehabilitering och hjälpmedel, palliativ vård m m Malmö	10	5	4	0	0	0	0
Barn- och ungdom Malmö	261	18	0	4	4	18	8
Summa Hälsa- och sjukvård	22 009	20 540	2 366	6 885	1 922	18 072	1 815
UTRUSTNINGSPROJEKTER							
Kollektivtrafik							
Öresundstågsdepå Hässleholm	133	133	115	79	79	79	79
Pågatåg	2 071	2 071	102	1 869	55	1 878	55
ERTMS (European Rail Traffic Management System)	438	438	9	3	3	438	3
System 3 (nya högkapacitetståg mellan Sverige-Danmark)	1 848	2 200	0	0	0	2 200	0
Spårvagnar i Lund	297	297	15	61	19	297	19
Framtidens resande	223	223	58	216	65	223	65
Summa Kollektivtrafik	5 010	5 362	299	2 228	220	5 116	221
Hälsa- och sjukvård							
NSM (Nya sjukhusområdet i Malmö)	2 215	859	46	123	16	858	19
NSH (Nya sjukhusområdet i Helsingborg)	906	220	17	91	15	199	15
NSL (Nya sjukhusområdet i Lund)	39	39	0	33	13	33	13
Nya sjukhusområdet Ängelholm etapp 2 ¹	15	15	0	0	0	15	0
Forth (Framtidens ortopedi i Hässleholm)	190	190	0	0	0	190	0
SDV (Skånes digitala vårdssystem)	1 047	1 047	350	456	323	1 047	400
Summa Hälsa- och sjukvård	4 412	2 370	413	703	367	2 342	447
TOTAL Strategiska investeringar Region Skåne	34 068	29 919	3 659	11 387	3 180	27 251	3 142

1. Prognos Helsingborg avser de delar som inte är pausade.

2. Nya sjukhusområdet i Ängelholm är en extern förhyring, budgeterat belopp avser kapitaliserad hyra som inte genererar investeringsutfall.

Leasingredovisning

	FÖRFALLOTIDPUNKT		
	Inom 1 år	Senare än 1 år men inom 5 år	> 5 år
Framtida minimileasavgifter per 2019-12-31			
NOT 1. OPERATIONELL LEASE GIVNING Icke uppsägningsbara avtal överstigande 1 miljon kronor.			
Fastigheter, extern uthyrning	92	160	41
SUMMA	92	160	41
NOT 2. OPERATIONELL LEASING Icke uppsägningsbara avtal överstigande 1 miljon kronor.			
Mark och byggnader	2	9	16
Fastigheter, extern inhyrning,	822	2 265	5 229
MT-utrustning	60	210	140
Övriga maskiner och inventarier	26	43	0
SUMMA	910	2 528	5 385
<i>Minimileasavgifter för operationella leasingavtal vars värde understiger 1 miljon kronor uppgår till 8 miljoner kronor.</i>			
NOT 11, 12. FINANSIELL LEASING Finansiella leasingåtaganden, avtal tecknat fr o m 2003-01-01, avtal överstigande 1 miljon kronor			
Parkeringshus Helsingborg	3	79	0
CRC	19	110	232
Öresundståg, 10 st	22	474	0
SUMMA	44	663	232
<i>Leasingavgifter för finansiella leasingavtal 2019 uppgick till 2 miljoner kronor, och snitträntan uppgår vid årets slut till 0,22 procent.</i>			

Jämförelser med andra Källa: SKL och SCB

LANDSTING/ REGION	LÅNGSIKTIG KAPACITET				KORTFRISTIG BEREDSKAP			
	Justerad landstings- skattesats	Soliditet	Kostnads- nivå	Finansiella netto- tillgångar	Självfinan- sierings- grad invest.	Finans- netto	Resultat efter finansiella poster	Nettokostn. utveckling per invån.
Stockholm (koncern)	11,66	-7%	27 316	-63,0%	92,7%	-747	1,8%	3,3%
Västra Götaland (koncern)	11,40	-30%	25 446	20,2%	124,0%	-60	2,0%	2,1%
Skåne (koncern)	11,47	-60%	25 275	-12,7%	72,7%	-348	2,5%	2,8%
Medelvärde regioner i Sverige	11,55	-23%	26 221	25,8%	97,1%	97	3,3%	3,4%

Definitioner Finansiella nyckeltal

Justerad landstingskattesats: Landstingens skattesats justeras för olikheter i verksamhetsansvar baserat på landstingens faktiskt redovisade kostnader för kollektivtrafik, hemsjukvård, färdtjänst och utbildning, framtagen av SKL.

Soliditet: Eget kapital – pensionsförmåner intjänade före 1998 samt löneskatt som redovisas utanför balansräkningen/totala tillgångar.

Kostnadsnivå: Kronor/invånare. Strukturjusterad kostnad för hälso- och sjukvård = nettokostnad/behovsindex. Motsvarar måttet som finns i öppna jämförelser.

Finansiella nettotillgångar: (Finansiella tillgångar - finansiella skulder)/skatter och generella bidrag. Omfattar räntebärande tillgångar och skulder exklusive pensionskuld.

Självfinansieringsgrad investeringar: Procent av nettoinvesteringar, utifrån kassaflödesanalys enligt RKR:s definition = Summa löpande verksamhet/nettoinvesteringar.

Resultat efter finansiella poster: Resultat efter finansiella poster/skatter och bidrag.

Nettokostnadsutveckling/invånare: Årlig förändring av nettokostnader per invånare.

Finansnetto: Kronor/invånare (finansiella intäkter - finansiella kostnader)/antal invånare.

VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER 2018, KRONOR PER INVÅNARE

LANDSTING/ REGION	Primär- vård	Spec. somatisk vård	Spec. psyk. vård	Övr. hälso- o sjukvård	Politisk verk. HoS	Läkem. inom förmån.	TOTAL HoS exkl tandvård	Tand- vård	TOTAL HoS inkl tandvård	TOTAL Regional utveckl.	Trafik o infrast.
Stockholm	4 955	14 598	2 851	2 149	89	2 157	26 799	526	27 325	4 640	4 332
Västra Götaland	4 970	12 652	2 140	3 048	115	2 155	25 077	689	25 766	3 932	2 685
Skåne	4 247	14 613	2 091	1 849	119	2 312	25 230	623	25 853	2 429	1 787
Medelvärde regioner i Sverige	4 679	14 673	2 280	2 255	134	2 373	26 393	671	27 064	3 036	2 367

Driftsredovisning

Miljoner kronor	Region- bidrag	Verksam- hetens intäkter	Verksam- hetens kostnader	Intäkter/kostn. utanför verk- samhet.res.	Resultat	Budget- avvikelse
REGIONAL UTVECKLING						
Kulturnämnden	303	204	-505	0	2	2
Kollektivtrafiknämnden	2 869	3 454	-6 116	-97	110	110
Regionala utvecklingsnämnden	211	101	-307	0	6	6
<i>Eliminering av interna poster</i>		-1	1			
Summa regional utveckling	3 383	3 758	-6 928	-97	117	117
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD						
Sjukhusstyrelse Kristianstad	1 635	722	-2 429	-4	-76	-76
Sjukhusstyrelse Hässleholm	662	99	-782	0	-21	-21
Sjukhusstyrelse Helsingborg	2 607	794	-3 534	-6	-139	-139
Sjukhusstyrelse Ängelholm	424	300	-745	-1	-21	-21
Sjukhusstyrelse SUS	10 209	4 076	-14 426	-19	-161	-161
Sjukhusstyrelse Ystad	869	159	-1 070	-1	-42	-42
Sjukhusstyrelse Trelleborg	503	91	-595	0	-1	-1
Sjukhusstyrelse Landskrona	266	37	-327	0	-25	-25
Medicinsk service	473	1 805	-2 275	-4	0	0
Psykatri, Habiliterings- och hjälpmedelsnämnden	3 473	472	-3 936	-2	6	6
Primärvårdsnämnden	607	4 469	-4 996	-1	79	42
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	14 423	662	-15 524	0	-439	-439
<i>Eliminering av interna poster</i>		-9 699	9 699			
Summa hälso- och sjukvård	36 152	3 987	-40 940	-38	-839	-877
VERKSAMHETSSTÖD OCH ÖVRIGA NÄMNDER						
Servicenämnden	0	4 757	-4 565	-183	9	-37
Regionstyrelsen	1 435	1 413	-2 819	0	28	28
Södra Regionvårdsnämnden	0	7	-7	0	0	0
Personalnämnden	121	34	-132	0	23	23
Patientnämnden	17	0	-16	0	2	2
Revisionen	19	0	-16	0	3	3
<i>Eliminering av interna poster</i>		-687	687			
Summa verksamhetsstöd/övriga	1 592	5 525	-6 869	-184	65	19
<i>Eliminering av interna poster</i>		-4 935	4 935			
SUMMA NÄMNDER OCH STYRELSE	41 127	8 336	-49 801	-319	-657	-741
Central finansiering	-41 127	1 361	377	41 103	1 714	797
<i>Eliminering av interna poster</i>		0	0		0	
SUMMA REGION SKÅNE	0	9 697	-49 425	40 785	1 056	56
Bolag före bokslutsdispositioner						
- Region Skåne holding AB	0	89	-88	-3	-2	-33
- Folk tandvården Skåne AB	0	1 241	-1 232	-7	1	1
Koncernelimineringar och bokslutsdispositioner	0	-867	879	-25	-13	-27
SUMMA KONCERNEN	0	10 159	-49 866	40 749	1 042	-3

Fem år i sammandrag

	2015	2016	2017	2018	2019
Skattesats (kr)	10,69	10,69	10,69	10,69	11,18
Intäkter från skatt, statsbidrag och utjämning (Mkr)	33 720	35 731	37 609	39 006	42 280
Verksamhetens nettokostnader (Mkr)	33 132	35 239	36 622	38 241	39 728
Intäktsutveckling (%)	4,5%	6,0%	5,3%	3,7%	8,4%
Nettokostnadsutveckling (%)	5,7%	6,4%	3,9%	4,4%	3,9%
Nettokostnadsutveckling exklusive jämförelsestörande (%)	6,0%	5,8%	3,9%	4,4%	3,9%
Årets resultat (Mkr)	32	103	238	-90	1 056
Eget kapital (Mkr), blandmodellen	-2 072	-2 692	-3 015	-3 535	-2 573
Eget kapital (Mkr), fullfonderingsmodellen	-20 414	-20 311	-20 073	-20 006	-18 950
Likviditet per 31/12 (Mkr)	1 615	1 913	1 506	1 764	1 074
Låneskuld per 31/12 (Mkr)	4 425	5 218	5 214	6 738	7 274
Investeringsutgifter (Mkr)	2 357	2 582	2 793	4 244	4 240
Pensionsförpliktelser intjänade fr o m 1998 (Mkr)	11 932	12 839	13 966	15 496	16 530
Pensionsförpliktelser intjänade t o m 1997 (Mkr)	18 343	17 619	17 058	16 472	16 377
Totala pensionsförpliktelser (Mkr)	30 275	30 474	31 024	31 968	32 908
Soliditet, enligt blandmodell (%)	-9%	-11%	-12%	-12%	-8%
Soliditet, enligt fullfonderingsmodell (%)	-87%	-81%	-77%	-68%	-60%
Sveriges folkmängd (31/12)	9 851 017	9 995 153	10 120 242	10 230 185	10 327 589
Skånes folkmängd (31/12)	1 303 627	1 324 565	1 344 689	1 362 164	1 377 827
Andel i Skåne	13,23%	13,25%	13,29%	13,32%	13,34%
Antal medarbetare ¹	32 046	33 138	33 499	34 095	34 666
Anställda årsarbetare ²	34 188	36 581	37 891	38 340	38 920
Använda årsarbetare ³	26 310	28 115	29 055	29 518	29 936
Andel använd/anställd	77,0%	76,9%	76,7%	77,0%	76,9%

1. Månadsavlönade per den siste december (2019-12-31).

2. Genomsnittlig schemalagd arbetstid för helåret. 1700 timmar motsvarar en årsarbetare.

3. Genomsnittlig arbetad tid, dvs reducerad med frånvaro. 1700 timmar motsvarar en årsarbetare.

Koncerninterna mellanhavanden

	Ägarandel %	KONCERNBIDRAG		FÖRSÄLJNING OCH DRIFTBIDRAG	
		Givna	Mottagna	Köpare	Säljare
Region Skåne				955	235
Region Skåne Holding AB	100 %			88	89
- Folk tandvården Skåne AB	100 %	25		186	576
- Malmö Opera och Musikteater AB	90 %		30	0	200
- Skånes Dansteater AB	90 %			0	46
- Skåne Care AB	100 %	5		24	0
- Business Region Skåne AB	85 %			85	74
- Tourism in Skåne AB	85 %			2	32
- Invest in Skåne AB	85 %			2	18
- Event in Skåne AB	85 %			1	11
- Film i Skåne AB	85 %			0	32
- Innovation Skåne AB	100 %			0	26
Skåne European Office (Belgien)	100 %			0	5

Tabellen visar ekonomiska mellanhavanden mellan Region Skåne och de majoritetsägda bolagen och dess underkoncerner i enlighet med Rådet för kommunal redovisningsrekommendation R16. Beloppen avser faktiska belopp, ej utifrån ägd andel.

Vårdproduktion och vårdkonsumtion

	2018			2019			Förändring		
	Egen regi	Annan regi	Totalt	Egen regi	Annan regi	Totalt	Egen regi	Annan regi	Totalt
Skånes folkmängd	10 625 668	5 532 327	1 360 112	9 689 448	5 159 920	1 375 835	-8,8%	-6,7%	1,2%
SOMATISK VÅRD									
Vårdtillfällen	157 059	4 803	161 862	155 486	4 957	160 443	-1%	3%	-1%
– varav Avancerad sjukvård i hemmet	3 288		3 288	3 237		3 237	-2%		-2%
Vård dagar	876 797	15 357	892 154	851 617	17 704	869 321	-3%	15%	-3%
– varav Avancerad sjukvård i hemmet	121 971		121 971	113 975		113 975	-7%		-7%
Läkarbesök	1 270 771	453 208	1 723 979	1 280 565	449 643	1 730 208	1%	-1%	0%
Övriga besök	815 114	147 639	962 753	840 882	152 766	993 648	3%	3%	3%
Kvalificerade distanskontakter	258 615	7 392	266 007	272 153	8 181	280 334	5%	11%	5%
PSYKIATRISK VÅRD									
Vårdtillfällen	12 343		12 343	11 597		11 597	-6%		-6%
Vård dagar	165 474		165 474	164 535		164 535	-1%		-1%
Läkarbesök	94 955	48 189	143 144	92 059	50 448	142 507	-3%	5%	0%
Övriga besök	445 680	162 208	607 888	439 290	166 616	605 906	-1%	3%	0%
Kvalificerade distanskontakter	73 259	7 192	80 451	93 635	9 811	103 446	28%	36%	29%
PRIMÄRVÅRD									
Läkarbesök	961 732	840 638	1 802 370	956 605	854 533	1 811 138	-1%	2%	0%
Övriga besök	1 876 763	1 921 661	3 798 424	1 900 392	2 007 410	3 907 802	1%	4%	3%
Kvalificerade distanskontakter	3 258 758	1 822 938	5 081 696	2 272 862	1 273 960	3 546 822	-30%	-30%	-30%
HABILITERING									
Läkarbesök	3 859		3 859	3 844		3 844	0%		0%
Övriga besök	147 660		147 660	146 417		146 417	-1%		-1%
Kvalificerade distanskontakter	25 614		25 614	29 631		29 631	16%		16%
VÅRD I ANDRA LANDSTING									
Vårdtillfällen	2 752	438	3 190	2 749	503	3 252	0%	15%	2%
Vård dagar	16 416	1 405	17 821	16 798	1 519	18 317	2%	8%	3%
Öppen vård ¹	36 788	99 259	136 047	41 119	161 869	202 988	12%	63%	49%
			157 058			224 557			43%

1. Inklusive digitala vårdkontakter

Totalt gjorde skåningarna drygt 9,1 miljoner sjukvårdsbesök, och 163 000 sjukhusvårdtillfällen under 2019. All vårdkonsumtion (slutenvård, läkarbesök, övriga besök, privat och offentlig vård) har totalt minskat med 9 procent. Den största förklaring till den stora minskningen ligger i att ett kvalitetsförbättringsarbete har gjorts kring registrering av distanskontakter (brev, telefon, video) inom primärvården. Det har lett till att kvalificerade distanskontakter inom primärvården har minskat med ca 30 procent. Om man bortser från kvalificerade distanskontakter så är förändringar i vårdkonsumtion en ökning med 1 procent.

Slutenvården har en minskning med 1 procent och besök inom öppenvård en ökning med 1,2 procent. Detta kan sannolikt förklaras av att delar av slutenvård förflyttas till öppenvård, dagkirurgi m.m. Vårdproduktionen totalt har dock minskat med ca 9 procent, minskningen är relativt jämn för egen/annan regi. Köpt vård i andra regioner har ökat med 43 procent. Ökningen består sannolikt till stor del av digitala vårdcentraler.

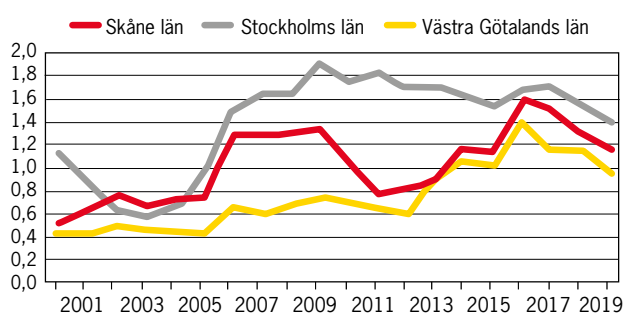
Befolkningsförändringar

Skånes befolkning ökar snabbt

Under 2019 var befolkningsökning fortsatt stor. Totalt ökade Skåne med 15 663 individer, vilket är ungefär 5 300 personer färre än 2016 års rekordökning. Vid årsskiftet 2019/2020 hade Skåne totalt 1 377 827 invånare. Procentuellt ökade Skånes befolkning med 1,1 procent vilket är något lägre än de senaste fem årens ökning, men fortfarande högt i ett historiskt perspektiv. Det är fortsatt den stora mängden asylsökande som tagit sig till Sverige de senaste åren som påverkar folkökningen. I samband med att de folkbokförs i Sverige kommer de med i befolkningsstatistiken.

Befolkningen i Sverige ökade med 97 404 invånare vilket är en lägre ökning än föregående år. Störst ökning bland Sveriges län hade Stockholm med 32 957 invånare. Procentuellt hade dock Uppsala län högst ökning med 7 359 individer, en uppgång med 2 procent. Skånes procentuella befolkningsökning hamnar på en fjärdeplats efter Uppsala, Stockholm och Hallands län.

Procentuell folkökning i Sveriges storstads-län

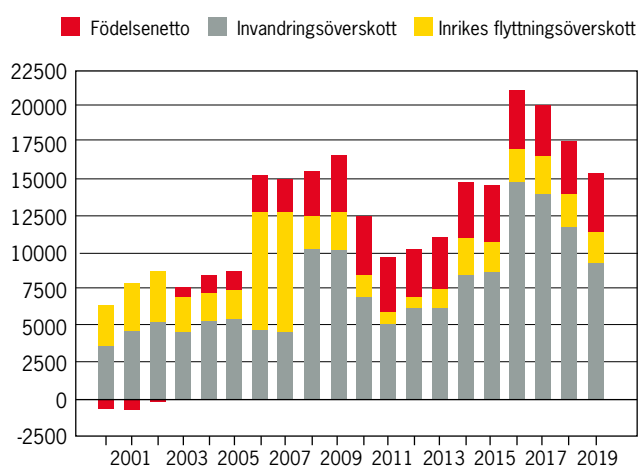
Många immigranter och fortsatt många nyfödda

Skånes befolkningsökning bestod under 2019 till största del, cirka 60 procent, av nettoinflyttning från utlandet. Under 2018 utgjorde denna del 66 procent av ökningen. Den naturliga folkökningen, antalet födda minus antalet döda personer, utgör ungefär 26 procent av Skånes totala folkökning, vilket är en ökning med sex procentenheter jämfört med föregående år. Skånes inrikes flyttnetto, de personer som har flyttat till Skåne från andra delar av Sverige, minskade något jämfört med år 2018 och utgör fortsatt en liten del av folkökningen.

90 procent av ökningen i väst

De västra delarna av Skåne hade störst befolkningsökning i länet. Befolkningen i sydvästra Skåne ökade med 10 200 personer och i nordvästra Skåne med 4 100 personer. Av Skånes

Skånes befolkningsförändring 2000-2019

totala folkökning motsvarar det 65 respektive 26 procent. De största kommunerna står även i år för den största befolkningsökningen. Malmö ökade med 4 900 personer, Helsingborg med 2 300 personer och Lund med 2 000 personer.

Nästan alla Skånes kommuner ökar

I 8 av Sveriges 21 län minskade befolkningen i majoriteten av dess kommuner. Samtliga kommuner i Skåne förutom Bromölla, Hörby, Osby, Simrishamn och Åstorp ökade sin befolkning under 2019. I Bromölla och Simrishamn berodde minskningen framförallt på ett negativt födelsenetto, att fler dog jämfört med hur många som föddes. I Hörby, Osby och Åstorp var det främst ett negativt flyttnetto mot övriga Skåne som bidrog till befolkningsminskningen. Om det inte vore för utrikes inflyttning skulle 12 av Skånes 33 kommuner haft en minskning av befolkningen under 2019.

Naturlig folkökning = Födda > avlidna
Nettoflyttning = Inflyttade – utflyttade

Vid nettoinflyttning är inflyttningen större än utflyttningen.
Motsvarande är utflyttningen större än inflyttningen vid nettoutflyttning.

Nettoflyttningar kan även delas in i inrikes nettoflyttningar för flyttningar inom Sverige och utrikes nettoflyttningar som avser flyttrelationen med utlandet.

Befolkningsförändringar

Kommun	Folkmängd	Folkökning	Födelse- netto	Flyttnings- netto	Mot Skåne	Mot övriga Sverige	Mot utlandet
Bjuv	15 715	214	42	166	-10	72	104
Bromölla	12 870	-6	-32	18	62	-74	30
Burlöv	19 112	752	98	650	427	58	165
Båstad	15 128	180	-59	241	26	146	69
Eslöv	33 793	236	80	146	-14	-13	173
Helsingborg	147 734	2 319	525	1 775	179	508	1 088
Hässleholm	52 145	24	-29	42	-211	-17	270
Höganäs	26 942	376	-30	399	177	86	136
Hörby	15 631	-4	3	-8	-51	6	37
Höör	16 713	76	-1	67	30	-4	41
Klippan	17 756	156	40	118	28	-4	94
Kristianstad	85 747	839	112	689	277	88	324
Kävlinge	31 705	214	120	98	-35	52	81
Landskrona	46 090	315	139	152	-159	5	306
Lomma	24 834	71	20	48	-68	13	103
Lund	124 935	1 987	360	1 621	-462	758	1 325
Malmö	344 166	4 853	2 433	2 312	-1 535	509	3 338
Osby	13 208	-59	13	-76	-80	-42	46
Perstorp	7 492	13	-1	4	-59	-45	108
Simrishamn	19 174	-104	-117	5	-173	93	85
Sjöbo	19 226	73	-9	84	52	-8	40
Skurup	15 889	130	-1	130	58	29	43
Staffanstorps	25 396	672	103	569	498	-26	97
Svalöv	14 268	145	34	108	17	20	71
Svedala	22 229	653	106	548	527	-24	45
Tomelilla	13 617	60	-24	84	7	9	68
Trelleborg	45 440	538	-7	532	333	29	170
Vellinge	36 628	129	46	85	-82	33	134
Ystad	30 541	315	-115	430	301	57	72
Åstorp	15 940	-47	45	-89	-163	-33	107
Ängelholm	42 476	345	30	317	162	3	152
Örkelljunga	10 280	106	6	97	64	-25	58
Östra Göinge	15 007	92	46	38	-123	-42	203
SKÅNE TOTALT	1 377 827	15 663	3 976	11 400	-	2 217	9 183

Utdrag ur revisionsberättelsen

Det ekonomiska resultatet är 1 056 miljoner kronor. Region Skåne har även för 2019 bedrivit aktivt arbete med besparingsåtgärder. Åtgärderna har varit otillräckliga även om nettokostnadsutvecklingen minskade under året. För hela året blev nettokostnadsökningen 3,9 procent. Budgeterad nettokostnad för 2019 uppgick till 4,5 procent.

Regionen har under tidigare år redovisat resultat som inte är förenliga med god ekonomisk hushållning vilket vi framfört upprepad kritik mot. Vi har också tidigare framfört kritik mot bristerna i den ekonomiska styrningen. Vi konstaterar att problemen till viss del kvarstår.

Vår bedömning är att den för sjukvården upprättade budgeten för 2019, liksom tidigare år, inte var realistisk. Kostnadsvolymen är för stor i relation till beslutad budget. Intäkter och kostnader bedöms inte stå i proportion till varandra.

Vår bedömning är att Region Skånes resultatutveckling för 2019, förutom det långsiktiga resultatmålet, är förenlig med de av fullmäktige beslutade finansiella målen. Vi anser vidare att Region Skånes ekonomiska situation inte är förenlig med den långsiktigt starka ekonomi som fullmäktige har beslutat om.

Vi ser fortsatt allvarligt på Region Skånes ekonomiska situation. Vi vill understryka betydelsen av att åtgärder vidtas i syfte att nå såväl målen för god ekonomisk hushållning som de verksamhetsmässiga målen för hälso- och sjukvården.

Region Skåne har rekryteringsproblem främst inom sjukvården. Vi betonar vikten av aktiva åtgärder för kompetensförsörjning innefattande såväl nyrekryteringar som åtgärder för att minska personalomsättningen. Region Skånes långsiktiga arbete med hälsofrämjande arbetsplats och sänkt sjukfrånvaro behöver fortsatt fokus.

Vår bedömning av hälso- och sjukvårdsnämnden är att den interna kontrollen inte varit helt tillräcklig. Nämnden bedöms ha bedrivit verksamheten på ett inte helt ändamålsenligt sätt då resultatet av nämndens uppdrag kopplat till den samlade hälso- och sjukvården i Region Skåne, inte har medfört att målen uppnås eller att måluppfyllelsen förbättrats, till exempel vad avser tillgängligheten. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt inte helt tillfredsställande sätt.

Vår bedömning av sjukhusstyrelserna är att den interna kontrollen i huvudsak har varit tillräcklig. Måluppfyllelsen har varit fortsatt svag där huvuddelen av målen inte har uppnåtts eller bara uppnåtts delvis. Vidare har sjukhusstyrelserna under året bedrivit verksamheterna på ett från ekonomisk synpunkt inte helt tillfredsställande sätt, undantaget sjukhusstyrelse Trelleborg.

Vår granskning av psykiatri, habilitering- och hjälpmedelsnämndens arbete visar att detta bedrivs på ett inte helt ända-

målsenligt sätt då nämnden har en svag måluppfyllelse där huvuddelen av målen inte har uppnåtts eller bara uppnåtts delvis. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen är tillräcklig.

Vår granskning av primärvårdsnämndens arbete visar att detta bedrivs på ett inte helt ändamålsenligt sätt då nämnden har svag måluppfyllelse inom ett flertal mål- och verksamhetsområden. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen är i huvudsak tillräcklig.

Vår granskning av regionala utvecklingsnämndens arbete visar att detta bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och att målen för verksamheten uppnås. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen är tillräcklig.

Vår granskning av kollektivtrafiknämndens arbete visar att detta sker på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt, men att endast hälften av målen uppnås för 2019. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen är i huvudsak tillräcklig.

Servicekommittén redovisar ett resultat på 9 miljoner kronor, vilket är 37 miljoner kronor sämre än avkastningskravet på 46 miljoner kronor i budget. Nämnden har under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt inte helt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen är i huvudsak tillräcklig.

Vi tillstyrker att regionfullmäktige godkänner årsredovisningen. Vi tillstyrker, trots kritik avseende regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, samtliga sjukhusstyrelser och servicekommittén att regionstyrelsen och samtliga nämnder samt dessas enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Kristianstad den 8 april 2020

Region Skånes revisorer

Lars-Erik Lövdén	Louise Rehn Winsborg	Eskil Engström
Gustavo Garcia	Ingrid Karlsson	Kerstin Lingebrant
Marie Nielsén*	Bill Nilsson	Paula Nilsson
Niklas Sjöberg	Mats Svanberg	Göran Wagermark
Inger Åbonde		

Den fullständiga revisionsberättelsen finns att tillgå på Rådhus Skåne, Kristianstad, alternativt på www.skane.se/revisionen.

* Marie Nielsén är jävig beträffande kollektivtrafiknämnden och har inte deltagit i revisionen av denna nämnd.

Ekonomisk ordlista

AFA

Arbetsmarknadens försäkringsaktiebolag.

Anläggningstillgång

Tillgång avsedd för stadigvarande innehav, såsom fastigheter och inventarier.

Avskrivning

Planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar för att fördela anskaffningskostnaden över tillgångens livslängd.

Avsättning

De betalningsförpliktelse som är säkra eller sannolika till sin existens, men där det finns osäkerhet beträffande beloppets storlek eller tidpunkten för betalning, till exempel avsättning för pensioner.

Balanskrav

Balanskrav innebär att årets resultat ska överstiga noll. Från och med verksamhetsåret 2005 infördes en ändring i kommunallagen som innebär att negativa resultat ska återställas senast tre år efter att underskottet uppkommit. Om synnerliga skäl finns behöver resultatet inte återställas.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen vid verksamhets-årets slut uppdelat på tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder.

Diskonteringsränta

Kalkylränta. Den räntesats som uttrycker avkastningskrav på kapital.

Eget kapital

Skillnaden mellan totala tillgångar och avsättningar och skulder enligt balansräkningen det vill säga nettoförmögenheten.

Emittent

Utgivare av värdepapper.

Extraordinära intäkter/kostnader

Intäkter eller kostnader som saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och är av sådan art att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till väsentligt belopp.

Finansiellt leasingavtal

Ett leasingavtal vari de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren.

Immateriell tillgång

En tillgång som är identifierbar men icke-monetär. Tillgången är en resurs som förväntas ge ekonomiska fördelar i framtiden.

Infrastrukturell investering

Byggande av väg eller järnväg som staten ansvarar för. Lämnade bidrag till infrastrukturell investering kan dock inte avse att helt finansiera en viss investering.

Intern ränta

Kalkylmässigt beräknad räntekostnad grundad på anläggningstillgångarnas bokförda värde.

Jämförelsestörande poster

Viktiga händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men viktiga att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder och mellan olika landsting.

Kassaflödesanalys

Visar kassaflöden från den löpande verksamheten, investerings- och finansieringsverksamheten samt förändring av rörelsekapital. Summa av dessa komponenter utgör förändringen av likvida medel.

Kortfristiga fordringar och skulder

Forordningar och skulder som förfaller till betalning inom ett år efter balansdagen.

Kreditivränta

Kalkylmässigt beräknad räntekostnad under byggnadstid.

Leasingavtal

Ett avtal enligt vilket en leasegivare på avtalade villkor under en avtalad period ger en leasetagare rätt att använda en tillgång i utbyte mot betalningar.

Likvida medel

Kontanter eller tillgångar som kan omsättas på kort sikt, till exempel kassa- och banktillgångar, postväxlar samt värdepapper som statskuldväxlar eller bankcertifikat.

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt. Kan uttryckas i olika mått, exempelvis rörelsekapital och ställas i relation till externa utgifter.

Långfristiga fordringar och skulder

Forordningar och skulder som förfaller till betalning senare än ett år efter balansdagen.

Omsättningstillgångar

Tillgång som beräknas innehas kortvarigt, exempelvis kundfordringar och förrådsartiklar.

Patientrörlighetsdirektivet

EU:s patientrörlighetsdirektiv innebär att medborgare har rätt att få ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat EU- eller ESS-land. Svenska medborgare som vill söka vård utomlands vänder sig till Försäkringskassan som är den myndighet som hanterar ersättningsfrågan till både patienter och vårdgivare.

Produktionsmix

Ett sammanvägt mått, mätt i antal poäng, för att mäta vårdproduktionen hos Region Skånes egna vårdgivare.

Resultaträkning

Redovisning av samtliga intäkter och kostnader under en viss period, till exempel verksamhetsåret.

RIPS

Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld. Pensionsskulden räknas som nuvärdet av alla framtida pensionsutbetalningar. Den diskonteringsränta som används för att beräkna pensionsskulden avstäms utifrån utvecklingen av den tioåriga statsobligationsräntan. För att räntan ska vara stabil finns ett toleransintervall på ± 1 procent kring den fastställda diskonteringsräntan.

Ränteswap

Swappar är finansiella instrument som innebär ett byte av kassaflöden mellan två parter på ett underliggande nominellt belopp.

Rörelsekapital

Den del av kapitalet som står till förfogande för finansiering av utgifter, det vill säga skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Sammanställd redovisning

Sammanställning av resultaträkningar och balansräkningar för olika juridiska personer i vilka Region Skåne har ett betydande inflytande. Ger en helhetsbild av ekonomiska åtaganden oavsett i vilken juridisk form verksamheten bedrivs.

Skattekraft

Är ett mått på skatteunderlag per invånare och kan uttryckas absolut i termer av kronor per invånare eller som relativ skattekraft (alltså som en andel av genomsnittlig skattekraft).

Skatteunderlag

Det underlag man använder för beräkning av regionens skatteinkomster (består av personers och företags beskattningsbara inkomster och personers förmögenheter).

Soliditet

Långsiktig betalningsförmåga, uttrycks vanligen som eget kapital i förhållande till totala tillgångar.

Vårdkonsumtion

Den vård som Region Skåne finansierar produceras av Region Skånes egna vårdgivare, privata vårdgivare eller i annat landsting. Vårdkonsumtion är den vård som produceras till Region Skånes invånare oavsett var vården sker.

Vårdproduktion

Den vård som produceras av Region Skånes egna vårdgivare till Skånes invånare och till invånare i andra regioner och huvudmän.

Region Skånes bolag

Koncernen

Bolagens summerade intäkter uppgick till 2 009 miljoner kronor under 2019 att jämföras med 1 975 miljoner kronor under föregående år. Bolagens sammanlagda resultat (innan bokslutsdispositioner och skatt) under perioden var -30 miljoner kronor. Året innan var detta -33 miljoner. För helåret 2019 uppgår de summerade årsresultaten till -8 miljoner kronor, vilket har minskat det sammanlagda egna kapitalet från 469 miljoner till 461 miljoner. (se tabell nedan)

Bolagens redovisning

Region Skåne Holding AB

Bolaget är moderbolag i Region Skånes bolag som Region Skåne äger för att bedriva verksamhet som är till nytta för Skåne och dess medborgare. Bolaget ska inom ramen för ägarens kompetens leda, samordna och utveckla dotterbolagens verksamheter på ett för Skånes invånare värdeskapande sätt.

Viktiga händelser under perioden

Bolaget har under året på uppdrag av Region Skåne utfört insatser för marknadsföring av Skåne, utveckling och etablering av företag samt insatser som syftar till att Skåne ska utvecklas som en innovativ region. Detta sker genom uppdrag till dotterbolag. Styrelsen har under året initierat en översyn av bo-

lagsstrukturen efter uppdrag i Region Skånes budget. Slutrapport samt inkomna svar från Business Region Skåne och Innovation Skåne AB samt skrivelse från Kommunförbundet Skåne har överlämnats till regionstyrelsen för vidare hantering.

Ekonomi

Region Skåne Holding redovisar för perioden ett resultat på -2,4 miljoner kronor. Omsättningen var 88,6 miljoner kronor.

Folktandvården Skåne AB bedriver allmän- och specialisttandvård, samt sjukhustandvård vid 66 kliniker på 44 orter i Skåne. Årligen väljer 81,5 procent av alla barn och ungdomar, 3-23 år, samt 21,5 procent av de vuxna att få tandvård hos Folktandvården Skåne. Folktandvården Skåne erbjuder komplett och modern tandvård baserad på gedigen kunskap, erfarenhet och forskning. Folktandvården Skånes vårdfilosofi är hälsofrämjande, vävnadsbevarande och förebyggande.

Viktiga händelser under perioden

I juni gjordes en omläggning till ett nytt journalsystem, *Carita tandvårdssystem*. Omläggningen innebar ett komplext och omfattande projekt och har påverkat resultatet negativt då införandet har varit omgärdat av instabilitet i driftmiljö och brister i överföringen av data från det gamla till det nya systemet. Läget har nu stabiliserats.

Under året har en ny klinik öppnats i centrala Kristianstad. Det centrala läget stärker närheten till kunderna. På kliniken arbetar kollegor inom allmäntandvården och specialisttandvården integrerat. Specialisttandvården i Malmö och Lund har omorganiserats under året för att minska väntetiderna och öka tillgängligheten. Den specialiserade tandvården för barn och unga vuxna är koncentrerad till Malmö och har förts samman med allmäntandvården. Vuxenspecialiteterna för parodontologi, oral protetik och endodonti koncentrerades samtidigt till Lund.

Ekonomi

Folktandvården Skåne når ett positivt resultat på 1 miljon kronor. Omsättningen uppgår till 1 241 miljoner kronor. Investeringarna uppgår till 49 miljoner kronor.

Koncernen

Miljoner kronor	Nettoomsättning		Årets resultat		Eget kapital		Resultat före disp o skatt		Koncernbidrag	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Region Skåne Holding AB	89,8	88,6	-2,7	-2,4	192,9	190	-2,7	-2,3	-	-
Folktandvården Skåne AB	1 221,5	1 240,7	0,2	0,9	222,1	223	-8,0	1,4	-21,4	-25
Innovation Skåne AB	46,9	59,2	-0,3	1,4	1,9	3,3	-0,3	1,4	-	-
Skåne Care AB	36,9	59,2	0,0	1,6	6,3	7,9	3,6	9,0	-3,6	-5
Malmö Opera och Musikteater AB	324,5	311,9	-0,7	-9,5	33,4	24	-25,7	-39,5	25	30
Skånes Dansteater AB	51,2	52,5	-0,6	0,1	6,4	6,5	-0,6	0,1	-	-
Business Region Skåne AB	82,4	85	0,1	0,0	1,3	1,3	0,1	0,0	-	-
Event in Skåne AB	11,5	10,9	0,0	0,0	1,2	1,2	0,0	0,0	-	-
Film i Skåne AB	34,7	34,9	0,0	0,0	1,1	1,1	0,0	0,0	-	-
Invest in Skåne AB	34,5	24,2	0,0	0,0	1,1	1,1	0,1	0,0	-	-
Tourism in Skåne AB	41,2	42,2	0,1	0,0	1,6	1,6	0,3	0,0	-	-
TOTAL	1 975,1	2 009,3	-3,9	-7,9	469,3	461,0	-33,2	-29,9	0,0	0,0

Skåne Care är ett helägt dotterbolag till Region Skåne Holding AB som i sin tur är helägt av Region Skåne. Skåne Care AB har i uppdrag att bedriva vårdexport. Bolagets arbete tar stöd i offentlig exportfrämjande verksamhet på regional och nationell nivå. Internationella samförståndsavtal tecknade av Region Skåne och nationella officiella aktörer ger en viktig vägledning mot val av geografi och verksamhetsinriktning.

Viktiga händelser under perioden

Skåne Care är i en fas av stark tillväxt där affären ökade med 60 procent under året. Skåne Care är sedan juni strategisk partner till hälsoministeriet i Saudiarabien, och bistår i förändringsarbetet med implementeringen av en helt ny hälso- och sjukvårdsmodell för att leverera kostnadseffektiv, jämlik vård av hög kvalitet. Förtroendet för Skåne Care och den ”svenska modellen” skapar positiv dialog kring svensk hälso- och sjukvård. Internationalisering genom konsultprojekt ger ett värdefullt perspektiv på hur verksamheten i Skåne kan utvecklas. Utbildning av specialistläkare och tandläkare är en central del av verksamheten. 32 patienter fick specialistvård under året och samarbetet med Island och Norge utgör merparten.

Ekonomi

Bolagets nettoomsättning var 59,2 miljoner kronor under 2019. Resultatet efter finansiella poster var 9,0 miljoner kronor 2019, motsvarande 15,3 procent av nettoomsättningen. Bolaget lämnar ett koncernbidrag för 2019 på 5,0 miljoner kronor. Utöver detta bidrar bolaget positivt till sjukvårdsförvaltningarnas ekonomi och varumärke.

Innovation Skåne AB har enligt bolagsordningen till föremål för sin verksamhet att stödja utvecklingen av innovationer och entreprenörskap i Skåne med särskild inriktning mot innovativa uppstarts företag med stor tillväxtpotential samt att stödja utvecklingen av innovationer och förbättringsaktiviteter som har sitt ursprung i Region Skånes verksamheter. Bolaget ska främja och utveckla möjligheten till industrikontakter, prövningar och införande av innovativa lösningar i Region Skånes samtliga verksamheter med särskilt fokus på att stödja utvecklingen av life-science sektorn.

Viktiga händelser under perioden

HealthTech Nordic vann priset *European Enterprise Promotion Award* från EU-kommissionen som Europas bästa företagsfrämjande projekt. Dess bolag har vuxit med 881 jobb, och projektet fortsätter 2020. Flera verksamhetsstödjande projekt har dragits igång inom hälso- och sjukvård. På testbäddssidan etablerades ett samarbete med Cerner. Evolution Road vann projekt om 84 miljoner kronor från Trafikverket för att testa ny elvägsteknologi i Lund. Materials Business Center och Lighting Metropolis har drivits som internationella projekt och Foodtech utvecklas med cirkulärt projekt med Jordbruksverket. *Anställdas Idéer* har licensierat sju idéer. Att hjälpa till att skapa 1000 nya jobb och värdeskapande motsvarande 200 miljoner kronor kvarstår som mål för 2018-2020.

Ekonomi

Verksamheten hade en omsättning på 59,2 miljoner kronor, med ett grunduppdrag finansierat från Region Skåne på 18,1 miljoner kronor. Resultat 2019 är 1,4 miljoner kronor.

Malmö Opera och Musikteater ska utöva teaterverksamhet med huvudsaklig inriktning på musikteater. Detta görs både i egen regi och i samarbete med andra aktörer.

Viktiga händelser under perioden

Bidragssuppräkningen för innevarande år var 0,5 procent från ägarna och 0 procent från staten. Under året firade Malmö Opera 75-årsjubileum. Firandet utgick från att huset färdigställdes och invigdes 1944 och var då Europas modernaste teaterhus. En jubileumsturné i Skåne har genomförts, samt jubileumskonserter på Stora scenen. Jubileumskonserterna hedrades med besök av Kung Carl XVI Gustav och Drottning Silvia. Scenmaskineriet renoverades under sensommaren, vilket medförde sex veckors förskjutning av säsongstarten hösten 2019.

Ekonomi

Bolaget redovisar för räkenskapsåret 2019 ett resultat om -9,5 miljoner kronor. Omsättningen för perioden är 312 miljoner kronor. Biljettintäkterna under räkenskapsåret uppgick till 57 miljoner kronor, medan övriga intäkter uppgick till 30 miljoner kronor. Fritt eget kapital uppgår vid årets slut, efter erhållande av 30 miljoner kronor i koncernbidrag, till 3,9 miljoner kronor.

Skånes Dansteater

Skånes Dansteater ägs till 90,1 procent av Region Skåne Holding AB och 9,9 procent av Malmö stad. Uppdraget är att producera, främja och utveckla danskonst i Skåne, främst med egen ensemble och med Malmö som bas.

Viktiga händelser under perioden

Under året presenterades sju koreografier på hemmascenen eller på turné, varav fyra världspremiärer (*Burnt offering*, *Snapshots of a Crowd*, *Featherweight*, *Mozarts*

Requiem) och tre nypremiärer (*Nayrab*, *Dare to Wreck*, *The Longest Distance Between Two Points*). Samarbetet med Malmö Operakör och Operaorkester *Mozarts Requiem* blev nominerad till Svenska Teaterkritikernas pris. Ensemblen turnerade internationellt till Korea, Italien, USA och Kanada. *Dare to Wreck* blev utvald till Scenkonstbiennalen. Inom ramen av Regionsamverkan Sydsvenske påbörjades arbetet med samproduktionen *Djurens Karneval*.

Dialogverksamheten arbetade med dans och hälsa, integration, danskunskapande och eget skapande samt med gästspel och residens. Projektet inom området dans och funktionsvariationer, *Europe Beyond Access*, med stöd från Kreativa Europa var tongivande.

Antal publik och deltagare ökade jämfört med 2018 med cirka 30 procent. Sammanlagt 34 826 personer deltog någon av de 239 aktiviteterna. Bolaget bytte VD och konstnärliga ledare i juli.

Ekonomi

Efter styrelsens beslut om en budget i balans kom besked om att verksamhetsbidragen endast räknades upp med 0,25 procent. Detta innebar ett underskott i prognos på 0,6 miljoner kronor och besparingar planerades under löpande verksamhetsår. Årets omsättning var 52,5 miljoner kronor. Publiksuccén *Mozarts Requiem* på Malmö Opera översteg budgeten och därmed gjorde bolaget ett positivt resultat på 0,118 miljoner kronor.

business region skåne

Business Region Skåne AB med fyra dotterbolag har till uppgift att främja investeringar, export, turism, evenemang och filmverksamhet i Skåne. Bolagen ska gemensamt utveckla, samordna och förbättra marknadsföringen av Skåne och Öresundsregionen. Koncernen ägs gemensamt av Region Skåne 85 procent samt Kommunförbundet Skåne 15 procent.

Viktiga händelser under perioden

Dotterbolagen i koncernen visar på fortsatt starka framgångar i att bidra till

stärkt attraktionskraft i varumärket Skåne. Vidare bidrar dotterbolagen genom sina insatser till en växande besöksnäring och ökad turism, investeringar i företag, ett ökat antal filmproduktioner och fler evenemang till Skåne och dess kommuner. Alla dessa resultat och effekter bygger på ett långsiktigt och systematiskt arbete inom respektive dotterbolag.

Vidare har bolaget och dess dotterbolag varit del i en större bolagsgenomlysning genomförd av KPMG på uppdrag av Region Skåne Holding. Rapporten föreslår ett vidare utredningsarbete och omfattande strukturella förändringar i bolagsstruktur och uppdrag. Region Skåne Holding beslutade att avvakta med att verkställa och att lägga in rapporten i den organisationsöversyn som kommer att genomföras inför nästa val 2022.

Bolaget har under året bland annat inlett arbetet med att bygga upp en budskapsplattform för ägardialog. De digitala plattformarna både i moderbolaget och dotterbolagen har utvecklats med en gemensam profil.

Business Region Skåne har via avtal med Greater Copenhagen Committee arbetat med uppdrag kring implementeringen av varumärket Greater Copenhagen i Skåne och internationell marknadsföring genom Invest in Skåne AB.

Ekonomi

Bolaget avslutar året med ett resultat på 0,028 miljoner kronor och en nettoomsättning på cirka 85 miljoner kronor. Balansomslutningen ligger på 8,2 miljoner kronor.

event in skåne

part of business region skåne

Event in Skåne AB ska marknadsföra Skåne som en eventregion. Event in Skåne ska vara ett kompetenscentrum och en samverkanspartner vad gäller event i Skåne samt verka för att fler, större och bättre evenemang, mässor och kongresser förläggs till regionen.

Viktiga händelser under perioden

Event in Skåne identifierar, värderar och

värvar tillsammans med partners större nationella och internationella event och möten som positionerar Skåne och bidrar till att stärka Skånes varumärke och att öka regionens attraktivitet.

Bolaget har fortsatt fokusera på hållbar destinationsutveckling för Skånes 33 kommuner i linje med de nya ägardirektiven. 2019 blev ett starkt eventår för Skåne. Skåne arrangerade flest nationella och internationella idrottsevenemang av Sveriges regioner. *SM-veckan* i Malmö blev en framgång och skapar spinoffeffekter för nya event. Andra event som skapade reseanledningar är bland annat *10-mila* i orientering, *VM i Functional fitness*, *EM i street food* samt nya årligen återkommande *Båstad dansbandsfestival* samt *Malmö game week* inklusive *Dream hack Masters*. Event som värvats under året är bland annat *Presidents cup i Taekwondo*, cykelloppet *Milestone Series*, *White guide-galan*, *European barbershop Championships* samt ett flertal kongresser inom life science, material science, kultur samt mat och dryck.

Ekonomi

Bolaget avslutar året med ett resultat på 0,001 miljoner kronor och en nettoomsättning på 10,9 miljoner. Balansomslutningen ligger på 2,4 miljoner kronor.

Film i Skåne AB Film i Skåne ska bidra till tillväxt i Skåne genom filmproduktion, i huvudsak finansierat av uppdragsersättning från bolagets ägare Business Region Skåne samt främjande av filmkulturell verksamhet, i huvudsak finansierat av Region Skånes kulturnämnd.

Viktiga händelser under perioden

2019 gjorde Film i Skåne insatser i filmfestivaler och branschmötesplatser för 2,2 miljoner kronor och investerade 18,4 miljoner kronor i samproduktion av film. De film- och TV-produktioner som möjliggjordes under 2019 spenderade 79 miljoner kronor i Skåne och

hade en total omsättning på 194 miljoner kronor.

Inom ramen för Film i Skånes satsning på TV-serier 2018-2020 genomförde Anagram Produktion inspelningen av *Tunna Blå linjen*, 10 x 60 min, i Malmö med omnejd och Yellow Bird Film *Jakten på en mördare*, 6 x 60 min, med produktionsbas i Ystad Studios.

Hösten 2019 projektanställdes filmpedagogen John Belfrage på 40 procent för att i samarbete med Ystad kommun ta sig an klassbesök i Ystad Studios Visitor Center. Under september-december fick 186 elever från Sjöbo, Helsingborg och Lund lära sig hur man skapar film.

Inom Regionsamverkan Sydsverige-samarbetet, som omfattar de sex sydligaste regionerna Skåne, Kronoberg, Jönköping, Blekinge, Kalmar och Hallands län, tecknades ett avtal där Film i Skåne genom sin verksamhet Southern Sweden Film Commission kommer att marknadsföra även övriga sydsvenska län vid sina internationella aktiviteter samt hålla i viss fortbildning för så kallade location-scouters från de medverkande länen.

Ekonomi

Bolaget avslutar året med ett resultat på 0 kronor och en nettoomsättning på 34,9 miljoner kronor. Balansomslutningen ligger på 10,6 miljoner kronor.

invest in skåne

part of business region skåne

Invest in Skåne AB ska skapa ett mer internationellt näringsliv i Skåne genom att attrahera utländska företag och investerare samt hjälpa skånska företag med internationella samarbeten och exportaffärer.

Viktiga händelser under perioden

Bolaget har bidragit till 64 internationella affärer som stärkt Skånes näringsliv. Inte bara i form av ökat antal arbetstillfällen, inflöde av utländskt kapital och ökad produktivitet utan även men ökad kunskap och nya teknologier inom Skånes prioriterade innovationsområden. Ulrika Ringdahl tog över rollen som VD. En omorganisation genomfördes där de två investeringsfrämjande teamen slogs

sammans och ett marknads- och kommunikationsteam bildades med syfte att öka det branschöverskridande samarbetet och arbeta strategiskt närmare affären.

Arbetet inom Greater Copenhagen bedrevs via bolagets life science-signaturprojekt och med internationell marknadsföring och talangattraktion i form av arbete med digitala kampanjer. Under 2019 genomförde bolaget tillsammans med *CopCap* flera kampanjer i syfte att attrahera investeringar och talanger.

Under 2019 har bolaget drivit tre EU-finansierade projekt: *Southern Sweden International* som syftar till att öka internationaliseringen i Skåne och Blekinge, *HealthTech Nordic* som syftar till att stärka healthtech-industrin på nordisk nivå och det av Greater Copenhagen delfinansierade signaturprojektet *Medicon Valley* som en internationell nod för mikrobiomforskning.

Ekonomi

Bolaget avslutar året med ett resultat på 0 kronor och en nettoomsättning på 24,2 miljoner kronor. Balansomslutningen ligger på cirka 6 miljoner kronor.

tourism in skåne

part of business region skåne

Tourism in Skåne AB ska medverka till att öka antalet besökare till Skåne genom att utveckla och marknadsföra destinationen. Tillsammans med kommuner och näringsliv verkar bolaget på geografiskt utvalda marknader med prioriterade segment och målgrupper.

Viktiga händelser under perioden

Den internationella marknadsföringen har fortsatt och verkställs idag i princip uteslutande i egen regi. Insatserna har gett stora internationella framgångar och skapat stor uppmärksamhet, bland annat har insatserna medverkat till synlighet för drygt 5,5 miljoner följare globalt. Projektgenomförandet har fortgått i fem projekt, där två avslutats under året. Projekten har varit riktade dels till besöksnäringen och dels till det offent-

liga och då primärt i kommunerna. Bolaget har i samverkan med andra regioner i södra Sverige genomfört ett marknadsförings- och utvecklingsarbete runt cykel- och vandringslederna.

Bolaget ledde under året det gemensamma arbetet runt turism inom Greater Copenhagen och där har ett delprojekt kring insiktsarbete och business intelligence samt insatser runt produktutveckling med besöksnäringen stått i fokus.

Arbetet med att bygga upp den öppna innovationsarenan har fortgått och en rad insatser genomförts, bland annat inom projektet *Beyond the Future*.

Ekonomi

Bolaget avslutar året med ett resultat på 0 kronor och en nettoomsättning på 42,2 miljoner kronor. Balansomslutningen ligger på 16,4 miljoner kronor.

Skåne European Office (SEO) har, enligt beslut i regionfullmäktige, trätt i frivillig likvidation och dess verksamhet överförs till regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde.

Region Skåne Depå Hässleholm AB

Beslut har fattats om att bolaget ska träda i frivillig likvidation.

Intern kontroll

I enlighet med reglementet för god hushållning och intern kontroll har Region Skånes nämnder och majoritetsägda bolag rapporterat resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till regionstyrelsen i samband med årsredovisningen.

Regionstyrelsen har beslutat att godkänna rapportering av intern kontroll 2019 för Region Skånes nämnder och styrelser, samt att lägga informationen om Region Skånes majoritetsägda bolags rapportering av intern kontroll 2019 till handlingarna.

Rapportering av intern kontroll utifrån regionstyrelsens uppsiktsplikt

Region Skånes reglemente för god hushållning och intern kontroll anger att de interna kontrollplanerna ska ”säkerställa att en tillfredsställande god hushållning upprätthålls inom alla områden”. Den interna kontrollen har genomförts i enlighet med de av nämnder och bolagsstyrelser fastställda interna kontrollplanerna för aktuellt år. Det interna kontrollarbetet är integrerat med de ordinarie processerna för planering, genomförande och uppföljning. De obligatoriska verksamhetsmässiga kontrollområdena är desamma som de övergripande målen i verksamhetsplan och budget. Regionstyrelsen har utifrån sin uppsiktsplikt ett övergripande ansvar för att säkerställa och utvärdera Region Skånes samlade system för intern kontroll.

Rapport om internkontrollarbetet inom de obligatoriska områdena har lämnats av nämnder och bolagsstyrelser. I uppföljningen av den interna kontrollen har uppmärksammas en del avvikelser, och det finns redovisat vilka åtgärder som har vidtagits eller kommer att vidtas. Rapporterna från respektive verksamhet visar inte några allvarliga avvikelser som skulle föranleda korrigerande eller andra åtgärder från regionstyrelsens sida, annat än vad som löpande görs inom ramen för arbetet med styrning, ledning och uppsikt över verksamheten. Som en följd av återstående problemområden anser styrelsen att arbetet med intern kontroll måste fortsätta att utvecklas och förbättras.

Region Skånes samlade system för intern kontroll

En bra intern kontroll ska bidra till att bygga och stödja trygghet och tillit, ordning och reda samt förtroende och utveckling. Intern kontroll är en del i system för styrning och ledning och består av olika delar däribland en robust organisation, riskanalyser som riktar arbetet, planerade åtgärder, kontroller och förbättringar samt uppföljning och utvärdering. Uppföljningen är också en viktig del i arbetet med att förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som kan utgöra hinder för att Region Skåne ska kunna nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt.

Processen för intern kontroll har under året genomförts i enlighet med Region Skånes reglemente, anvisning och instruktion för intern kontroll. Nämnder och bolagsstyrelser har genomfört riskbedömning och plan för intern kontroll i samband med verksamhetsplan och budget. Inför delårs- och årsredovisning har nämnder och bolagsstyrelser rapporterat uppföljningen av den interna kontrollen till regionstyrelsen. Arbetet har fortsatt under året med att öka integreringen mellan planerings- och uppföljningsprocesserna och processen för intern kontroll. Föreliggande rapportering visar att arbetet med intern kontroll integrerats med den övriga styrningen och utgått från respektive verksamhetsuppdrag. För att uppnå en mer enhetlig och effektiv process som bättre kan bidra till en större verksamhetsnytta fortsätter arbetet med att utveckla kvalitet och tydlighet i styrdokument och att göra dessa mer tillgängliga.

Det kvarstår ytterligare arbete med att förbättra metod- och systemstöd för riskanalyser och standardiserad mall. Dock framgår det att infrastruktur och formalia i samband med arbetet avseende den interna kontrollen i allt väsentligt fungerar på ett acceptabelt sätt. Arbetet med att samla riskbedömningar, kontrollåtgärder, plan och uppföljning i ett dokument har också fortsatt i syfte att skapa större enhetlighet och mer utvecklad process för intern kontroll. Det finns en regionövergripande riskbedömning som identifierar de obligatoriska kontrollområdena med utgångspunkt från tidigare uppföljningar, revisionsgranskningar och planeringsyttrandet. Dock kräver den politiska och den administrativa organisationen att respektive nämnd gör en samlad riskbedömning och prioritering för nämndens totala verksamhet, i förhållande till fullmäktiges uppdrag och mål, oavsett om nämndens ansvar avser ett eller flera verksamhetsområden.

Utfallet av rapporteringen under året visar att det krävs fortsatta åtgärder inom de aktuella kontrollområdena för att förbättra måluppfyllelsen rörande både verksamhet och ekonomi. För mer information om det interna kontrollarbetet och eventuella åtgärder för kontrollområdena med anledning av uppföljningen hänvisas till respektive nämnd och bolagsstyrelse.

Nämndernas rapportering av intern kontroll

Nämnderna och styrelserna rapporterar genomförda kontroller utifrån det utförda arbetet under året, i enlighet med de av nämnderna beslutade och av regionstyrelsen godkända interna kontrollplanerna för 2019. Inom de verksamhetsmässiga kontrollområdena är målen desamma som regionfullmäktiges övergripande mål, och för de administrativa kontrollområdena är målen att hanteringen ska vara ändamålsenlig. Det bör noteras att de övergripande målen avseende verksamheten

Uppföljning av planer för intern kontroll

Intern kontroll Rapportering per den 31 dec 2019	1. Servicein- riktad verksamhet med hög kvalitet	2. En drivande utvecklings- aktör	3. Attraktiv arbets- givare	4. Långsiktigt stark ekonomi	4a. Efterlevnad av regelverk för god ekonomisk förvaltning	4b. Upphan- d- ling och inköp	4c. Kompe- tensförsör- ning	4d. Bisysslor	4e. Verkställig- het beslut
Kollektivtrafiknämnden	Gul	Gul	Gul	Grön	Gul	Gul	Gul	Grön	Gul
Kulturnämnden	Grön	Grön	Grön	Grön	Gul	Grön	Grön	Grön	Grön
Regionala utvecklingsnämnden	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Grön	Gul
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	Orange	Orange	Orange	Röd	Gul	Grå	Grå	Grå	Gul
Psykiatri-, rehabiliterings- och hjälpmedelsnämnd	Gul	Gul	Orange	Gul	Gul	Orange	Gul	Gul	Grön
Primärvårdsnämnd	Orange	Orange	Orange	Gul	Gul	Gul	Orange	Gul	Gul
Sjukhusstyrelse Sus	Röd	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Gul	Orange
Sjukhusstyrelse Landskrona	Gul	Orange	Gul	Röd	Orange	Orange	Orange	Gul	Orange
Sjukhusstyrelse Ystad	Gul	Gul	Orange	Röd	Orange	Gul	Röd	Grön	Gul
Sjukhusstyrelse Trelleborg	Orange	Gul	Orange	Orange	Orange	Grön	Orange	Gul	Orange
Sjukhusstyrelse Helsingborg	Orange	Gul	Röd	Röd	Gul	Gul	Orange	Gul	Orange
Sjukhusstyrelse Ängelholm	Gul	Gul	Gul	Röd	Gul	Gul	Orange	Gul	Gul
Sjukhusstyrelse Kristianstad	Gul	Orange	Orange	Orange	Gul	Orange	Orange	Gul	Gul
Sjukhusstyrelse Hässleholm	Orange	Gul	Orange	Orange	Gul	Orange	Orange	Gul	Gul
Regionstyrelse	Gul	Gul	Gul	Gul	Orange	Orange	Gul	Gul	Orange
Personalnämnd	Gul	Gul	Orange	Grön	Gul	Grå	Grön	Grå	Gul
Servicenämnd	Grå	Grå	Grå	Grå	Grå	Grå	Grå	Grå	Grå
Patientnämnd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön

Grön	Acceptabel nivå
Gul	Mindre brister
Orange	Brister
Röd	Större brister
Grå	Rapportering saknas

bryts ner till ett eller flera mer konkreta mål för respektive nämnd, varför bedömningarna inte är direkt jämförbara dem emellan.

I föreliggande sammanställning redovisas nämndernas samlade bedömning per område. Syftet är att ge en indikation om statusen för arbetet med den interna kontrollen genom att ge en översiktlig och förenklad bild. Noteras bör att rapportering saknas i sammanställningen för de nämnder som inte har lämnat en sammanslagen uppföljning av den interna kontrollen utifrån nämndens samlade uppdrag och mål från fullmäktige. I dessa fall finns en uppföljning av intern kontroll för respektive verksamhet eller förvaltning inom nämndens verksamhetsområde, men det saknas en tydlig och dokumenterad prioritering av åtgärder för att nå målen för nämndens verksamhet.

Avvikelse rapporteras inom samtliga av de verksamhetsmässiga kontrollområdena, vilket också stämmer väl med vad som framkommit av tidigare rapporteringar under innevarande år. Rapporteringen visar att det återstår en del arbete för att den interna kontrollen ännu bättre ska kunna bidra till styrning och måluppfyllelse i dessa delar. Även avseende de

administrativa kontrollområdena noteras avvikelser inom samtliga kontrollområden, dock med variation bland annat beroende på respektive nämnds verksamhet. Med avvikelse i rapporteringen avses diskrepans mot antingen övergripande mål (verksamhetsmässiga kontrollområden) eller ändamålsenlig hantering (administrativa kontrollområden). Bedömningen (färgsättningen) visar en kombination av utfall i relation till mål och den effekt som internkontrollarbetet har haft. Färgskalan anger: grön – acceptabel nivå, gul – mindre brister, orange – brister, röd – större brister och grå – rapportering saknas.

De majoritetsägda bolagens rapportering av intern kontroll

De majoritetsägda bolagen har bedrivit sitt arbete med intern kontroll enligt beslutade planer, vilka också varit föremål för information till regionstyrelsen. Bolagsstyrelsernas arbete med planer och uppföljning avseende intern kontroll följer fattade beslut inom området. Det kan noteras att arbetet med intern kontroll tar fortsatta steg mot att integreras i den löpande styrningen, och styrelserna har fortsatt arbetet med att

Uppföljning av planer för intern kontroll

Intern kontroll Rapportering per den 31 dec 2019	1. Servicein- riktad verksamhet med hög kvalitet	2. En drivande utvecklings- aktör	3. Attraktiv arbets- givare	4. Långsiktigt stark ekonomi	4a. Efterlevnad av regelverk för god ekonomisk förvaltning	4b. Upphand- ling och inköp	4c. Kompe- tensförsör- ning	4d. Bisysslor	4e. Verkställig- het beslut
Region Skåne Holding AB (100%)	● Gul	● Grön	● Gul	● Orange	● Grön	● Grön	● Gul	● Gul	● Grön
Folkteater Skåne AB (100%)	● Gul	● Grön	● Gul	● Orange	● Grön	● Grön	● Gul	● Gul	● Grön
Skåne Care AB (100%)	● Grön	● Gul	● Grön	● Gul	● Gul	● Grön	● Grön	● Gul	● Grön
Innovation Skåne AB (100%)	● Gul	● Gul	● Gul	● Grön	● Gul	● Gul	● Gul	● Grön	● Grön
Malmö Opera och Musikteater AB (90%)	● Grön	● Grön	● Grön	● Röd	● Grön	● Grön	● Grön	● Gul	● Grön
Skånes Dansteater AB (90%)	● Gul	● Gul	● Gul	● Orange	● Grön	● Gul	● Gul	● Grön	● Gul
Business Region Skåne AB (85%)	● Gul	● Grön	● Grön	● Orange	● Grön	● Gul	● Grön	● Grön	● Grön
– Event in Skåne (100%)	● Gul	● Grön	● Grön	● Orange	● Grön	● Gul	● Grön	● Grön	● Grön
– Film i Skåne (100%)	● Gul	● Grön	● Grön	● Orange	● Grön	● Gul	● Grön	● Grön	● Grön
– Invest in Skåne (100%)	● Gul	● Grön	● Grön	● Orange	● Grön	● Gul	● Grön	● Grön	● Grön
– Tourism in Skåne (100%)	● Gul	● Grön	● Grön	● Orange	● Grön	● Gul	● Grön	● Grön	● Grön
Skåne European Office (Belgien) (100%)	● Grå	● Grå	● Grå	● Grå	● Grå	● Grå	● Grå	● Grå	● Grå

● Grön	Acceptabel nivå
● Gul	Mindre brister
● Orange	Brister
● Röd	Större brister
● Grå	Rapportering saknas

utveckla och anpassa det hela utifrån sina egna förutsättningar. Flertalet av de majoritetsägda bolagen är förhållandevis små i relation till nämnderna och förvaltningarna inom Region Skåne, och det är därför angeläget att arbetet anpassas till detta förhållande och bedöms därefter. Region Skåne Holding AB är moderbolag i den koncern som omfattar huvuddelen av Region Skåne majoritetsägda bolag och ska bland annat ansvara för en aktiv ägarstyrning, uppföljning och kontroll.

Region Skåne
291 89 Kristianstad
Telefon: 044-309 30 00
www.skane.se
www.skane.se/kontakt

